

Svatyně

4/2013

PRŮVODCE STUDIEM BIBLE

Obsah

1. Nebeská svatyně
2. „Nebe“ na zemi
3. Živá, svatá, Bohu milá oběť
4. Poučení ze svatyně
5. Smíření
6. Den smíření
7. On vzal naše hříchy na kříž
8. Kristus, náš velekněz
9. Předadventní soud
10. Nebeská svatyně a Den smíření
11. Naše prorocké poselství
12. Vesmírný konflikt a Boží charakter
13. Svatyně a křesťanský život

Za materiály ke studiu sobotní školy je zodpovědné oddělení sobotní školy při Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne a oddělení sobotní školy při Česko-Slovenské unii. Text materiálů byl při překladu upraven podle pravidel dohodnutých s oddělením sobotní školy při Generální konferenci.

Svatyně

Průvodce studiem Bible

Autor: Martin Pröbstle

Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

4. čtvrtletí 2013

Foto: ©Ute Kämmerling/Churchphoto.de

Grafická úprava a sazba Stanislav Staněk

Vydala Církev adventistů sedmého dne

Vytiskly Těšínské papírny, spol. s r. o.

Vydání první, Praha 2013

ISBN 978-80-905133-2-7

ISSN 0409-3208

Na fotografii na obálce je replika starozákonní svatyně z národního parku Timna v Negevské poušti v Izraeli.

Úvod

Obraz spasení

Největší zjevení Boží lásky a jeho charakteru nacházíme u kříže, kde zemřel bezhříšný Ježíš Kristus za hříchy celého světa. Co tato oběť znamenala, nám Bůh ukazuje na pozemské svatyni, ilustraci plánu spasení. Pozemská svatyně je nicméně jen modelem nebeské svatyně, která je skutečným středem Boží přítomnosti a působení ve vesmíru.

Bůh ustanovil pozemskou svatyni a použil ji jako vyučovací nástroj. Svatyně Izraelců a služba v ní znázorňovala důležité pravdy vykoupení, ukazovala na Boží charakter a představovala osud hříchu. Svatyně se tak stala něčím, co nám pomáhá pochopit Ježíše jako velekněze. Když Jan Křtitel řekl svým učedníkům, že Ježíš je „Beránek Boží, který snímá hřích světa“ (J 1,29.36), chápali, co tím myslel, protože znali učení o svatyni.

List Židům předpokládá u čtenáře znalost kněžství ve starozákonním Izraeli. Proto první čtenáři tohoto listu dokázali pochopit Ježíšovu přímluvnou službu v nebi. Slova použitá k popisu svatyně jsou stejná jako ta, která představují principy křesťanského života. Znalost učení o svatyni je tedy základem pro pochopení poselství o spasení v Kristu.

V průběhu křesťanských dějin bylo poselství o svatyni do značné míry zapomenuto. Teprve uprostřed devatenáctého století, kdy adventisté sedmého dne začali znovu doceňovat Boží plán spasení včetně poselství o předadventním soudu, byla znovu odhalena důležitost svatyně.

„Otázka svatyně se stala klíčem k vysvětlení zklamání z roku 1844. Otevřela celou soustavu vzájemně spojených pravd, které ukazují, že velké adventní hnutí vedl Bůh, a dále odhalují, jaké je dnes postavení a úkol Božího lidu.“ (GC 423; VDV 279)

Svatyně a Kristova velekněžská služba jsou klíčem k dalším důležitým pravdám a jsou základem víry adventistů sedmého dne. Poselství o svatyni je specifickým učením církve adventistů (společně se sobotou). Toto učení bylo podrobeno velké kritice. Ta však během let našťastí nejen nezpochybnila naše porozumění tomuto důležitému učení, ale pomohla nám ho lépe pochopit a posílila nás v našem pochopení spasení.

Ellen Whiteová doporučovala, abychom naši pozornost zaměřili především na svatyni, protože „nebeská svatyně je nejvlastnějším středem Kristovy služby ve prospěch lidí. Týká se každého člověka. Ukazuje nám plán vykoupení, který bude završen na konci časů, ale i vítězný závěr boje mezi spravedlností a hříchem. Je proto velice důležité, abychom se s tímto tématem všichni podrobně seznámili a mohli odpovědět každému, kdo by se ptal na naději, kterou máme“ (GC 488; VDV 319.320). Tak si budeme moci „uchovat víru, která je v této době tak důležitá“, a „zaujmout postoj, který podle Boží vůle zaujmout máme“ (GC 488; VDV 319).

Svatyně odhaluje srdce Boha. Při studiu tohoto tématu přicházíme blíže do přítomnosti Nejvyššího a k našemu Spasiteli. Studium učení o svatyni prohlubuje náš osobní vztah s Ježíšem Kristem.

Proto bude Boží svatyně – její pozemský model i nebeský originál – předmětem studia tohoto čtvrtletí.

Martin Pröbstle je učitelem Starého zákona na Teologickém semináři v Bogenhofenu v Rakousku. Se svou ženou Marianne vychovává syny Maxe a Jonathana.

Nebeská svatyně

Texty na tento týden

Jr 23,23.24; Ž 11,4–7; 47,6–9; 93,1.2; 103,19; Abk 2,20; Žd 8,1.2; Zj 4,2–10; 21,1–3

Základní verš

„Vyslyš v nebesích, v sídle, kde přebýváš, jejich modlitbu a prosbu a zjednej jim právo.“ (1Kr 8,49)

Kde bydlí Pán Bůh? Tato nevinná otázka, kterou mi položilo šestileté dítě, nás dokáže přivést do rozpaků. A za ní mohou snadno následovat další: Když Bůh bydlí na jednom místě, jak potom může být všude? Potřebuje Pán Bůh někde bydlet? Když nepotřebuje, proč takové místo má? Když potřebuje, proč ho potřebuje?

To jsou dobré otázky. A když zvážíme to málo, co víme (a to hodně, co nevíme), není snadné na ně odpovědět.

Přesto ale na ně alespoň zčásti dokážeme odpovědět na podkladě toho, co nám Bůh zjevil. Jako adventisté z Bible víme, že Bůh přebývá v nebi a je činný v náš prospěch „tam nahoře“ a že středem jeho činnosti je nebeská svatyně.

Písmo to říká jasně: nebeská svatyně je skutečné místo a díky ní můžeme pochopit pravdy, které se týkají charakteru a díla našeho Boha. Proto se v lekci na tento týden zaměříme na nebeskou svatyni a na to, co tam pro nás Bůh činí.

Sídlo Boha

23 Jsem Bůh, jenom když jsem blízko? je výrok Hospodinův; jsem-li daleko, Bůh už nejsem? 24 Může se někdo skrýt ve skrýších a já ho neuvidím? je výrok Hospodinův. Nenaplní snad nebe i zemi? je výrok Hospodinův.“ (Jr 23,23.24)

Osobní studium

Často říkáme, že „Bůh je všude“ nebo že je všudypřítomný. Mínilme tím, že je přítomný v celém vesmíru. Jeremjáš a David byli přesvědčeni, že před Bohem se nikdo nemůže skrýt (Jr 23,23.24; Ž 139). Pavel naznačuje, že Bůh není od nikoho z nás daleko, alespoň v duchovním smyslu (Sk 17,27.28).

Když přemýšlíme o všudypřítomnosti Boha, musíme zmínit i jeho věčnou existenci. Bůh nemá začátek ani konec (Ž 90,2), vždy byl a vždy bude (Ju 1,25).

Přečti si 1Kr 8,49 a Ž 102,20. Co ti tyto verše říkají o místě, kde přebývá Pán Bůh? Jak tomu můžeš rozumět? Dokážeš to pochopit?

V Písmu je mnoho textů, které říkají, že Bůh má své sídlo v nebi (1Kr 8,30.43.49). Znamená to, že Bůh je v nebi přítomný více než jinde? Je zřejmé, že Pán Bůh přebývá v nebi jedinečným způsobem, ve své slávě a svatosti. Největší zjevení Boží přítomnosti je v nebi.

Nicméně existuje rozdíl mezi Boží „obecnou přítomností“ a mezi jeho „jedinečnou přítomností“. Bůh je přítomen všude, a přesto se rozhodl zjevit sám sebe jedinečným způsobem v nebi v nebeské svatyni.

Je potřeba si přiznat, že naše chápání Boží přirozenosti je omezené. Bůh je Duch (J 4,24), není omezen místem (1Kr 8,27). Přesto Bible představuje nebe (J 14,1–3) a nebeskou svatyni jako skutečná místa (Žd 8,2), kde Bůh přebývá (Sk 7,55.56; Zj 4,2.3). Nebe a nebeská svatyně jsou místa, kde se Bůh zjevuje svému stvoření.

Aplikace

Mnoho věcí je pro nás náročné pochopit nebo si představit – jako například místo, kde přebývá Bůh. Přesto Bible říká, že toto místo je skutečné. Jak se můžeš naučit věřit všemu, co učí Bible, bez ohledu na to, že to někdy plně nechápeš? Proč je tak důležité, aby ses naučil důvěřovat Písmu, i když některým věcem plně nerozumíš?

Trůn na nebesích

***6*Bůh vystoupil vzhůru za hlaholu, Hospodin za zvuku polnic. *7*Zpívejte žalmy Bohu, zpívejte žalmy, zpívejte žalmy našemu Králi, zpívejte žalmy!*8*Vždyť Bůh je Král nad celou zemí, zpívejte žalmy k poučení. *9*Bůh kraluje nad všemi pronárody, Bůh sedí na svém svatém trůnu. (Ž 47,6–9)**
***1*Hospodin kraluje! Oděl se důstojností. Oděl se Hospodin, opásal se mocí. Pevně je založen svět, nic jím neotřese. *2*Tvůj trůn pevně stojí odedávna. Ty jsi od věčnosti. (Ž 93,1.2)**
Hospodin si postavil trůn na nebesích, všemu vládne svou královskou mocí. (Ž 103,19)

Osobní studium

V Bibli se objevuje několik popisů nebeského trůnu. Většinou je spojen s nebeským zástupcem a Bůh je představen jako Král. Je velmi zajímavé, že tento popis se také často týká záležitostí lidstva. Obvykle je Bůh představen jako ten, kdo jedná nebo mluví ve prospěch spravedlivých.

Bible zjevuje Boha jako svrchovanou bytost. V žalmech je často Bůh nazýván Králem. Bůh je nejen Králem nebe, je také „Král nad celou zemí“ (Ž 47,8) – a to nejen v budoucnosti, ale již zde a nyní (Ž 93,2). Z informace, že Boží trůn je v nebi, se odvíjí další skutečnosti. Jednou z nich je to, že Bůh je nezávislý a svrchovaný.

Přečti si texty v Ž 89,14 a 97,2. Co ti tyto verše říkají o Božím charakteru a jeho vládě?

Boží vláda zahrnuje spravedlnost a právo, stejně jako lásku a pravdu. Podle těchto principů Bůh jedná s lidmi, vystihují také jeho postavení v celém vesmíru. Způsob Boží vlády by měl jeho lid zjevovat ve svých životech (Mi 6,8; Iz 59,14).

„Tak jako uposlechnutí přírodních Božích zákonů přináší úrodu na zemi, tak poslušnost jeho mravních zákonů naplní lidská srdce obrazem Božích ctností.“ (AH 144)

Aplikace

Jak můžeme lépe zjevovat dobrotu, spravedlnost a právo ve světě plném zla, nespravedlnosti a křivd? Proč to máme dělat?

Bohoslužba v nebi

²A hle, trůn v nebi a na tom trůnu někdo, ³kdo byl na pohled jako jaspis a karneol; a kolem trůnu duha jako smaragdová. ⁴Okolo toho trůnu čtyřiaadvacet jiných trůnů a na nich sedělo čtyřiaadvacet starců, oděných bělostným rouchem, na hlavách koruny ze zlata. ⁵Od trůnu šlehaly blesky a dunělo hromobití; před trůnem hořelo sedm světél – to je sedmero duchů Božích; ⁶a před trůnem moře jiskřící jako křišťál a uprostřed kolem trůnu čtyři živé bytosti plné očí zepředu i zezadu: ⁷První podobná lvu, druhá býku, třetí měla tvář člověka, čtvrtá byla podobná leťícímu orlu. ⁸Všechny čtyři bytosti jedna jako druhá měly po šesti křídlech a plno očí hledících ven i dovnitř. A bez ustání dnem i nocí volají: „Svatý, svatý, svatý Hospodin, Bůh všemohoucí, ten, který byl a který jest a který přichází.“ ⁹A kdykoli ty bytosti vzdají čest, slávu a díky tomu, který sedí na trůnu a je živ na věky věků, ¹⁰padá těch čtyřiaadvacet starců na kolena před tím, který sedí na trůnu, a klanějí se tomu, který je živ na věky věků... (Zj 4,2–10)

Osobní studium

Přečti si Zjevení 4. a 5. kapitolu. Co se z nich dozvídáš o místě v nebi, kde sídlí Pán Bůh? Jak je v těchto textech zjeven plán spasení?

Vidění o Božím trůnu je vidění o nebeské svatyni. To je patrné z jazyka, který odkazuje k židovskému náboženskému systému. Například slova „dveře“ a „polnice“ ze Zj 4,1 se často objevují v Septuagintě (řeckém překladu Starého zákona) ve spojení se svatyní. Tři drahokamy ve Zj 4,3 jsou součástí náprsníku velekněze. Světla připomínají svícny v Šalomounově chrámu. Čtyřiaadvacet starců odkazuje na službu chrámových kněží, jež byla rozdělena do dvaceti čtyř částí v průběhu roku, a jejich oběť modliteb u zlatých nádob „kadidla“ (Ž 141,2). Všechny tyto verše nás vedou zpět ke starozákonní bohoslužbě, která byla soustředěna kolem pozemské svatyně.

Výraz „obětovaný Beránek“ ukazuje na Kristovu oběť. Kristus, Beránek, je jediným prostředníkem spasení, Božího daru. Ve Zj 5,9:10 je napsáno: „A zpívali novou píseň: ‚Jsi hoden přijmout tu knihu a rozlomit její pečeti, protože jsi byl obětován, svou krví jsi Bohu vykoupil lidi ze všech kmenů, jazyků, národů a ras a učinil je královským kněžstvem našeho Boha; a ujmou se vlády nad zemí.“

„Kristus na sebe vzal lidskou přirozenost a položil svůj život jako oběť, aby člověk tím, že se stane spoluúčastníkem božské přirozenosti, dosáhl věčného života.“ (3SM 141)

Ve Zjevení 4. a 5. kapitole, jejichž středem je popis Božího trůnu, je představen velký spor a Boží dílo záchrany člověka.

Aplikace

Přemýšlej o tom, co to znamená, že Kristus, jako Bůh, vzal na sebe naši lidskou přirozenost a zemřel jako náš zástupce. Všechno, co jsi v životě udělal špatně a za co bys měl být potrestán, vzal Kristus na sebe. Proč by tato pravda měla být motivací všeho, co děláš?

Soudní dvůr

⁴Hospodin je ve svém svatém chrámu, Hospodin má trůn svůj na nebesích. Jeho oči hledí, jeho pohled zkoumá lidské syny. ⁵Hospodin zkoumá spravedlivého i svévolníka; toho, kdo miluje násilí, z té duše nenávidí. ⁶Sešle na svévolníky dešť žhavého uhlí a hořící síry, jejich údělem se stane žhoucí víchr. ⁷Hospodin je spravedlivý, miluje vše, co je spravedlivé; jeho tvář pohlíží na přímého. (Ž 11,4–7)

Hospodin je ve svém svatém chrámu. Ztiš se před ním, celá země! (Abk 2,20)

Osobní studium

V mnoha žalmech je napsáno, že Bůh není lhostejný k potřebám spravedlivých ani ke křivdám, které se jim často dějí. On zjedná právo tak, jak by to udělal každý dobrý soudce (Dt 25,1). Spravedlivý bude ospravedlněn a svévolník odsouzen.

Když soudí Bůh, z prostoru s trůnem se stává soudní dvůr a nebeský trůn se stává soudnou stolicí. Kdo sedí na trůnu, je tím, kdo soudí (Ž 9,4–8). Toto pojetí bylo ve starověkém Blízkém východě běžné – králové měli často i roli soudců.

Boží soud zahrnuje jak zlé, tak spravedlivé. Zatímco hříšníci obdrží trest podobný sodomskému a gomorskému, spravedliví uvidí Boží tvář (Ž 11,6.7).

Spojení trůnu a soudu nacházíme v Da 7,9–14 (tento text je důležitá pasáž, budeme se mu věnovat později). I zde má soud dvě roviny: osvobozující rozsudek pro svaté a odsouzení pro nepřátele Boha.

V knize Abakuk – poté, co se prorok ptá Boha, proč nezakročí proti nespravedlnosti (Abk 1) – Bůh odpovídá, že bude soudit (Abk 2,1–5). Prorok vyzývá: „Ztiš se před ním, celá země!“ (Abk 2,20). Patřičnou odpovědí na Boží vládu a soud je uctivé ticho a tichá bázeň.

Místo, kde Bůh jedinečným způsobem zjevuje svoji přítomnost a kde je uctíván nebeskými bytostmi, je stejné místo, kde spravedlivě soudí lidstvo – nebeská svatyně. Bůh je spravedlivý. Všechny naše pochybnosti o spravedlnosti budou rozptýleny v čase, který určí Bůh, ne my.

Aplikace

Jakkoli toužíme po spravedlnosti, často se nám zdá, že vítězí nespravedlnost a bezpráví. Proč musíme důvěřovat v Boží spravedlnost? Jakou máme naději bez tohoto zaslíbení?

Místo spasení

¹Máme velekněze, který usedl po pravici Božího trůnu ²v nebesích jako služebník pravé svatyně a stánku, který zřídil sám Hospodin, a nikoli člověk. (Žd 8,1.2)

¹A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. ²A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. ³A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: „Hle, přibyték Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi. (Zj 21,1–3)

Osobní studium

V Listu Židům je napsáno, že Kristus slouží v nebeské svatyni jako náš velekněz. Jeho dílo ve svatyni je soustředěno na naše spasení, aby se „za nás postavil před Boží tvář“ (Žd 9,24). Jako v pozemské svatyni je i v nebeské místo, kde je za hříchy věřících konána „oběť smíření“ (Žd 2,17). Ježíš, který za nás zemřel, nyní slouží v nebi i v náš prospěch.

Přečti si texty ve Zj 1,12–20; 8,2–6; 11,19 a 15,5–8. Tyto verše popisují svatyni symbolickým jazykem. V knize Zjevení velmi často začínají popisované výjevy či scény ve svatyni nebo se jich svatyně nějakým způsobem účastní.

Úvodní scéna v první kapitole ukazuje Krista, jenž je oblečen jako velekněz a prochází se mezi sedmi svícny (Zj 1,12–20). Ve druhé scéně vidíme širokou škálu obrazů ze svatyně – trůn, svícny, moře, zabitého Beránka, krev a zlaté nádoby na kadidlo (Zj 4–5). Třetí výjev odkazuje ke stále přímluvné službě v souvislosti s první částí nebeské svatyně (Zj 8,2–6). Čtvrtá, hlavní scéna, nám dovoluje zhlédnout truhlu smlouvy v druhé části svatyně (Zj 11,19). V pátém výjevu vidíme celý svatostánek (Zj 15,5–8). Šestá scéna je jedinečná, protože neobsahuje žádné určité odkazy ke svatyni – snad aby ilustrovala, že Kristovo dílo je u konce (Zj 19,1–10). Poslední scéna je celá o slavném svatém městě na zemi, které je zobrazeno jako svatostánek sestupující z nebe (Zj 21,1–8).

Pechlivé studium těchto scénérií odhaluje, že jsou navzájem propojeny. Ukazuje také na vývoj Božího plánu spasení – od prvního příchodu Krista na zem k jeho nebeské službě v první a druhé části svatyně až po velekněžskou službu a konečně k svatostánku na nové zemi.

Aplikace

Co pro tebe znamená, že Kristus je i tvým veleknězem v nebi?

Podněty k zamyšlení

„Když chtěl Pavel popsát nebe a Boží slávu, rozhodl se citovat starozákonní text: ‚Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.‘ Lidé mohou namáhat svou představivost, mohou se snažit pochopit a posoudit Boží slávu, přesto ji jejich omezené smysly nemohou obsáhnout.“ (6BC 1 107)

„Velikost a nádheru příbytku Krále králů, kde mu slouží ‚tisíce tisíců‘ a kde před ním stojí ‚desetitisíce desetitisíců‘ (Da 7, 10), onen chrám naplněný slávou věčného trůnu, kde serafíni, jeho zářící strážci, zakrývají v úctě své tváře – mohla jen matně znázornit nejznamenitější stavba, jakou kdy vybudovaly lidské ruce. Přesto pozemská svatyně a služby, které se v ní konaly, byly významným zdrojem naučení o důležitých pravdách o nebeské svatyni a velikém díle, které tam probíhá pro záchranu člověka.“ (GC 414; VDV 273)

Otázky k rozhovoru

- 1. Přečtěte si předcházející citát Ellen Whiteové. Co to znamená, že pozemská svatyně a její služby byly zdrojem mnoha „významných naučení“ o našem spasení? Jaká naučení to jsou a proč jsou důležitá?*
- 2. Co znamená, že Bůh „sídlí“ v nebi? Jak této představě rozumíte?*
- 3. V lekci na tento týden bylo zmíněno, že bytosti ve vesmíru pozorují dílo, které Bůh pro lidstvo koná. Proč je důležité, abychom tuto myšlenku pochopili? Jak nám toto pojetí pomáhá porozumět velkému sporu? Jakou má tento motiv roli v celém plánu spasení? Co nám odhaluje o Božím charakteru, že představuje bytostem, která sám stvořil, své činy a plány?*

„Nebe“ na zemi

Texty na tento týden

Gn 1,31; 2,1–3; Ex 25,9.40; 39,32.43; 40,33; Žd 8,5; 9,23.24; J 1,14; 2,19–21; 1K 3,16.17; 6,19.20; 2K 6,16; Ef 2,19–22; Zj 7,15–17

Základní verš

„Ti však sloužili ve svatyni, která je jen náznakem a stínem svatyně nebeské. Vždyť Bůh uložil Mojžíšovi, když měl zřídit stánek: ‚Hleď, ať uděláš vše podle vzoru, který ti byl ukázán na hoře.‘“ (Žd 8,5)

Přestože nebeská svatyně je originálem, kde sám Bůh slouží pro nás, Pán zjevil skutečnosti o této svatyni různými způsoby již zde na zemi. Zahradu Eden stvořil Bůh jako symbol svatyně. Nebeská svatyně a její účel v plánu spasení byly představeny pozemskou svatyní a později izraelskými chrámy. V Ježíši se chrám zjevil v lidské bytosti. A nakonec nebeská svatyně sestoupí na novou zemi při druhém příchodu Ježíše Krista. Bůh používá obrazy nebeské svatyně, aby lidem zjevil své plány. Některé z těchto obrazů si představíme tento týden.

První „svatyně“ na zemi

³¹Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré. Byl večer a bylo jitro, den šestý. ... ¹Tak byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy. ²Sedmého dne dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. ³A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo. (Gn 1,31; 2,1–3)

³²Tak byla všechna práce na příbytku stanu setkávání ukončena. Izraelci provedli všechno přesně tak, jak Hospodin Mojžíšovi přikázal. ... ⁴³Mojžíš celé dílo prohlédl; ano, vykonali je přesně tak, jak Hospodin přikázal. A Mojžíš jim požehnal. ... ³³Kolem příbytku a oltáře postavil nádvoří a do brány nádvoří pověsil závěs. Tak Mojžíš dokončil celé to dílo. ³⁴Tu oblak zahalil stan setkávání a příbytek naplnila Hospodinova sláva. (Ex 39,32.43; 40,33.34)

Osobní studium

Mnoho vlastností zahrady Eden se shoduje s pozdějšími izraelskými svatyněmi. To naznačuje, že Eden byl první symbolickou „svatyní“ na zemi. Zde jsou některé paralely mezi Edenem a svatyní:

1. Konec příběhu o stvoření a popis stavby svatyně v poušti obsahují stejné prvky: Souhlas, dokončení a požehnání. (Všechny jsou vyjádřeny stejnými slovy – „všechno“, „dokončit“ a „požehnat“ v Gn 1,31–2,3 a Ex 39,32.43; 40,33.34.)
2. Stejně jako Bůh se „procházel po zahradě“ (Gn 3,8), byl i uprostřed svého lidu ve svatyni (2S 7,6.7).
3. Adam měl „obdělávat“ a „střežit“ zahradu (Gn 2,15). Stejná dvě slovesa jsou použita pro službu levitů ve svatyni (Nu 3,7.8).
4. Výrazy, kterými byla popsána zahrada, se objevují i v popisu svatyně (Ex 25,31–36; 1Kr 6,18).
5. Cherubíni střežili zahradu (Gn 3,24); dva cherubíni stojí v nejsvětější svatyni (Ex 25,18–22).
6. Stejně jako stvoření světa trvalo šest dní, každý den je uveden slovy: „I řekl Bůh“ a po něm následuje sobota, věta „Hospodin promluvil k Mojžíšovi“ se objevuje šestkrát v příběhu o svatyni (Ex 25,1; 30,11.17.22.34; 31,1) a následuje oddíl o sobotě (Ex 31,12–17).
7. Svatyně byla dokončena prvního dne prvního měsíce (Ex 40,17), v den židovského Nového roku, což připomíná dokončení světa při stvoření.

V Genesis 2. kapitole nejsou výslovně zmiňovány tyto paralely, protože staré národy je chápaly. V židovských spisech druhého století před Kristem se dočteme, že „zahrada Eden byla svatyně svatých a sídlo Pána“. Zahrada Eden byla nazvána „Boží zahradou“ (Iz 51,3; Ez 31,9). Byl to Boží příbytek na zemi, místo, kde naši první rodiče měli uctívat Pána Boha a potkávat se s ním. Největší ztrátou, kterou přinesl pád do hříchu, nebylo vyhnání Adama a Evy z ráje, ale to, že už déle nemohli být v bezprostřední přítomnosti Boha.

Aplikace

Přemýšlej o slově svatyně. Co se ti vybaví? Které věci pro tebe tvoří „svatyni“? Jak ti tvé chápání těchto „svatyní“ pomáhá lépe pochopit, co nám poskytuje Boží svatyně?

Kopie vzoru

⁹Uděláte všechno přesně podle toho, co ti ukazují jako vzor svatého příbytku i vzor všech bohoslužebných předmětů. ... ⁴⁰Hleď, abys všechno udělal podle vzoru, který ti byl ukázán na hoře. (Ex 25,9.40)

Ti však sloužili ve svatyni, která je jen náznakem a stínem svatyně nebeské. Vždyť Bůh uložil Mojžíšovi, když měl zřídit stánek: „Hleď, ať uděláš vše podle vzoru, který ti byl ukázán na hoře.“ (Žd 8,5)

²³To, co je jen náznakem nebeských věcí, bylo nutno očišťovat takovým způsobem; nebeské věci samy však vyžadují vzácnějších obětí. ²⁴Vždyť Kristus nevešel do svatyně, kterou lidské ruce udělaly jen jako napodobení té pravé, nýbrž vešel do samého nebe, aby se za nás postavil před Boží tváří. (Žd 9,23.24)

Osobní studium

Jaký je dle veršů v Ex 25,9.40 a Žd 8,5; 9,23.24 vztah mezi pozemskou a nebeskou svatyní?

Písmo jasně říká, že Mojžíš svatyni nevymyslel, ale postavil ji podle instrukcí, které od Boha dostal na hoře (Ex 26,30; 27,8; Nu 8,4). Pozemská svatyně byla postavena podle „vzoru“ (Ex 25,9.40). Hebrejské slovo „vzor“ (tabnit) vyjadřuje myšlenku obrazce či kopie. Můžeme tedy usuzovat, že Mojžíš viděl nějaký model, který představoval podstatu nebeské svatyně, a tento model sloužil jako vzor pozemské svatyně. „Hospodin ukázal Mojžíšovi miniaturní model nebeské svatyně a přikázal mu, aby vše udělal podle vzoru, který mu ukázal na hoře.“ (4SG 5)

Nebeská svatyně tedy byla originálem, modelem pro svatyni Izraelců. List Židům zcela zřetelně říká, že nebeská svatyně je skutečná. Svatyni v nebi nazývá „pravou svatyní“ (Žd 8,2) a „stánkem větším a dokonalejším“ (Žd 9,11), zatímco pozemskou svatyni „náznakem a stínem“ nebeské svatyně (Žd 8,5). Jako stín je vždy jen pouhým nedokonalým a chabým znázorněním něčeho skutečného, tak i pozemská svatyně je jen znázorněním svatyně nebeské. Přesto – bez ohledu na svá omezení – pozemská svatyně odráží skutečnost svatyně nebeské a ukazuje lidem důležité principy, které jim Bůh chtěl zjevit.

Vztah mezi svatyní pozemskou a nebeskou je příkladem tzv. typologie. Typologie je Bohem vytvořené prorocké předznamenání, které zahrnuje dvě odpovídající historické skutečnosti nazvané „typ“ (originální, původní) a „antityp“ (kopie). Protože jejich shoda směřuje od typu (originálu) k antitypu (kopii), v Listu Židům vidíme, že nebeský model, který Mojžíš spatřil, je označován jako „typ“ nebo „vzor“ (Žd 8,5) a pozemská svatyně jako „antityp“ či „napodobení“. Nebeská svatyně tedy existovala dříve než pozemská. Jako adventisté sedmého dne stojíme při zdůrazňování reality nebeské svatyně na pevném biblickém základě.

Aplikace

Jak se ve tvém životě projevuje to, že existuje nebeská svatyně, tedy že celé nebe se zajímá i o tvůj úděl a tvou věčnou záchranu?

Ježíš jako chrám

¹⁹ Ježíš jim odpověděl: „Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej postavím.“ ²⁰ Tu řekli Židé: „Čtyřicet šest let byl tento chrám budován, a ty jej chceš postavit ve třech dnech?“ ²¹ On však mluvil o chrámu svého těla. (J 2,19–21)

A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. (J 1,14)

Osobní studium

Jedním z témat evangelia Janova je, že skrze Ježíše přišel nový a lepší „chrám“ (J 2,19–21). Symbolický jazyk svatyně je použit už i v Janovi 1,14. Ježíš je Slovem, které „prebývalo“ mezi lidmi a oni viděli jeho „slávu“. Řecké slovo „prebývat“ (skénun) je slovesem odvozeným od řeckého podstatného jména pro „svatostánek“ (skéné). Verš 14 by se tedy dal přeložit jako: Slovo, které „bylo svatostánkem“ mezi námi. V tomto kontextu slovo „sláva“ připomíná Boží slávu, která naplňovala svatyni na poušti (Ex 40,34.35) i Šalomounův chrám při jeho zasvěcení (2Pa 7,1–3).

Když tedy Kristus přišel na tuto zemi jako člověk, naplnil základní myšlenku, kterou měl chrám reprezentovat – Bůh prebýval mezi lidmi. Jak vidíme ve výše uvedených textech, sám Ježíš o sobě mluvil jako o chrámu, a tak naznačoval konec důležitosti pozemského chrámu po své smrti (J 2,19–21; Mt 27,51). Když Ježíš řekl, že je „chléb života“ (J 6,35) a „světlo světa“ (J 8,12), odkazoval tím na něco většího než na manu, chléb předložení nebo svícen – předměty pozemské svatyně. Jednoznačným odkazem k naplnění smyslu pozemského chrámu je pojmenování Ježíše jako obětního „beránka Božího“, který snímá hřích světa (J 1,29).

„Obětní služba ve svatyni byla určena k tomu, aby v každém srdci vzbudila lásku k Božímu zákonu a k jeho království. Obětní služba měla být podobenstvím Boží lásky, která byla plně zjevena v Kristu – trpící a umírající oběti, jež na sebe vzala hřích, kterým se provinil člověk. Kristus byl nevinnou bytostí, která byla kvůli nám ztotožněna s hříchem.“ (ISM 233)

Applikace

Protože je naše přirozenost hříšná, je snadné dojít k závěru, že Bůh se na nás zlobí. Jak ti pomáhá zjevení Boží lásky, která je představena v životě a smrti Ježíše? V čem se ve tvém životě projevuje přesvědčení, že tě Bůh miluje navzdory tvým chybám? Jak ti toto poznání pomáhá k vítězství nad sebou samým?

Církev jako chrám

¹⁶Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá? ¹⁷Kdo ničí chrám Boží, toho zničí Bůh; neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy. (1K 3,16.17)

¹⁹Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá a ježž máte od Boha? Nepatříte sami sobě! ²⁰Bylo za vás zapláceno výkupné. Proto svým tělem oslavujte Boha. (1K 6,19.20)

My jsme přece chrám Boha živého. Jak řekl Bůh: „Budu přebývat a procházet se mezi nimi, budu jejich Bohem a oni budou mým lidem.“ (2K 6,16)

¹⁹Nejste již tedy cizinci a přistěhovalci, máte právo Božího lidu a patříte k Boží rodině. ²⁰Jste stavbou, jejímž základem jsou apoštolové a proroci a úhelným kamenem sám Kristus Ježíš. ²¹V něm je celá stavba pevně spojena a roste v chrám, posvěcený v Pánu; ²²v něm jste i vy společně budování v duchovní přibýtek Boží. (Ef 2,19–22)

Osobní studium

Po nanebevstoupení Krista a jeho uvedení do funkce velekněze v nebeské svatyni již pozemský chrám neměl v plánu spasení žádnou skutečnou roli (Mt 27,50.51). Nicméně Bůh stále touží přebývat mezi svým lidem na zemi. To se nyní děje prostřednictvím Ducha svatého.

Přečti si 1K 3,16.17; 6,19.20; 2K 6,16 a Ef 2,19–22. Všimni si v těchto textech symbolického jazyka, který souvisí se svatyní a chrámem. Jakou pravdu nás v nich Bible učí?

V 1K 3,16.17 mluví Pavel k církvi jako ke společenství a představuje jí téma chrámu v kontextu vlastnictví (1K 3,16) a svatosti (1K 3,17). Tyto principy aplikuje v 1K 6,19.20 na jednotlivé věřící. Podobně jako chrám je věřící člověk svatě území, z toho také vyplývá závazek k Bohu – žít ve svatosti. Pavel používá symbolického jazyka svatyně, aby zdůraznil svou výzvu k čistému a svatému životu – v tomto kontextu k čistotě sexuálního života namísto nemravnosti (1K 6,15–18). Pavlův poslední odkaz církvi jako nebeskému chrámu zapadá do tohoto schématu. Věřící nemají s nevěřícími nic společného (2K 6,14–17), protože církev je ve smluvním vztahu s Bohem, a je tedy výhradně jeho (2K 6,18).

Zároveň však církev není jen Božím chrámem, ale také svatým kněžstvem (1Pt 2,5.9). S takovou výsadou je bezpochyby spojena i odpovědnost. Je tedy velmi důležité, abychom své životy podřídili ve víře a poslušnosti Pánu.

Aplikace

Samozřejmě, spasení jsme Kristovou spravedlností, která nás cele přikrývá. Nicméně, vzhledem k tomu, co jsme obdrželi milostí v Kristu, požaduje od nás Bůh něco zpět?

Nové stvoření

¹⁵Proto jsou před Božím trůnem a slouží mu v jeho chrámu dnem i nocí. Ten, který sedí na trůnu, bude přebývat mezi nimi. ¹⁶Nebudou už nikdy hladovět ani žíznit, slunce ani horko je nespálí, ¹⁷neboť je bude pást Beránek, který je uprostřed trůnu. Povede je k pramenům živých vod a Bůh jim setře každou slzu z očí. (Zj 7,15–17; B21)

Osobní studium

Ve Zj 7,15–17 jsou vykopení popsáni jako ti, kteří slouží v Božím chrámu. Zaslíbení toho, který „sedí na trůnu a bude přebývat mezi nimi“ (Zj 7,15; B21), je odkazem k Boží přítomnosti ve svatyni na poušti, kde přebýval se starověkým Izraelem. Na nové zemi se svatyně stane místem, kde se Bůh setká s vykopenými. Zaručuje bezpečí, ochranu a úplné naplnění života v přítomnosti Boha a Krista. Ten, který „prebýval“ mezi lidmi na zemi (J 1,14), bude nyní přebývat s vykopenými.

Jak je ve Zj 21,1–22 vyličen nový Jeruzalém? Jaké podobnosti je možné v tomto textu najít mezi svatým městem a svatyní?

Jan v novém Jeruzalémě nevidí chrám (Zj 21,22) – to ale neznamená, že tam žádný není. Spíše je chrámem a „Božím příbytkem“ (Zj 21,3) sám nový Jeruzalém.

Několik prvků pozemské svatyně je použito i k popisu nového Jeruzaléma: je „svatý“ a má původ v nebi (Zj 21,2.10); má stejný tvar jako nejsvětější svatyně (Zj 21,16; 1Kr 6,20) a platí v něm podobná pravidla jako v chrámu – není tu „nic nesvatého“ (Zj 21,27). Nejdůležitější ze všeho je však přítomnost Boha. V Božím stánku s ním budeme žít v tom nejužším vztahu (Zj 21,3.7). To je cílem spasení.

Aplikace

Na nové zemi budeme žít v blízkém vztahu s Bohem celou věčnost. Proč je důležité, abys už nyní žil v úzkém spojení s Bohem?

Podněty k zamyšlení

„Někteří lidé z obavy, aby si život vykoupených příliš nezahmotnili, všechny biblické zprávy o budoucím domově zduchovňují. Ježíš Kristus však své učedníky ujistil, že jim v Otcově domě připraví příbytky. Lidé, kteří přijímají učení Božího slova, mají určité informace o nebeských příbytcích, a přece „co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují“ (1K 2, 9). Slovy nelze popsat odměnu, která čeká spravedlivé. Pochopí ji jen lidé, kteří ji zakusí. Rozum smrtelného člověka nemůže pochopit slávu Božího ráje.“ (GC 674.675; VDV 435).

K tématu si můžete přečíst kapitolu s názvem Škola budoucnosti z knihy Výchova a Obnovení ráje z knihy Velké drama věků.

Otázky k rozhovoru

- 1. Proč si myslíte, že je pro nás důležité pochopit, že Boží nebeská svatyně je skutečným místem? Proč musíme být zároveň opatrní, abychom nesrovnávali příliš podrobně pozemský a nebeský chrám?*
- 2. Přemýšlejte společně o myšlence církve jako „svatyně“. Jak rozumíte tomuto přirovnání? Jak můžeme jako církev lépe naplnit toto velice důležité učení?*
- 3. „Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá? Kdo ničí chrám Boží, toho zničí Bůh; neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy“ (1K 3,16.17). Jak můžeme toto učení prakticky uplatnit ve svém životě?*
- 4. Přemýšlejte o tom, že jsme nyní „kněžstvo“ (1Pt 2,9) a tuto roli budeme mít i po druhém příchodu (Zj 5,10; 20,6). Co to pro nás znamená dnes a co to bude znamenat po Ježíšově návratu? Proč nám použití slova „kněžstvo“ ukazuje, jak je velice důležité pochopení svatyně v plánu spasení?*

Živá, svatá, Bohu milá oběť

Texty na tento týden

Gn 3,15.21; 22,10–14; Lv 1,1–4; 17,10.11; Ř 12,1

Základní verš

„Vybibím vás, bratří, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba.“ (Ř 12,1)

Středem evangelia je oběť. V biblické terminologii slovo „oběť“ často představuje myšlenku přiblížení se a přinášení něčeho Bohu. Slovo oběť úzce souvisí s darem. Oběť je akt přinášení něčeho do Boží přítomnosti.

Tato myšlenka přibližování se s něčím do Boží blízkosti se zajímavě promítá také do původu označení obětí v moderních jazycích. Dnešní české (slovenské) slovo „oběť“ původně ve slovanském prostředí znamenalo „slib“, později pak i „věc slíbená (bohům či Bohu)“. Anglické slovo „offering“ či německé „Opfer“ pak pochází z latinského slovesa „offere“ s významem „dát dar“. Francouzský výraz „sacrifice“, podobně jako italské a španělské slovo „sacrificio“, má zase svůj původ v latinském výrazu „sacrificium“, který je kombinací slov „sacer“ (svatý) a „facere“ (dělat, činit) a znamená tedy „činit svatým“.

Tento týden budeme přemýšlet o některých obětech, které věřící přinášeli Bohu. Zjistíme, že Pán Bůh vždy vyžadoval oběti – a stále je vyžaduje. Nejdůležitější ovšem je, že Bůh obstaral tu největší oběť – Ježíše Krista.

První oběť

***Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené suknice a přioděl je. (Gn 3,21)
Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrťí hlavu a ty jemu rozdrťíš patu. (Gn 3,15)***

Osobní studium

Přečti si Gn 3,9–21. Adam a Eva žili v dokonalém světě, v zahradě – svatyni. Bůh jim dal možnost, aby se se svým Stvořitelem mohli setkávat tváří v tvář. Jejich první hřích se stal téměř nepřekonatelnou propastí v jejich vztahu s Bohem. Bůh však měl plán, jak tuto propast překlenout. Ještě předtím, než byl proti nim vyřčen rozsudek, dal jim naději Spasitele (Gn 3,15).

„Adam a Eva zhrěšili. Stáli před Bohem jako zločinci očekávající odsouzení. Než ale uslyšeli o trní a hloží, o trápení a bolesti, které budou jejich údělem, o prachu, do kterého se navrátí, zaslechli slova, která je musela naplnit nadějí. Přestože musí trpět, mohou se těšit na konečné vítězství.“ (MK 16)

Bůh Adamovi a Evě představil, na čem toto vítězství bude založeno. Ihned po vyslovení rozsudku jim udělal kožené suknice, aby přikryl jejich nahotu a hanbu. I když to v Bibli není vysloveno přímo, dá se předpokládat, že kvůli tomu muselo zemřít nevinné zvíře (Gn 3,21). A to je možné chápat jako určitý druh oběti.

Bůh poskytl viníkům oděv. Byl to symbolický čin. Jako oběti ve svatyni v poušti představovaly jedinečný vztah mezi Bohem a jeho lidem, stejně tak oděv pro Adama a Evu v zahradě Eden byl ujištěním o Boží neměnné dobré vůli pro viníky.

A tak od prvních dnů lidských dějin představovaly oběti to, že hříšníci mohou najít spojení s Bohem. Tyto oběti ukazovaly na záchranu skrze smrt Ježíše Krista.

Aplikace

Znovu si přečti Gn 3,9–21. Co pro tebe znamená skutečnost, že ještě dříve, než Bůh pronesl slova rozsudku, dal provinilému prvnímu lidskému páru slib „konečného vítězství“? Co ti to říká o Božím vztahu k lidem, k tobě?

Druhy obětí

¹I zavolal Hospodin Mojžíše a promluvil k němu ze stanu setkávání: ²„Mluv k synům Izraele a řekni jim: Když někdo z vás přinese dar Hospodinu, přinesete svůj dar z dobytka, ze skotu nebo z bravu. ³Jestliže jeho darem bude zápalná oběť ze skotu, přivede samce bez vady. Přivede jej ke vchodu do stanu setkávání, aby došel zalíbení před Hospodinem. ⁴Vloží ruku na hlavu zápalné oběti; ta mu získá zalíbení a zproští ho viny. (Lv 1, 1–4)

Osobní studium

Ve starozákonní době přinášeli věřící oběti při různých příležitostech a v různých osobních situacích. Toto přinášení obětí nebylo svévolné, zákon přesně stanovoval, kdo, kdy a jakou oběť má přinášet – ať už se jednalo o čistá zvířata, obilí nebo nápoje... Oběti zvířat tvořily neoddělitelnou součást služby ve svatyni a patřily do centra bohoslužby. Starozákonní náboženský život byl bez obětí nepředstavitelný.

Které druhy obětí popisují texty v Ex 12,21–27; 25, 2–7 a Lv 2,1–3; 4, 27–31?

Bůh ustanovil obětní systém, aby věřící mohli vejít do blízkého vztahu s ním. Proto byly oběti přinášeny v různých situacích: jako vyjádření vděčnosti, radosti a oslav, jako dar, prosba o odpuštění, pokorná naléhavá žádost, symbol zasvěcení nebo jako restituce.

Mezi nejdůležitější oběti patří zápalné oběti (Lv 1), přídavné oběti (Lv 2), pokojné oběti (Lv 3), oběti za hřích (Lv 4) a oběti za různá provinění (jako odškodnění; Lv 5,14–26). První z těchto tří byly dobrovolné oběti, které měly dárci připomínat, že v konečném důsledku vše, co má a čím je, patří Pánu Bohu. Zápalná oběť je symbolem úplné oddanosti dárce Bohu. Přídavná oběť symbolizuje zasvěcení našeho materiálního vlastnictví Bohu – ať už je to jídlo, zvířata nebo něco jiného. Oběti pokojné jsou jediné, z nichž účastník obdrží část oběti pro svou vlastní spotřebu.

Další dvě oběti – za hřích a provinění – připomínaly lidem, že přestože zlé věci mají své následky, mohou být „zahojeny“. Oběti za hřích byly předkládány po obřadním znečištění nebo poté, co si člověk uvědomil morální znečištění způsobené hříchem.

Aplikace

Široká funkce obětí ukazuje, že každá stránka našeho života musí být pod Boží nadvládou. Jak se můžeš naučit úplně Bohu podřídit vše, co máš a jsi? Co se stane, když to neuděláš?

Oběť na hoře Mórija

¹⁰Pak vztáhl ruku a vzal nůž, aby zabil svého syna. ¹¹Vtom na něho zavolal Hospodinův anděl z nebes: Abrahame, Abrahame! Odpověděl: Tady jsem. ¹²I řekl: Nevztahuj ruku na chlapce a nic mu nedělej, protože teď jsem poznal, že jsi bohobojný a že jsi mi neodepřel svého syna, svého jediného. ¹³Abraham pozvedl oči a uviděl, že se jeden beran zachytil za rohy v houštině. Šel, vzal toho berana a obětoval ho v zápalnou oběť místo svého syna. ¹⁴A Abraham pojmenoval ono místo: Hospodin opatří. Odtud se dodnes říká: Na hoře Hospodinově se opatří. (Gn 22,10–14; ČSP)

Osobní studium

Co Bůh sledoval nesmírně těžkou výzvou pro Abrahamovu víru, která je zaznamenána v Gn 22,1–19? Život patriarchy s Hospodinem byl vždy provázen zaslíbeními. Bůh mu zaslíbil zemi, potomky, požehnaní, syna i slib, že se Bůh bude starat o Izmaele. Když Abraham obětoval, vždy to bylo ve světle nějakého zaslíbení. Nicméně v situaci popsané v Gn 22 Abraham žádný slib od Boha nedostal. Místo toho mu bylo řečeno, aby obětoval živé zaslíbení – svého syna. Tím, že Boží příkaz uposlechl, Abraham ukázal, že Bůh je pro něj důležitější než cokoliv jiného.

„Úzkost, kterou během ponurých dnů této hrozné zkoušky Abraham prožil, dopustil Bůh proto, aby mohl patriarcha pochopit něco z velké oběti, kterou přinese Bůh pro vykoupení lidstva. Žádná jiná zkouška nemohla Abrahamovi způsobit taková vnitřní muka jako obětování jeho syna. Bůh vydal svého Syna na hrůzyplnou a potupnou smrt.“ (NUD 68; PP 154)

Abraham pochopil dva základní principy. (1) Opravdovou oběť a prostředek spasení nemůže přinést nikdo jiný než Bůh. Abraham tuto myšlenku vyjadřuje tím, že toto místo pojmenovává „adonaj jire“, což znamená „Hospodin opatří“ (Gn 22,14; ČSP). (2) Skutečná oběť je zástupnou obětí, tedy obětí, která zachraňuje Izákovi život. Beran je obětován „místo“ Izáka (Gn 22,13). Zvíře, které Bůh poskytl, ukazuje na beránka Božího, Ježíše Krista, kterého „Hospodin postihl pro nepravost nás všech“ (Iz 53,6.7; Sk 8,32).

Aplikace

Jaké úžasné podřízení se Bohu! Dokážeš si představit, co pro Abrahama tato zkušenost znamenala? Vzpomeň si na to, kdy ses naposledy musel na něco spolehnout prostou vírou a udělat něco, co ti způsobilo spoustu trápení. Co ses z toho naučil a jak dobře sis to zapamatoval?

Život za život

11V krvi je život těla. Já jsem vám ji určil na oltář k vykonávání smírčích obřadů za vaše životy. Je to krev; pro život, který je v ní, se získává smíření. 12Proto jsem rozkázal Izraelcům: Nikdo z vás nebude jíst krev, ani ten, kdo mezi vámi přebývá jako host, nebude jíst krev. (Lv 17,11.12)

Osobní studium

V Lv 17,10–12 Bůh dává Izraelcům pokyny, aby nejedli žádnou krev. Poskytuje pro tento zákaz zajímavý důvod: Krev znamená život – a Bůh určil krev obětí jako výkupné za lidský život. Jeden život, jenž je představen krví, vykupuje druhý život. Princip náhrady, který je tak jasně zjeven na hoře Mórija, když Abraham obětuje krev berana namísto krve svého syna, je pevně zakotven v Božích požadavcích pro starověký Izrael.

V Lv 17,11 je zdůrazněno slovo „Já“: „Já jsem vám ji určil...“. My si nemůžeme obstarat své vlastní výkupné. Musí ho dát Bůh.

Toto pojetí se liší od ostatních náboženství, která používají oběti. V Bibli to není člověk, kdo přichází k Bohu a ví, jak jej usmířit. Je to Bůh, kdo poskytuje člověku prostředky, aby mohl vejít do jeho svaté přítomnosti. V Kristu dává sám sebe jako výkupné.

Přečti si 1S 15,22 a Mi 6,6–8. Jaká nebezpečí v sobě nese obětní systém?

Bůh nikdy nechtěl, aby se obětní systém stal náhradou za postoj srdce. Naopak, oběti měly otevírat srdce věřícího Bohu. Pokud ztratíme ze zřetele skutečnost, že oběti jsou vyjádřením duchovního vztahu mezi Bohem a námi a že všechny ukazují na daleko významnější oběť – na Ježíše Krista, snadno zaměníme akt oběti za samočinné zařízení poskytující smíření. Bůh chce především naše srdce (Ž 51,16–19). Také izraelští proroci obviňovali lid z falešné zbožnosti a vyzývali, aby lidé zachovávali právo, milovali milosrdenství a pokorně chodili se svým Bohem (Mi 6,6–8; srovnej s Iz 1,10–17).

Aplikace

V jakých ohledech čelíme stejnému nebezpečí jako Izrael – tedy že se obětní systém stal náhradou za postoj srdce? Proč je často tak těžké poznat, že se chováme v této oblasti úplně stejně jako starověký Izrael? Jak se můžeme vyvarovat tohoto omylu?

Živá oběť

Vybízím vás, bratří, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to at' je vaše pravá bohoslužba. (Ř 12,1)

Osobní studium

Když Kristus zemřel na kříži jako oběť smíření a vykopení, zvířecí oběti ztratily svůj smysl. Nový zákon přesto mluví o nezbytnosti obětí.

Jaký druh obětí máme podle textů v Ř 12,1.2; Fp 4,18; Žd 13,15.16; 1Pt 2,5 přinášet Bohu dnes?

Terminologie obětního systému velmi dobře sloužila k popisu prvokřesťanského pojetí toho, co znamená žít život cele zasvěcený Bohu. Dokonce když Pavel přemýšlí o svém mučednictví, píše: „Ale i kdybych měl skropit krví obět' a službu, kterou Bohu přináším, totiž vaši víru, raduji a spoluraduji se s vámi se všemi“ (Fp 2,17).

V Ř 12,1 Pavel píše, že máme „sami sebe přinášet jako živou, svatou, Bohu milou oběť“. „Živá oběť“ znamená, že člověk se cele odevzdává Bohu. To zahrnuje tělo (Ř 12,1), stejně jako proměnu vnitřního člověka (Ř 12,2). Jsme odděleni („svatí“) pro jediný účel – službu Pánu. Křesťané se mají cele oddat Pánu pro „Boží milosrdenství“ (Ř 12,1–11), které představuje Krista jako oběť, prostředek našeho spasení. Opravdové pochopení Boží milosti vede k životu zasvěcenému Bohu a k láskyplné službě ostatním.

Nejlepší reakcí na Kristovu největší oběť je odevzdání sama sebe i svých tužeb do Boží vůle. Jde o to, aby byl soulad mezi našim pochopením duchovních i teologických pravd a službou ostatním. Každý aspekt života věřícího člověka musí vyjadřovat oddanost Bohu. Pravá bohoslužba není nikdy pouze vnitřní záležitostí, musí zahrnovat viditelné skutky nesobecké lásky. Vzpomeň si, co všechno pro nás udělal Pán.

Aplikace

Jak můžeš zjevovat ve svém životě pravdu a postoj, který Pavel představil v Ř 12,1: „sama sebe přinášet jako živou, svatou, Bohu milou oběť“? Co to znamená? Jak to vypadá prakticky?

Podněty k zamyšlení

„Bylo obtížné, dokonce i pro anděly, pochopit tajemství vykoupení, porozumět, že Vládce nebes, Syn Boží, musí zemřít za hříšné lidstvo. Když Abraham dostal příkaz obětovat svého syna, vzbudilo to zájem všech nebeských bytostí. S největší pozorností sledovali všichni každý krok při plnění tohoto příkazu. Když na Izákovu otázku ‚Kde je hovádko k zápalné oběti?‘ Abraham odpověděl ‚Bůh opatří sobě hovádko‘ a když zadržena byla ruka otcova v okamžiku, kdy se chystal usmrtit svého syna, a když Bůh připravil beránka, aby byl obětován namísto Izáka – tu světlo ozářilo tajemství vykoupení a i andělé lépe pochopili podivuhodné opatření, jež Bůh učinil pro spásu člověka.“ (PP 107; PP 155)

Otázky k rozhovoru

1. *„Naše nohy půjdou v jeho stopách, naše ústa budou mluvit pravdu a šířit evangelium, naše jazyky přinesou uzdravení, naše ruce pozvednou ty, kteří padli, a také vykonají mnoho pozemských úkolů, jako je vaření, uklízení, šití i psaní, naše paže obejmou osamělé a nemilované, naše uši uslyší výkřiky trpících a naše oči se budou dívat pokorně a trpělivě Božím směrem.“ (John Stott, Romans, Downers Grove: InterVarsity, 1994, str. 322) Tento citát představuje život jako „živou, svatou, Bohu milou oběť“. Co můžeme jako jednotlivci i společenství udělat, abychom naplnili tento ideál?*
2. *Jak bylo zmíněno v této lekci, jeden z největších problémů, s nímž se lidé ve starozákonní době potýkali, bylo jejich chápání obětního systému jako cíle, a nikoli jako prostředku k cíli, kterým byl život cele zasvěcený Bohu, jenž se projevoval laskavou službou ostatním. Jsou adventisté, kteří dostali tolik světla, ve stejném nebezpečí? Jak se může stát, že začneme pokládat velké pravdy, které jsme obdrželi, za cíl sám o sobě? A jak můžeme preventivně dbát na to, aby byly pouze prostředkem k cíli?*
3. *Přemýšlejte společně o příběhu Abrahama a Izáka na hoře Mórija. Tento příběh vyvolává emoce. Můžeme být v pokušení myslet si, že jeho účelem je vyvolat zděšení a zármutek. Je to tak? Co je smyslem tohoto příběhu? Co nám chce říci?*

Poučení ze svatyně

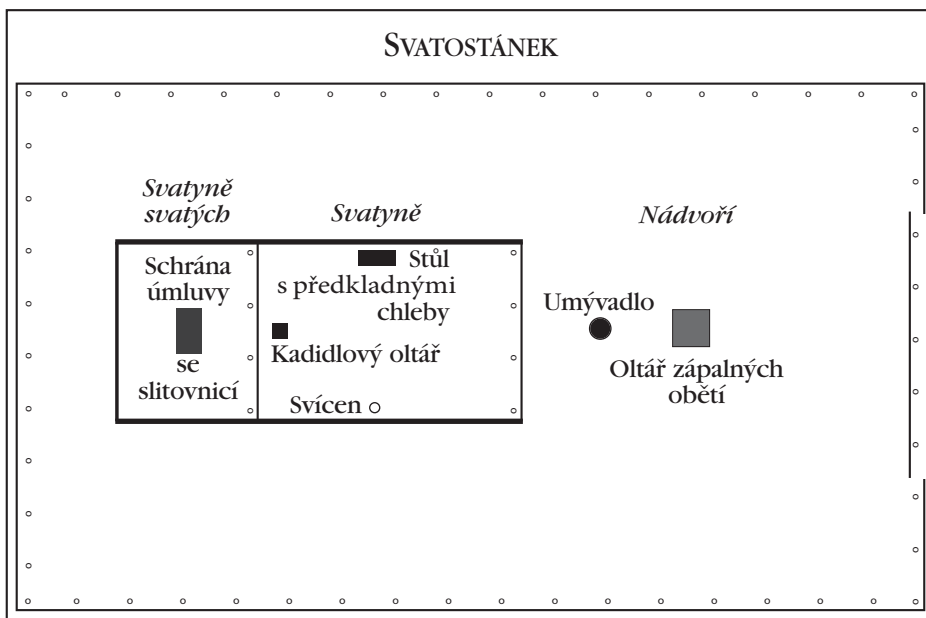
Texty na tento týden

Ex 25,8.22; 31,6-11; 40,9.10; Ž 73,1-3.11-13.16.17.23-26.28

Základní verš

„Ať mi udělají svatyni a já budu bydlet uprostřed nich.“ (Ex 25,8)

Svatyně je jedním z Božích největších prostředků, kterými nás učí významu evangelia. Když budeme tento týden studovat svatyni, následující náskres nám bude užitečný.

Lekce na tento týden je zaměřena na některé z hlavních naučení z pozemské svatyně. Obětní systém budeme studovat později.

Místo Boží přítomnosti

Ať mi udělají svatyni a já budu bydlet uprostřed nich. (Ex 25,8)

Osobní studium

V zahradě Eden měli Adam a Eva s Bohem úzký vztah – potkávali se „tváří v tvář“. Hřích tento vztah zničil. Byl příčinou ztráty blízkého a ničím neporušeného vztahu Boha a našich prvních rodičů. Stvořitel však toužil přitáhnout lidi zpět k sobě. Chtěl se těšit z hlubokého smluvního vztahu s padlým lidstvem. Tento vztah proto začal budovat už v Edenu. O staletí později Bůh vyvedl Izrael z Egypta a založil obětní systém a svatyni. Byla to další Boží iniciativa, pomocí které se snažil přivést lidstvo do své přítomnosti.

Svatyně je tedy svědkem Boží neustálé touhy přebývat mezi svým lidem. To je Boží plán (Ž 132,13,14). Jeho základním cílem je vztah – a svatyně jím byla vybrána jako prostředek k tomuto cíli. Svatyně je hmatatelný důkaz Boží přítomnosti s jeho lidem na zemi.

Z popisu v Nu 2 je zřejmé, že svatyně byla situována uprostřed čtvercového tábořiště – tedy v místě, kde by byl zpravidla ve starověkém Blízkém východě umístěn stan krále. Umístění svatyně tedy symbolizuje skutečnost, že Bůh je králem nad Izraelem.

Levitě si své stany stavěli kolem svatostánku (Nu 1,53), ostatní kmeny tábořily „opodál“ ve skupinách po třech (Nu 2,2). Toto rozmístění je praktickou ilustrací blízkosti i vzdálenosti Boha.

Svatyně měla však i další účel – poskytnout místo pro Bohem ustanovený bohoslužebný systém. Protože byla Boží přítomnost uprostřed jeho lidu ohrožena jejich nečistotou a morálními poklesky, poskytl systém obětí a darů, skrze který mohli nesvatí lidé žít a zůstat v přítomnosti svatého Boha. V tomto kontextu tedy svatyně odhalila detaily plánu spasení, jehož součástí nebyly jen oběti, ale také služba kněží.

Aplikace

Prostřednictvím svatyně se Stvořitel vesmíru – ten, který stvořil všechno, co bylo stvořeno (J 1,1–3) – snížil, aby přebýval mezi tuláky a bezdomovci na poušti. Jak ti tato skutečnost může pomoci překonat etnické, kulturní i třídní předsudky proti komukoli?

Budte svatí

⁹Potom vezmeš olej pomazání a pomazeš příbytek a všechno, co je v něm, a posvětiš jej i s veškerým náčiním, a bude svatý. ¹⁰Pomazeš také oltář pro zápalnou oběť i s veškerým náčiním a posvětiš jej; a oltář bude velesvatý. (Ex 40,9.10)

Osobní studium

Ex 40,9,10 nám ukazuje, že svatyně má být považována za „svatou“. Základním významem svatosti je oddělenost a jedinečnost, spolu se sounáležitostí s Bohem.

„Služba ve svatyni byla spojovacím článkem mezi Bohem a Izraelem. Obětní dary byly určeny jako předobraz oběti Krista, aby tak uchovaly v srdcích lidí neochvějnou víru ve Spasitele, který měl přijít. Aby mohl Pán přijmout jejich oběti a být v jejich přítomnosti a aby lidé správně pochopili plán spasení a své povinnosti, bylo nesmírně důležité, aby si všichni, kdo byli nějak spojeni se svatyní, zachovávali svatost srdce a čistotu života, úctu k Bohu a přísnou poslušnost jeho požadavků.“ (2BC 1010).

Přečti si Lv 19,2 a 1Pt 1,14–16. Proč by lidé měli být svatí?

Boží svatost nás proměňuje a odděluje. Jeho svatost je základní motivací pro etické chování jeho lidu ve všech oblastech života (Lv 19), ať už se jedná o zákony týkající se stravování (Lv 11,44,45), úctu ke knězi (Lv 21,8), nebo o to, že se nemáme nechat opanovat žádostmi, které nás dříve ovládaly (1Pt 1,14).

Je zřejmé, že Bůh si přeje, abychom rostli ve svatosti. Tuto změnu můžeme prožít jen skrze vzdání se sama sebe a své hříšné přirozenosti a skrze ochotu dělat to, co je správné, bez ohledu na následky.

Aplikace

Přemýšlej o sobě, o svých zvycích, vkusu či aktivitách. Kolik z toho, čím jsi a co děláš, by se dalo považovat za „svaté“? Je to těžká otázka, že?

Předměty ve svatyni

⁶A do srdce každého dovedného řemeslníka jsem vložil moudrost, aby zhotovili všecko, co jsem ti přikázal: ⁷stan setkávání a schránu svědectví, též příkrov na ni a všecko náčiní stanu, ⁸stůl s náčiním, svícen z čistého zlata s veškerým náčiním a kadidlový oltář; ⁹i oltář pro zápalné oběti s veškerým náčiním a nádrž s podstavcem; ¹⁰také jemně tkaná roucha, totiž svatá roucha pro kněze Árona a roucha jeho synů ke kněžské službě; ¹¹i olej k pomazání a kadidlo z vonných látek pro svatyni. Ať učiní všechno, jak jsem ti přikázal. (Ex 31,6–11)

Osobní studium

Schrána svědectví (Ex 31,7) byla ze všech předmětů ve svatyni nejdůležitějším symbolem Boží přítomnosti a svatosti. Její název je odvozen od dvou kamenných desek zákona, nazvaných „svědectví“ (Ex 32,15.16), které byly uvnitř truhly (Ex 25,16.21). Na horní části truhly byl umístěn příkrov se dvěma cheruby zastírajícími ho svými křídly (Ex 25,17–21).

Tento horní příkrov je v hebrejštině označen slovem „kaporet“, které je odvozeno od kořene „k-p-r“ s významem „přikrýt“, ale také „usmířit“. Vyjadřuje tak myšlenku, že soucitný a milostivý Hospodin smířil lid se sebou a udělal všechna opatření pro to, aby mohl zachovat smluvní vztah mezi lidem a Bohem. Proto bývá tento příkrov schrány svědectví někdy označován jako „slitovnice“ (Ex 31,7; B21). Tato slitovnice byla místem, kde se jednou v roce – v Den smíření (v hebrejštině Jom kipur) – odehrávalo smíření za lid a svatyni (Lv 16,14–16). V Ř 3,25 Pavel přirovnává dokonce i Ježíše obrazně ke „slitovnici“ (obvykle se toto řecké slovo „hilastérion“ překládá jako „smírná oběť“ /ČEP/ nebo „oběť smíření“ /B21/, ale jde o stejné slovo, které v řeckém překladu Starého zákona označuje právě „slitovnici“). Prostřednictvím Ježíše dochází ke smíření, skrze něj nás Bůh vykoupil.

V prvním oddíle svatyně zajišťoval svícen stálé světlo (Lv 24,1–4) a kadidelnice vytvářela ochranný kouř, který knězi zakrýval Boží přítomnost (Lv 16,12.13). Na stole pro předkladný chléb bylo položeno dvanáct bochníků představujících dvanáct kmenů Izraele. Mísy, pánvičky, konvice a misky (Ex 25,29.30) byly také umístěny na stole. Přestože o významu těchto věcí nemáme mnoho informací, zdá se, že zobrazovaly součásti jídla smlouvy (Ex 24,11) a sloužily jako stálá připomínka Boží smlouvy s lidem.

Aplikace

Přečti si Ř 3,25–28. Jakou velkou naději můžeš čerpat ze zaslíbení spasení „vírou bez skutků zákona“?

Svatyně jako centrum náboženského života

Tam se budu s tebou setkávat a z místa nad příkrovem mezi oběma cheruby, kteří budou na schráně svědectví, budu s tebou mluvit o všem, co ti pro Izraelce přikážu. (Ex 25,22)

Osobní studium

V 1Kr 8,31–53 je popsán další účel svatyně. Při příležitosti obřadu posvěcení nově postaveného chrámu předložil král Šalomoun sedm modliteb, které se mohly v chrámě předkládat. Těchto sedm účelů ilustruje, jak velkou roli měl chrám v životě Izraelců: Chrám byl místem, kde lidé hledali odpuštění (verš 30), kde přísahali (verše 31.32), kde prosili o smilování po porážce od nepřátel (verše 33.34), kde prosili o déšť (verše 35.36) nebo se modlili v případě různých katastrof (verše 37–40). Byl také místem, kde se modlili cizinci (verše 41–43) a kde bylo prošeno o vítězství v boji (verše 44.45).

Chrám měl být „domem modlitby pro všechny národy“ (Iz 56,7), což je zřejmě ze skutečnosti, že Šalomoun si představoval, jak do chrámu přicházejí s modlitbou nejen izraelité, ale i cizinci (1Kr 8,41).

Svatyně byla centrem všeho dění v Izraeli. Náboženství nebylo jen součástí života věřícího, nebylo ani jeho hlavní částí – bylo životem. Co ti to říká o roli, kterou by měla i ve tvém životě mít víra?

Když lidé hledali radu či soudní rozhodnutí nebo když chtěli činit pokání, šli do svatyně. Svatině byla středem života izraelského lidu během let, které trávil na poušti. Když si Bůh přál komunikovat se svým lidem, dělal to ze svatyně (Ex 25,22) – „stanu setkávání“ (např. Lv 1,1).

Aplikace

Přemýšlej o svém modlitebním životě. Jak hluboký, bohatý, život proměňující a víru posilující je? Možná první otázka, kterou bys měl položit sám sobě, je: Kolik času trávím na modlitbě?

Teprv když jsem vstoupil do svatyně Boží

¹Jak je Bůh dobrý k Izraeli, k těm, kdo jsou čistého srdce! ²Avšak moje nohy málem odbočily, moje kroky téměř sešly z cesty, ³neboť jsem záviděl potřeštěncům, když jsem viděl svévolné, jak pokojně si žijí. ¹¹Říkávají: „Což se to Bůh dozví? Cožpak to Nejvyšší pozná?“ ¹²Ano, to jsou svévolníci: bez starostí věčně kupí jmění. ¹³Tedy zbytečně jsem si uchoval ryzí srdce a dlaně omýval nevinností? ¹⁶Přemýšlel jsem, jak se v tom všem vyznat, nesnadné se mi to zdálo. ¹⁷Teprv když jsem vstoupil do svatyně Boží, pochopil jsem, jaký vezmu konec. ²³Já však chci být ustavičně s tebou, uchopils mě za pravičci, ²⁴povedeš mě podle svého rozhodnutí a pak do slávy mě přijmeš. ²⁵Koho bych měl na nebesích? A na zemi v nikom kromě tebe nemám zalíbení. ²⁶Ač mé tělo i mé srdce chřadne, Bůh bude navěky skála mého srdce a můj podíl. ²⁸Mně však v Boží blízkosti je dobře, v Panovníku Hospodinu mám své útočiště, proto vyprávím o všech tvých činech. (Ž 73,1–3.11–13.16.17.23–26.28)

Osobní studium

V žalmech je mnohokrát zmíněno, že svatyně hraje důležitou roli ve vztahu mezi věřícími a Bohem. David píše: „Do Hospodinova domu se budu vracet do nejdelších časů“ (Ž 23,6).

V Ž 27 je vyjádřeno přání být v přítomnosti Hospodina, kterou je nejlépe možné prožít právě ve svatyni. Aby David ukázal, jak moc si váží svatyně, použil širokou škálu výrazů – dům Hospodina, chrám, svatyně či stan. Právě tam může člověk rozjímat a „kochat se v Hospodinově kráse“ (Ž 27,4; B21).

Působení Hospodina ve svatyni ilustruje některé velice důležité pravdy. Bůh zajišťuje věřícímu bezpečnost a skrývá jej ve své svatyni, a to i ve zlých dobách (Ž 27,5). Bůh poskytuje bezpečné útočiště a zaručuje pokoj myslí pro všechny, kteří přicházejí do jeho přítomnosti. V těchto slovech je spojena krása Boha a to, co dělá pro svůj lid. Služby ve svatyni a jejich symbolický význam ukazují také na Boží dobrotu a spravedlnost.

Největší Davidovou touhou nebylo jen být ve svatyni, ale potkat se tam s Hospodinem. Proto se David rozhoduje „hledat“ Boha (Ž 27,4.8).

V Ž 73,1–17 se Asaf zabývá problémem utrpení. Nedokázal pochopit zdánlivý úspěch hříšných (verše 4–12), zatímco věrní strádají. On sám téměř sklouzl (verše 1–3; BK), ale když vstoupil do svatyně, pochopil (verše 13–17). Tam Asaf viděl stejnou sílu a slávu, o které se zmiňuje David v Ž 63,3, a poznal, že současný stav se jednoho dne změní a bude zjednáno právo. Když přemýšlel o této pravdě, znovu se mu dostalo ujištění, že svévolní se pro svoji neposlušnost octnou na kluzkých cestách (Ž 73,18–20) a věrní budou v bezpečí (Ž 73,21–28). Pro ty, kteří hledají Boha, se svatyně stává místem důvěry, pevností života, místem, kde je Bůh „vzdvihne na skálu“ (Ž 27,5; BK). Na základě pravd, které jsou představeny ve službě ve svatyni, se můžeme vskutku naučit důvěře v Boží dobrotu a spravedlnost.

Aplikace

Někdo napsal: „Svatyně je kouskem svaté půdy ve světě, který ztratil směr.“ Co to znamená pro tebe ve tvém životě?

Podněty k zamyšlení

„K stavbě stánku bylo zapotřebí velkých a nákladných příprav. Bylo třeba velkého množství nejdražšího a nejvzácnějšího materiálu. Hospodin však přijímá jen dobrovolné oběti. „Od každého člověka, kterýž by ji ze srdce dobrovolně dal, přijmete takovou oběť mou,“ zněl božský příkaz, který Mojžíš opakoval shromážděnému lidu. Oddanost Bohu a ochota k oběti byly prvními předpoklady k zhotovení stánku pro Nejvyššího.“ (PP 251; PP 343)

K tématu si můžete přečíst kapitolu s názvem Stan setkávání z knihy Na úsvitu dějin.

Otázky k rozhovoru

1. *Přemýšlejte společně o otázce Boží spravedlnosti. Ve světě okolo nás vidíme tak málo spravedlnosti. Co pro nás znamená zaslíbení, že Bůh přinese světu spravedlnost?*
2. *Přečtěte si 1Pt 1,14–16. Jak rozumíte Boží svatosti? Co pro nás konkrétně znamená být svatý? Jak se můžeme stát svatými?*
3. *Synové Élího jsou příkladem lidí, kteří byli Bohu „blízko“, ale ztratili úctu k jeho svatosti (1S 2,12–17). Jak se můžeme vyvarovat toho, abychom přestali vnímat Boží svatost? Proč jsou modlitba, studium Písma a poslušnost tak důležité pro to, abychom si uchovali vědomí Boží svatosti?*
4. *„Nejdůležitější částí denní služby byla služba ve prospěch jednotlivců. Kající hříšník přinesl svou oběť ke dveřím svatostánku, položil svou ruku na hlavu obětního zvířete a vyznal svůj hřích. Těmito úkony symbolicky přenášel své hříchy ze sebe na nevinnou oběť. Pak svou vlastní rukou zvíře zabil. Kněz zanesl krev do svatyně a kropil jí před oponou, za kterou byla schránka svědectví, jež obsahovala zákon, který hříšník přestoupil. Tímto obřadem byl hřích prostřednictvím krve symbolicky přenesen do svatyně.“ (NUD 165; PP 354) Jak nám tento citát pomáhá porozumět způsobům, kterými bylo „ospravedlnění z víry“ zobrazeno a představeno ve službě ve svatyni?*

Smíření

Texty na tento týden

Dt 25,1; Lv 4,27–31; 6,19.23; 10,16–18; Jr 17,1; Mi 7,18–20

Základní verš

„Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, nýbrž převzácnou krví Kristovou. On jako beránek bez vady a bez poskvrny...“ (1Pt 1,18.19)

Obětní systém je pravděpodobně neznámější částí služeb ve svatyni, protože ukazuje přímo na oběť Ježíše Krista. Krev zvířete, které zemřelo za hříšníka, bylo symbolem krve Krista, který za nás zemřel.

Tento týden budeme studovat několik pojetí spojených s „obětí očišťování“ (nebo také „obětí za hřích“), což byl Bohem určený způsob, který nám pomáhá lépe porozumět, jak nás smiřuje se sebou skrze jedinou pravou oběť – Ježíše Krista. Občas je v této lekci použit pojem „oběť očišťování“ namísto pojmu „oběť za hřích“. Je to z toho důvodu, abychom se vyvarovali dojmu, že například porod je považován za morální chybu, protože rodička musela tuto oběť přinést (Lv 12,5–8). Této oběti lépe porozumíme jako oběti očištění za obřadní nečistotu, ne jako oběť za hřích.

Hřích a milost

Když mezi muži dojde ke sporu a oni se dostaví k soudu, aby je rozsoudili, ať je spravedlivý ospravedlněn a svévolník odsouzen. (Dt 25, 1)

Osobní studium

Každý, kdo zná Pána, může dosvědčit, že hřích nás odděluje od Boha. Dobrou zprávou je, že Bůh ustanovil systém, který tuto propast způsobenou hřichem překlenuje. Ve středu tohoto systému je oběť.

Starý zákon představuje v podstatě tři druhy hřichů: (1) bezděčný – neúmyslný hřích, (2) úmyslný – promyšlený hřích a (3) hřích vzpoury či odporu proti Bohu. „Oběť očišťování“ popsána v Lv 4,1–5,13 se týkala případů neúmyslného hřichu a také některých případů úmyslného hřichu (Lv 5,1). Zatímco pro první dvě kategorie hřichů byla oběť v textu předepsána, oběť pro odbojný hřích, nejohavnější z hřichů, nikde zmiňována není. Hřích vzpoury bylo svévolné přestoupení „před tváří“ Boha a jeho odmítnutí. Svévolník si nezasloužil nic jiného než být vyobcován (Nu 15,29–31). Nicméně se zdá, že dokonce i v těchto případech – jako u Menašeho – Bůh nabízel odpuštění (2Pa 33,12.13).

Přečti si Dt 25,1 a 2S 14,1–11. Co 2S 14,9 říká o milosrdenství, spravedlnosti a vině?

Žena z Tekóje předstírala, že je vdovou, šla za králem Davidem a hledala jeho radu. Vymyslela si příběh o dvou svých synech, z nichž jeden údajně zabil druhého. Izraelský zákon požadoval smrt pro vraha (Nu 35,31) i v případě, když to byl jediný muž v rodině. Tato žena prosila Davida (který byl soudcem), aby osvobodil tohoto provinilého syna. Potom, a to je zajímavé, prohlašuje: „Králi, můj Pane, nechť je ta vina na mně a na domu mého otce, avšak král a jeho trůn ať je bez viny“ (2S 14,9). Oba (žena i David) pochopili, že pokud král vraha osvobodí, vrahova vina bude přenesena na samotného krále a jeho trůn spravedlnosti (pověst soudce) bude v ohrožení. Soudce byl morálně zodpovědný za svá rozhodnutí. Proto žena nabídla, aby byla tato vina přenesena na ni.

Podobně Bůh přebírá vinu hříšníků, aby je prohlásil za spravedlivé. Aby nám bylo odpuštěno, Bůh sám musí na sebe vzít náš trest. To je důvod, proč Kristus musel zemřít, abychom mohli být zachráněni.

Aplikace

Všichni jsme hříšníci a zasloužíme si odsouzení. Bůh nám však nabízí záchranu. Ježíš Kristus vzal náš hřích na sebe, zemřel za nás a díky tomu jsme ospravedlněni. Přemýšlej o tom, jak je hřích špatný, jaké přináší důsledky do tvého života, ale také o tom, že Bůh ti nabízí řešení – ospravedlnění díky oběti Ježíše Krista.

Vložení ruky na hlavu zvířete

27 Jestliže se neúmyslně prohřeší někdo z lidu země a dopustí se proti některému příkazu Hospodinu něčeho, co se dělat nesmí, provinil se. 28 Je-li mu oznámeno, že se dopustil hříchu, přivede jako svůj dar kozu, samici bez vady, za hřích, kterého se dopustil. 29 Vloží ruku na hlavu zvířete obětovaného za hřích a porazí oběť za hřích na místě pro zápalné oběti. 30 Pak vezme kněz trochu krve na prst a potře rohy oltáře pro zápalné oběti; všechnu ostatní krev vyleje ke spodku oltáře. 31 Všechn tuk odejme, jako bývá odnat tuk z hodu oběti pokojné, a kněz jej na oltáři obrátí v obětní dým, v libou vůni pro Hospodina. Kněz za něho vykoná smířící obřady, a bude mu odpuštěno. (Lv 4,27–31)

Osobní studium

Cílem obětí bylo sejmut z přestupníka hřích a vinu a přenést je do svatyně. Hříšník pak odcházel očistěný, bylo mu odpuštěno. (Velmi zřídka mohl člověk přinést určité množství kvalitní mouky jako oběť očistování. A i když existovala tato možnost očistování, lidé věděli, že „bez vylití krve není odpuštění“ – Žd 9,22.)

Součástí samotného obřadu bylo vložení ruky na hlavu zvířete, smrt zvířete, manipulace s krví, spalování tuku a jedení masa. Hříšník, který přinesl oběť, dosáhl odpuštění – ale až po krvavém obřadu. Velice důležitou částí tohoto procesu bylo vložení ruky na hlavu zvířete (Lv 1,4; 4,4; 16,21). To bylo proto, aby oběť hříšníkovi získala zalíbení a zprostila ho viny (Lv 1,4). Oběť se vztahovala pouze k tomu, kdo vložil ruce na hlavu zvířete. Vložení rukou na hlavu zvířete bylo podle Lv 16,21 doprovázeno vyznáním hříchu a potvrzovalo přenesení hříchu z hříšníka na nevinné zvíře. Zabití zvířete bylo samozřejmě základem každé této oběti. Poté, co bylo zvíře zabito, vylitá krev byla použita k vykonání smířícího obřadu na oltáři (Lv 17,11). Protože hříchy byly na zvíře přeneseny vložním ruky na jeho hlavu, smrt zvířete můžeme chápat jako zástupnou smrt. Zvíře zemřelo na místě hříšníka. Proto také samotné zabití zvířete muselo být vykonáno hříšníkem – tedy tím, kdo se provinil.

Aplikace

Až budeš příště pokoušen k hříchu, představ si Ježíše umírajícího na kříži a sebe, jak dáváš ruce na jeho hlavu a vyznáváš takto své hříchy. Jak ti může tato představa pomoci porozumět nesmírné ceně, která musela být zaplácena, aby ti mohlo být odpuštěno? Jak ti tato myšlenka může pomoci odolat pokušení?

Přenesení hříchu

Judův hřích je zapsán železným rydlem, je vyryt diamantovým hrotem na tabulku jejich srdcí, na rohy vašich oltářů. (Jr 17,1)

Osobní studium

Dalším obřadním úkonem po vložení ruky na hlavu zvířete a zabití zvířete byla manipulace s krví. Kněz nanesl obětní krev na rohy oltáře. Protože se jednalo o krev, byl tento úkon smířcím obřadem (Lv 17,11). Když byl hříšník prostým občanem nebo vedoucím představitelem, krev byla použita na oltáři pro zápalné oběti (Lv 4,25.30); pokud byl hříšníkem velekněz nebo celé shromáždění, krev byla použita na vnitřním oltáři, který byl určen pro pálení kadidla (Lv 4,7.18).

Jaký význam mělo potírání rohů oltáře? Rohy byly nejvyšším bodem oltáře a mohly naznačovat vertikální rozměr spasení. Krev byla přinesena do přítomnosti Boha. Verš v Jr 17,1 má mimořádnou důležitost v pochopení, co se při oběti odehrává: hřích Judy je zapsán rydlem „na tabulku jejich srdcí, na rohy vašich oltářů“. Přestože oltáře zmíněné v tomto textu jsou oltáře spojené s modlářstvím, princip zůstává stejný: oltář je odrazem morálního stavu lidí. Krev přenáší vinu za hřích. Krev, jež byla nanesena na rohy oltáře, přenášela hřích z hříšníka do svatyně. To je velice důležitá skutečnost, která nám pomáhá porozumět tomu, jak se projevil plán spasení v pozemské svatyni, jež symbolizuje dílo Krista pro nás v nebi.

Krev, která přenášela hřích, svatyni znečišťovala. Příkladem tohoto znečištění jsou situace, kdy krev očišťující oběti náhodně stříkla na oděv. Oděv se musel vyprat, ale ne kdekoli – muselo to být na „svatém místě“ (Lv 6,20).

A nakonec, pálení tuku na oltáři ukazovalo, že všechno na oběti očišťování náleželo Bohu (Lv 3,16). Díky Ježíšově smrti, jejímž symbolem tyto oběti byly, je z nás náš hřích sňat, položen na něj a přenesen do nebeské svatyně. Toto je hlavní myšlenkou plánu spasení.

Aplikace

Jak nám služby ve svatyni pomáhají pochopit naši naprostou závislost na Bohu v otázce odpuštění hříchů? Jakou útěchu ti tato pravda poskytuje? A zároveň, jaké důležité odpovědnosti jsou s tím spojeny? (1Pt 1,22)

Nést hřích

¹⁹*Kněz, který ji obětuje za hřích, ji smí jíst. Bude se jíst na svatém místě, na nádvoří stanu setkávání.*

²³*Ale žádná oběť za hřích, z jejíž krve se část vnáší do stanu setkávání k vykonání smířících obřadů ve svatyni, nebude se jíst; bude spálena ohněm. (Lv 6,19.23)*

¹⁶*Mojžíš pak začal pátrat po kozlu k oběti za hřích a zjistil, že byl spálen. Rozlítel se na Áronovy syny, Eleazara a Ítamara, kteří zůstali naživu: ¹⁷„Proč jste nejedli oběť za hřích na svatém místě? Vždyť je to velesvaté! Vám ji dal, abyste nesli nepravost pospolitosti a konali za ni před Hospodinem smířící obřady. ¹⁸Tady však nebyla ani její krev vnesena dovnitř svatyně. Měli jste jíst oběť ve svatyni, jak jsem přikázal.“ (Lv 10,16–18)*

Osobní studium

Tím, že maso oběti jedl úřadující kněz ve svatyni, očistil vinu přestupníka. Maso takovéto oběti nebylo jen platbou za službu kněží (jinak by se Mojžíš tolik nerozzlobil na Áronovy syny za to, že jej nejedli), bylo velice důležitou částí smířícího obřadu. Jak jedení masa oběti přispívalo k procesu smíření? Jedení masa se vyžadovalo jen u těch obětí, jejichž krev nebyla přenesena do svatyně. Bible výslovně říká, že jedením obětí kněží „nesli nepravost“, což bylo „vykonáním smířícího obřadu“ pro hříšníka (Lv 10,17). Nesení hříšnickova provinění v sobě zahrnovalo skutečnost, že hříšník odcházel osvobozen.

V Ex 34,7 je v hebrejštině použit výraz, že Bůh „nese nepravost“ – tedy stejné slovo, které je použito v Lv 10,17, kde je zřejmé, že úkon kněze – „nesení nepravosti“ – je tím, co hříšníkovi poskytuje odpuštění. Bez tohoto přenesení by hříšník musel nést svůj vlastní hřích sám – a to by se rovnalo odsouzení k smrti (Ř 6,23).

Nesení hříchu jiného – tedy činnost kněze – je přesně tím, co pro nás udělal Kristus. Zemřel na našem místě. Je tedy možné říci, že práce kněze v pozemské svatyni symbolizovala dílo, které pro nás koná Kristus – protože On na sebe vzal vinu za naše hříchy.

„Požehnání můžeme obdržet díky milosti a milost skrze víru, že hříchy, jež vyznáme a kterých litujeme, nese ten, kdo je vzal na sebe – náš Ježíš. Od Krista tedy dostáváme všechna požehnání. Jeho krev je smířící obětí za naše hříchy. On je tím slavným prostředníkem, skrze kterého přijímáme milost a přízeň Boha. On je tedy vskutku tvůrcem, původcem i dokonavatelem naší víry.“ (9MR 302)

Aplikace

Představ si, že stojíš na soudu před Bohem. Na co by ses spoléhal – na své dobré skutky, na zachování soboty, na všechno to dobré, co jsi udělal, či na to, že jsi některé špatné věci neudělal? Myslíš si opravdu, že by to stačilo k ospravedlnění před svatým a dokonalým Bohem? Pokud ne, jakou jedinou nadějí u tohoto soudu máš?

Odpuštění

¹⁸Kdo je Bůh jako ty, který snímá nepravost, promíjí nevěrnost pozůstatku svého dědictví! Nestrává ve svém hněvu, neboť si oblíbil milosrdenství. ¹⁹Opět se nad námi slituje, rozšlape naše nepravosti. Do mořských hlubin vhodíš všechny jejich hříchy, ²⁰prokážeš věrnost Jákobovi, milosrdenství Abrahamovi, jak jsi za dnů pradávných přísahal našim otcům. (Mi 7,18–20)

Osobní studium

Jaký obraz Boha nacházíme ve verších v Mi 7,18–20?

Poslední tři verše knihy Micheáš se zaměřují na vztah Boha a pozůstatku jeho lidu. Verše krásně popisují, proč Boha nelze s ničím srovnávat. Bůh je jedinečný pro svoji odpouštějící lásku a milost.

Výjimečnou Boží vlastností, kterou zmiňuje kniha Micheáš (a jiné knihy), je jeho ochota odpouštět. Micheáš tuto myšlenku zdůrazňuje použitím různých výrazů pro Boží vlastnosti (verš 18) a činy (verše 19.20). Jeho vlastnosti i činy jsou popsány v Ex 34,6, což je další z nádherných biblických popisů Božího charakteru.

Je zajímavé, že několik klíčových slov z Mi 7,18–20 je i v Písni služebníka v Iz 53. kapitole, v níž je napsáno, že to, co je třeba k odpuštění, pochází od toho, kdo trpí s lidem.

Naneštěstí se ne všichni budou těšit z Boží spásné milosti. Boží odpuštění není ani laciné, ani automatické. Vyžaduje věrnost.

Ti, kteří zažili jeho milost, odpoví svými činy – tak jak to popisuje Mi 6,8, ústřední text knihy. Tak jako si Bůh „oblíbil milosrdenství“, povolává svůj ostatek, aby „miloval milosrdenství“. Boží lid bude napodobovat jeho charakter. Životy jeho následovníků budou odrážet jeho lásku, soucit a dobrotu. Biblické verše v Mi 7,18–20 se svým důrazem na odpuštění souvisejí s verši v Na 1,2.3 o soudu. Tyto texty představují dvě dimenze Božího jednání s lidmi: odpuštění kajícím a potrestání hříšných. Obě náležejí Bohu. On je Spasitelem i Soudcem. Tyto dvě stránky Božího charakteru nestojí v protikladu, ale doplňují se. Soucitný Bůh může být také Bohem spravedlivým. Když to víme, můžeme se spolehnout na jeho lásku, odpuštění i konečnou spravedlnost.

Aplikace

Přečti si Mi 6,8. K čemu je vyznání víry bez těchto zásad, které ukazují, že naše víra je skutečná? Co je snazší: tvrdit, že věříš v Ježíše, nebo tuto víru žít, jak je vyjádřeno v Mi 6,8? Jak můžeš více prožívat toto poznání?

Podněty k zamyšlení

„Kristus po svém nanebevstoupení přišel do Boží přítomnosti, aby dal svou krev ve prospěch kajících věřících. Podobně kněz v každodenní oběti kropil krví obětního zvířete ve svatyni v zájmu hříšníka. Ačkoliv měla Kristova krev osvobodit kajícího hříšníka od odsouzení zákonem, neměla skrýt hřích. Ten zůstane zaznamenán ve svatyni až do konečného usmíření. Tak i v předobrazu krev oběti za hřích odstraňovala hřích z člověka, který činil pokání, avšak ten zůstal ve svatyni až do Dne smíření.“ (NUD 166.167; PP 357)

K tématu si můžete přečíst kapitolu s názvem Stan setkávání z knihy Na úsvitu dějin.

Otázky k rozhovoru

- 1. Někteří lidé namítají, že celé pojetí obětního systému není spravedlivé. Proč by měl nevinný umírat na místě provinilce? Protože se jedná o pravdu, která je nejen jasně představena v Bibli, ale také je jejím základním tématem, jak odpovíme na tuto námitku? Může nám tato „nespravedlnost“ pomoci porozumět milosti, která nám přináší odpuštění? Jinými slovy, jak nám může tato „nespravedlnost“ pomoci vysvětlit, jak šlechetný a soucitný náš Bůh opravdu je?*
- 2. Přečtěte si společně Mi 6,8. Jak se můžeme naučit plnit tento požadavek? Co znamená „pokorně chodit se svým Bohem“? Jak se pokorné chození s Bohem projeví ve vztahu k ostatním lidem?*
- 3. Přemýšlejte o tom, co to znamená, že jediný způsob, kterým můžeme být spaseni, je skrze smrt Ježíše. Co nás tato úžasná pravda učí o tom, jak špatný je hřích, a proč každé úsilí zachránit se svými vlastními skutky je marné?*
- 4. Společně znovu přemýšlejte o poslední otázce v lekci na středu. Představte si, že stojíte na soudu před Bohem. Na co by ses spoléhal – na své dobré skutky, na zachovávání soboty, na všechno to dobré, co jsi udělal, či na to, že jsi některé špatné věci neudělal? Myslíš si opravdu, že by to stačilo k ospravedlnění před svatým a dokonalým Bohem? Pokud ne, jakou jedinou naději u tohoto soudu máš? Povídejte si o svých odpovědích a jejich důsledcích.*

Den smíření

Texty na tento týden

Lv 16,16.20–22.29–34; Iz 6,1–6

Základní verš

„Kdo je Bůh jako ty, který snímá vinu a promíjí přestoupení ostatku svého dědictví? Nebude držet neustále svůj hněv, protože má zalíbení v milosrdenství. Znovu se nad námi slituje, pošlape naše viny a všechny naše hříchy uvrhneš do hlubin moře.“ (Mi 7,18.19; ČSP)

Den smíření neboli Jom kipur, jak o něm píše Lv 16, je nejdůležitějším ze starozákonních obřadů. Úmyslně je zařazen v samém srdci knihy Leviticus, která je sama ve středu pěti Mojžišových knih, aby nám pomohl ilustrovat „nejsvatější“ charakter tohoto obřadu. Také se mu říká „sobota odpočínutí“ (Lv 16,31; BK) – tato skutečnost zařazuje tento den přímo do pojetí soboty jako času, kdy máme odpočívat v tom, co Bůh, Stvořitel a Spasitel, pro nás udělal a udělá. Tento týden budeme studovat, co se stalo v Den smíření v pozemské svatyni, obzvláště obřady s dvěma kozly, které nám pomáhají lépe porozumět hlubším pravdám o spasení a konci hříchu.

Každoroční očišťování

¹⁶Tak vykoná smírčí obřady za svatyni pro nečistotu Izraelců, pro jejich přestoupení a všechny jejich hříchy. Stejně bude postupovat při stanu setkávání, který stojí u nich, uprostřed jejich nečistot. ³⁰V tento den za vás vykoná smírčí obřady a očistí vás ode všech vašich hříchů. Budete před Hospodinem čisti. (Lv 16,16.30)

Osobní studium

Různé druhy hříchů a obřadních znečištění byly během roku přenášeny do svatyně. Den smíření byla doba pro jejich odstranění. Den smíření má tři hlavní části:

1. Oběť očišťování za kněze. Velekněz zabil býčka jako oběť za své hříchy, aby byla jistota, že bude čistý, když bude vstupovat do svatyně a vykonávat obřad očištění svatyně.
2. Oběť očišťování – kozel „pro Hospodina“ (Lv 16,8). Během roku přinášeli Izraelci oběti, jejich hříchy tak byly symbolicky přeneseny do svatyně. Den smíření byl chvílí, kdy byly tyto hříchy ze svatyně odstraněny – a toto se dělo skrze krev kozla „pro Hospodina“.
3. Vyhnání kozla pro Azázela. Bůh chtěl, aby hříchy jeho lidu byly odstraněny jak ze svatyně, tak z tábora. Proto byl další živý kozel vyhnán do pouště.

Přečti si Lv 16,15. Co se stalo s kozlem pro Hospodina? Co to symbolizuje?

Protože s kozlem pro Hospodina nebylo spojeno vyznávání hříchů ani vkládání rukou, jeho krev nenesla hřích. Neznečišťovala tedy, ale očišťovala. Její role je popsána jasně v Lv 16,16.30. Velekněz vykonal obřad smíření krví kozla pro Hospodina, která očistila celou svatyni. Tím byl očištěn i lid. Když byla svatyně očištěna od všech hříchů, sami lidé byli také čisti. V tomto smyslu byl Den smíření jedinečným, protože jen v tento den byla očištěna svatyně i lid.

Smíření probíhalo ve dvou krocích. (1) Izraelitům bylo odpouštěno během roku. Jejich hříchy nebyly vymazány, ale byly svěřeny samotnému Bohu, který pro ně zaslíbil řešení. (2) Druhá fáze nebyla tolik o odpuštění, protože lidem už bylo odpuštěno. Sloveso „odpustit“ se ve skutečnosti v Lv 16 nebo Lv 23,27–32 vůbec neobjevuje. Celý plán spasení je tedy spojen s něčím větším, než je odpuštění našich hříchů (této myšlence se budeme dále věnovat v kontextu velkého sporu).

Aplikace

Krev z Hospodinova kozla představovala krev Ježíše. Kristus zaplatil za naše hříchy tu nejvyšší cenu. Zároveň nám tím ukázal, že Bůh touží po smíření se svým lidem, s námi, s tebou. Přemýšlej o slově „smíření“. Co pro tebe znamená? Jak se projevuje smíření s Bohem ve tvém každodenním životě?

Více než odpuštění

³²Smírčí obřady bude vykonávat kněz, který je pomazán a uveden v úřad, aby sloužil jako kněz místo svého otce, a který smí oblékat svaté lněné roucho. ³³Ten vykoná smírčí obřady za velesvatyni, vykoná smírčí obřady za stan setkávání a za oltář; také za kněze i za shromáždění všeho lidu vykoná smírčí obřady. ³⁴To pro vás bude provždy platné nařízení: jednou v roce vykoná za Izraelce smírčí obřady, aby byli zbaveni všech svých hříchů.“ (Lv 16,32–34)

Osobní studium

Jaký byl hlavní úkol velekněze v Den smíření? Hlavní rolí velekněze byla role prostředníka mezi Bohem a lidmi. Pokud jde o svatyni, byl jejím správcem a vykonával různé obřady obětí a darů (Žd 8,3). Jeho úloha v Den smíření byla významná. Vykonával téměř všechny obřady, kromě vyvádění kozla Azázela na poušť, i když příkaz k jeho vyhnání dával také on.

V Den smíření se tento „veliký“ kněz, jak se mu také říkalo, stal živým příkladem Krista. Právě tak, jako byla pozornost Božího lidu upřena na velekněze, výlučným středem naší pozornosti je Ježíš. Tak jako činnost velekněze na zemi přinesla očistění lidem, tak Ježíšova činnost v nebeské svatyni dělá to stejné pro nás (Ř 8,34; 1J 1,9). Právě tak jako jedinou nadějí lidu v Den smíření byl velekněz, naší jedinou nadějí je Kristus.

„V konečném usmíření budou hříchy lidí, kteří opravdově činili pokání, vymazány z nebeských záznamů a už nebudou připomínány ani nevstoupí na mysl. Stejně tak v předobrazné službě byly hříchy vloženy na kozla pro Azázela a spolu s ním vyhnány do pouště, a tak navždy odděleny od věřících.“ (NUD 167; PP 357)

Podle Lv 16,16–20 musel velekněz vejít do velesvatyně a očistit ji od obřadních nečistot, přestoupení a hříchů. Potom přenesl všechny nepravosti, přestoupení a hříchy Izraele na živého kozla a poslal je tak skrze něj pryč, do pouště. Takto všechny morální poklesky Izraele přestaly existovat. Tak bylo dosaženo jedinečného cíle Dne smíření: očistění, které přesahovalo odpuštění. Žádného dalšího odpuštění nebylo v tento den zapotřebí. Bůh hříchy lidu již odpustil.

Aplikace

Jak se můžeme naučit cele spoléhat na Kristovy zásluhy jako naši jedinou nadějí spasení?

Azázel

²⁰Když dokončí smířící obřady za svatyni, za stan setkávání a za oltář, přivede živého kozla. ²¹Áron vloží obě ruce na hlavu živého kozla. Vyzná nad ním všechny nepravosti Izraelců a všechna jejich přestoupení se všemi jejich hříchy a vloží je na hlavu kozla; pak ho dá připraveným mužem vyhnat do pouště. ²²Kozel na sobě ponese všechny jejich nepravosti do odlehle země. Toho kozla vyžene na poušť. (Lv 16,20–22)

Osobní studium

Obřad s živým kozlem nebyl obětí. Los rozhodl, který ze dvou kozlů bude pro Hospodina a který pro Azázela. Jen o kozlu pro Hospodina se mluví jako o oběti za hřích (Lv 16,9.15).

Kozel pro Azázela zůstal naživu. Nikdy nebyl zabit, pravděpodobně proto, aby bylo jasné, že tento obřad není obětním obřadem. Živý kozel se dostává na scénu až poté, co velekněz dokončil smířící obřady za celou svatyni (Lv 16,20). Tato myšlenka je velice důležitá: následující obřad s živým kozlem neměl nic společného se samotným očištěním svatyně či lidu. Ti už očištěni byli.

Kdo nebo co je Azázela? Židovští vykladači identifikovali Azázela jako původního andělského hříšníka, prvního původce zla, nebo dokonce jako vůdce zlých andělů. My jej známe jako symbol samotného Lucifera. Obřad s živým kozlem byl úkon, kterým bylo dosaženo definitivního odstranění hříchu. Hřích měl být přenesen na toho, kdo byl za něj zodpovědný, a potom měl být navždy odstraněn z lidu. „Smířící obřady“ na něm byly vykonány ve smyslu trestu (Lv 16,10), protože kozel nesl konečnou zodpovědnost za hřích.

Hraje tedy satan roli v našem spasení (jak nás někteří mylně obviňují)? Samozřejmě že ne. Satan nikdy a nijak nenesel náš hřích. To dělá jen Ježíš. Myslet si, že satan má nějaký podíl na našem spasení, je rouhání.

Obřad s živým kozlem nachází paralelu v zákoně o zlovolném svědku (Dt 19,16–21). Žalobce a obžalovaný stojí před Pánem, kterého představují kněží a soudci; probíhá vyšetřování. Pokud je žalobce usvědčen, že je zlovolným svědkem, bude potrestán tak, jak to zamýšlel pro nevinného (příkladem může být zlomyslný Haman, který postavil šibenici pro věrného Mordokaje).

Aplikace

Poděkuj znovu Bohu za jeho milosrdné odpuštění a za skutečnost, že naše hříchy už nebude připomínat (Jr 31,34). Jak se můžeme naučit nepřipomínat si své hříchy poté, co jsou odpuštěny? Proč je to pro nás tak důležité?

V Den smíření

²⁹To bude pro vás provždy platné nařízení. Desátého dne sedmého měsíce se budete pokořovat a nebudete vykonávat žádnou práci, ani domorodec ani ten, kdo mezi vámi přebývá jako host. ³⁰V tento den za vás vykoná smířcí obřady a očistí vás ode všech vašich hříchů. Budete před Hospodinem čisti. ³¹Bude to pro vás den odpočinku, slavnost odpočinutí. Budete se pokořovat. To je provždy platné nařízení. (Lv 16,29–31)

Osobní studium

„Takto byli lidé obřady, které se konaly ve stanu setkávání, každý den poučování o velkých pravdách týkajících se Kristovy smrti a služby a jednou za rok byla jejich mysl vedena ke konečným událostem velkého sporu mezi Kristem a satanem, kdy dojde ke konečnému očistění vesmíru od hříchu a hříšníků.“ (NUD 167; PP 358)

Přečti si Lv 16,29–31 a 23,27–32. Co Bůh očekával, že budou Izraelci dělat při Dni smíření? Jak se tyto principy vztahují na nás dnes?

Když se někdo ve starozákonním Izraeli neřídil těmito předpisy, měl být vyobcován (Lv 23,29.30). Den smíření byl otázkou života a smrti. Vyžadoval od věřících naprostou věrnost Bohu. Představ si, že by někdo vyznal své hříchy v první fázi smíření – během roku skrze každodenní oběť – ale potom nevzal vážně Den smíření. Svou lhostejností vůči tomu, co chtěl Bůh sdělit skrze Den smíření, by tento člověk ukázal, že je Bohu nevěrný.

To znamená, že člověk, který vyznává, že Bohu věří, může přesto ztratit spasení. Jako adventisté sedmého dne nevěříme v „jednou spasen, navždy spasen“, protože to nenalzáme v Bibli. V Kristu jsme bezpečni, jen pokud žijeme vírou, pokud se mu poddáváme a dovoláváme se jeho moci v boji s pokušením a jeho odpuštění, když padneme.

Aplikace

Přečti si Mt 18,23–35. Jaké ponaučení si můžeš vzít z tohoto podobenství?

Izajášův osobní Den smíření

¹Toho roku, kdy zemřel král Uzijáš, spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém a vznosném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám. ²Nad ním stáli serafové: každý z nich měl po šesti křídlech, dvěma si zastíral tvář, dvěma si zakrýval nohy a dvěma se nadnášel. ³Volali jeden k druhému: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.“ ⁴Od hlasu volajícího se pohnuly podvaly prahů a dům se naplnil dýmem. ⁵I řekl jsem: „Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů.“ ⁶Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů. V ruce měl žhavý uhlík, který vzal kleštěmi z oltáře... (Iz 6,1–6)

Osobní studium

V Iz 6,1–6 vidí prorok Izajáš nebeského krále sedícího v chrámě na trůnu „vysokém a vznosném“. Vidění je scénou soudu, která představuje Boha, jak přichází soudit (Iz 5,16). Izajáš vidí pravého Krále, kterého evangelium Jana identifikuje jako Ježíše Krista (J 12,41).

Přestože byl Izajáš Božím prorokem, který volal ostatní k pokání, pochopil, že v Boží přítomnosti je odsouzen. Když byl konfrontován s Boží svatostí a slávou, Izajáš si uvědomil svou vlastní hříšnost a také nečistotu lidu. Svatost a hřích jsou neslučitelné. Všichni potřebujeme, podobně jako Izajáš, dojít k závěru, že na Božím soudu nemůžeme sami uspět. Naší jedinou nadějí je mít Zástupce.

Jaké paralely se Dnem smíření nacházíme v Iz 6,1–6? Spojení chrámu plného dýmu, oltáře, soud a smíření hříšců a nečistot silně připomíná Den smíření. Izajáš prožil takový svůj vlastní „osobní Den smíření“. Seraf (doslova „hořící“) v roli kněze vzal žhavý uhlík z oltáře (zde text předpokládá nějaký druh oběti), aby očistil hřích proroka. To je výstižný obraz očistění od hříchu, které je možné jen skrze Ježíšovu obět a jeho kněžskou prostřednickou službu. Izajáš v něm rozpoznal obřad očistění – a tak se nebránil, když se uhlík dotkl jeho rtů. Tímto byla jeho vina odňata a jeho hřích byl usmířen (Iz 6,7). Trpný rod ve verši 7 ukazuje, že odpuštění je darováno Tím, kdo sedí na trůnu. Soudce je také Spasitelem.

Když Bůh očisťuje člověka, přivádí ho od vyznání „běda mi“ k „zde jsem, pošli mne“ (Iz 6,8). Když porozumíme tomu, co se děje v nebi v Den smíření, povede nás to k odhodlání, protože opravdové pochopení vede k jistotě a pokoji. Víme totiž, že na soudu máme Zástupce, Ježíše Krista, jehož spravedlnost (symbolizovaná krví) je tím jediným, co nás může očistit (Ř 8,1).

Aplikace

Vděčnost je motivací pro misii. Hříšníci, kteří byli zproštěni viny, jsou nejlepšími Božími velvyslanci (2K 5,18–20), protože vědí, od čeho je Bůh vysvobodil. Jaká je tvá motivace pro misii? Jsi Božím velvyslancem ve svém okolí – v rodině, práci, tam, kde bydlíš?

Podněty k zamyšlení

„Pak dojde k události, na kterou symbolicky ukazoval poslední slavnostní úkon Dne smíření. Když skončila služba ve svatyni svatých a hříchy Izraele byly krví přinesené oběti ze svatyně odstraněny, byl před Hospodina přiveden živý kozel a velekněz vyznal před celým shromážděním ‚všechny nepravosti Izraelců a všechna jejich přestoupení se všemi jejich hříchy a vložil je na hlavu kozla‘ (Lv 16, 21). Podobným způsobem, až bude ukončeno dílo smíření v nebeské svatyni, budou před Bohem a nebeskými anděly a před zástupy vykoupených vloženy hříchy Božího lidu na satana. Pak Bůh prohlásí, že satan zavinil všechno zlo, protože k němu naváděl; a jako byl kozel vyhnán do neobydlené země, tak bude satan vypovězen na neobydlenou a pustou zemi.“ (VDV 424; GC 658)

Otázky k rozhovoru

- 1. Proč je jakékoli pochopení plánu spasení neúplné, pokud opomíjí nebo upozaduje činnost Krista jako našeho velekněze? Co nás učí svatyně o tom, jak je přímluvná služba ve svatyni hlavním principem plánu spasení?**
- 2. Někdo napsal, že činnost Krista – od jeho smrti k jeho službě v nebeské svatyni – je jednou z částí „Božího postupu“ řešení problému hříchu způsobem, který může pomoci najít odpovědi na otázky týkající se jeho spravedlnosti, čestnosti a lásky. Přemýšlejte o důsledcích této myšlenky – zvláště ve světle velkého sporu a toho, co nás učí o závažných problémech týkajících se tragédie hříchu.**
- 3. Mnoha adventistům byl představen Den smíření takovým způsobem, který je vedl k pochybnostem o vlastním spasení. To je však nešťastné neporozumění účelu Dne smíření. Přemýšlejte o slově „smíření“. Co znamená? Jak je ho dosaženo? Jak nám tyto odpovědi mohou lépe porozumět tomu, proč je Den smíření dobrou zprávou?**

On vzal naše hříchy na kříž

Texty na tento týden

Iz 53,2-12; Žd 2,9; 6,4-6; 9,15.25.26; Ex 12,5; J 1,29; 1Pt 1,18.19

Základní verš

„On na svém těle vzal naše hříchy na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti. Jeho rány vás uzdravily.“ (1Pt 2,24)

Katolický kněz Maxmilián Kolbe byl poslán do koncentračního tábora v Osvětimi za to, že zřídil tajné úkryty pro uprchlíky z celého Polska – včetně dvou tisíc Židů. Když se jednou ztratil vězeň z jeho části tábora (pravděpodobně utekl), gestapo vybralo 10 vězňů, aby za trest zemřeli hladem. Jeden z nich začal křičet: „Mám ženu a děti. Už je nikdy neuvidím.“ V tomto momentě Kolbe nabídl svůj život za tohoto muže. Požádal, aby směl zemřít namísto tohoto sklíčeného manžela a otce. Překvapený příslušník gestapa souhlasil a Kolbe se připojil k odsouzeným. Díky tomu mohl tento druhý muž přežít (alespoň na čas).

Tento dojemný příběh o Kolbeho oběti je obrazem Toho, kdo si s námi hříšníky vyměnil místo. Jeho čin byl představován službou ve svatyni. Nový zákon ztotožňuje Ježíše se dvěma symboly starozákonního obětního systému: Je obětí za hříšníky (Žd 9–10) a je naším veleknězem (Žd 5–10). Tento týden se budeme zabývat různými pohledy na Kristovu oběť za hříšné lidstvo.

Trpící služebník

²Vyrostl před ním jako proutek, jak oddenek z vyprahlé země, neměl vzhled ani důstojnost. Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme po něm nedychtili. ³Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolestí, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili. ⁴Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. ⁵Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. ⁶Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech. ⁷Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před stříhači zůstal němý, ústa neotevřel. ⁸Byl zadržen a vzat na soud. Kdopak pomyslí na jeho pokolení? Vždyť byl vyťat ze země živých, raněn pro nevěrnost mého lidu. ⁹Byl mu dán hrob se svévolníky, s boháčem smrt našel, ačkoli se nedopustil násilí a v jeho ústech nebylo lsti. ¹⁰Ale Hospodinovou vůlí bylo zkusit ho nemocí, aby položil svůj život v oběť za vinu. Spatří potomstvo, bude dlouho živ a zdárně vykoná vůli Hospodinovu. ¹¹Zbaven svého trápení spatří světlo, nasytí se tím, co zakusil. „Můj spravedlivý služebník získá spravedlnost mnohým; jejich nepravosti on na sebe vezme. ¹²Proto mu dám podíl mezi mnohými a s četnými bude dělit kořist za to, že vydal sám sebe na smrt a byl počten mezi nevěrníky.“ On nesl hřích mnohých, Bůh jej postihl místo nevěrných. (Iz 53,2–12)

Osobní studium

V Iz 52,13–53,12 je zachycen popis Kristovy smrti za hříchy světa. Text přináší jasné svědectví o tom, že Kristova smrt byla smířícím obřadem. On na sebe vzal trest, který si zasloužili jiní. Zemřel za ně jako jejich náhradník. Jak Izajáš představuje to, co Kristus udělal pro hříšné lidstvo?

1. Ježíš trpěl za jiné. Vzal na sebe naše nemoci a bolesti (verš 4), nepravosti, nevěrnosti (verše 5.6.8.11) a hřích (verš 12).
2. Přináší pokoj, uzdravení (verš 5) a spravedlnost (verš 11) těm, za které trpí.
3. Bylo Boží vůlí, aby Ježíš trpěl a byl zkušěn (verš 10). Bůh ho postihl pro naši nepravost (verš 6).
4. Ježíš je spravedlivý (verš 11), bez násilí a lsti (verš 9).
5. Byl obětí za vinu, smířící obětí za hřích (verš 10).

Přečti si L 22,37; Sk 8,32–35 a 1Pt 2,21–25. Jak tito novozákonní autoři vykládají Iz 53?

Odkazy Nového zákona k Iz 53 jasně potvrzují, že Ježíš Kristus je naplněním tohoto proroctví. Také On sám se identifikuje s člověkem, který je zde vykreslen (L 22,37). Kristus na sebe vzal naše hříchy, aby nám mohlo být odpuštěno a abychom mohli být proměněni.

Aplikace

Přemýšlej na základě textu v Iz 53 o tom, co pro tebe Kristus udělal. Jak si toto poznání můžeš přivlastnit a prožívat ve svém životě – s vědomím, že bez ohledu na to, co jsi udělal, tato ujištění platí, pokud se odevzdáš ve víře Pánu a poddáš se mu?

Svou obětí sňal hřích

Ale vidíme toho, který byl nakrátko postaven níže než andělé, Ježíše, jak je pro utrpení smrti korunován ctí a slávou; neboť měl z milosti Boží zakusit smrt za všechny. (Žd 2,9)

²⁵Není třeba, aby sám sebe obětoval vždy znovu, jako když velekněz rok co rok s cizí krví vchází do svatyně; ²⁶jinak by musel trpět mnohokrát od založení světa. On se však zjevil jen jednou na konci věků, aby svou obětí sňal hřích. (Žd 9,25.26)

Osobní studium

Ježíš zemřel za hříšníky. Sám byl bez hříchu (Žd 4,15). Když dal svůj život jako oběť, neumíral tedy za svůj vlastní hřích. Naopak, On „na sebe vzal hříchy mnohých“ (Žd 9,28), aby „mohl tak smířit hříchy lidu“ (Žd 2,17) a odstranit hřích navždy (Žd 9,26).

Ježíš byl postaven „níže než andělé“ (Žd 2,9) proto, aby mohl zakusit smrt. Je pro nás problematické pochopit a vysvětlit, proč je Kristova smrt nepostradatelnou podmínkou pro jeho vyvýšení. Jednoduše řečeno, aby mohlo být lidstvo zachráněno, Ježíš musel zemřít. Nebyla jiná cesta. Bůh se stal v Ježíši člověkem, dobrovolně trpěl a místo nás zemřel na kříži. Jen skrze utrpení a smrt se mohl Ježíš stát původcem spasení (Žd 2,10).

Proč Bůh dovolil, aby Ježíš trpěl? Kontext veršů v Žd 2,14–18 potvrzuje nutnost Ježíšovy smrti, aby mohly být Boží děti zachráněny od otroctví hříchu, od ďábla, od strachu ze smrti a aby se Ježíš mohl stát „veleknězem milosrdným a věrným“. Pokud to vyjádříme ve zkratce: kříž musel předcházet koruně.

„Kristus jako náš zástupce a naše útočiště nesl nepravosti nás všech. Byl považován za přestupníka, aby nás mohl vykoupit před odsouzením podle zákona. Dolehla na něho tíha viny všech Adamových potomků. Boží hněv namířený proti hříchu, hrozivý projev Otcovy nelibosti nad přestupováním zákona, Syna děsil.“ (TV 483.484; DA 753)

Aplikace

Kristus, Stvořitel vesmíru, zemřel jako lidská bytost za tvoje hříchy. Přemýšlej o tom, co to znamená. Přemýšlej o této úžasné zprávě. Přemýšlej o naději, kterou ti osobně tato skutečnost nabízí. Jak můžeš proměnit tuto úžasnou pravdu v hlavní motivaci všeho, co v životě děláš?

Kristova krev

Proto je Kristus prostředníkem nové smlouvy, aby ti, kdo jsou od Boha povoláni, přijali věčné dědictví, které jim bylo zaslíbeno – neboť jeho smrt přinesla vykoupení z hříchů, spáchaných za první smlouvy. (Žd 9,15)

Osobní studium

Symbolika krve prostupuje celou Bibli. Od prvních obětí hned potom, co Adam s Evou zhřešili, až po izraelský obětní systém. Oběti ilustrovaly klíčovou pravdu – bez krve člověk nemá žádnou šanci na odpuštění hříchů a na vstup do Boží přítomnosti. Krev byla jedinou cestou pro obdržení Boží milosti a pro obnovení společenství s ním.

Co následující texty z Listu Židům říkají o Kristově krvi a o krvi starozákonních obětí?

Žd 9,12

Žd 9,14

Žd 9,18

Žd 9,22

Žd 10,19

Žd 12,24

Žd 13,12

Žd 13,20

Kristova krev neodkazuje na jeho život, ale je symbolem jeho zástupné smrti. Kristova prolitá krev je prostředkem vykoupení, poskytuje očistění od hříchu, odpuštění, posvěcení a je příčinou vzkříšení.

Kristova krev má však jiné vlastnosti než krev obětí. Žádná jiná krev totiž nedokáže poskytnout odpuštění. Jen Kristova smrt je důvodem, proč jsou odpuštěny hříchy – před i po kříži (Žd 9,15). Důsledky prolití Kristovy krve znamenají, že jeho krev byla zástupná – On na sebe vzal trest, který jsme si zasloužili my.

Aplikace

Jak ti porozumění Kristově smrti pomáhá osvobodit se od představy, že tě mohou spasit vlastní skutky?

Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa

Budete mít beránka bez vady... (Ex 12,5)

Druhého dne spatřil Jan Ježíše, jak jde k němu, a řekl: „Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa.“ (J 1,29)

¹⁸Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, ¹⁹nýbrž převzácnou krví Kristovou. On jako beránek bez vady a bez poskvrny... (1Pt 1,18.19)

Osobní studium

Jaká kritéria musí podle Ex 12,5 a Lv 3,1; 4,3 splňovat zvířecí oběť?

Výběr obětího zvířete vyžadoval velkou pečlivost. Člověk nemohl za účelem oběti vybrat jakékoli zvíře; zvíře muselo splňovat několik kritérií podle toho, o jakou oběť se jednalo.

Nicméně jedno kritérium musely splňovat všechny oběti – musely být „bezáhonné“. Hebrejské slovo „tamim“ může být také vyjádřeno slovy „dokonalý“, „neporušený“, „bez chyby“ či „bezvadný“. Vyjadřuje myšlenku, že něco splňuje ta nejvyšší měřítka. Jen to nejlepší bylo dost dobré.

U lidí se toto slovo používá k popisu jejich vztahu s Bohem – jako „bezáhonný“ (Gn 6, 9; 17,1).

Jak popisují texty v Žd 4,15; 7,26; 9,14 a 1Pt 1,18.19 Ježíše? Proč bylo velice důležité, aby byl Ježíš bez hříchu?

Ježíš, „beránek Boží, který snímá hřích světa“ (J 1,29), naplňuje dokonale starozákonní kritérium oběti bez poskvrny. Jeho čistý život ho potvrdil jako dokonalou oběť. On je zárukou našeho spasení. Jen bezhříšný totiž může nést náš hřích. Jen Kristova dokonalá spravedlnost nás přikrývá – nyní i na soudu. Jeho spravedlnost je naší nadějí spasení. Podobně jako hebrejský ekvivalent, tak i řecké slovo „amomos“ – „bez poskvrny“ – je použito nejen pro popis Ježíše a jeho dokonalé oběti, ale také pro charakter jeho následovníků.

„Když porovnájí svůj život s charakterem Krista, budou schopni rozpoznat, kde se jim nepodařilo vyhovět požadavkům Božího svatého zákona, a budou se snažit zdokonalit ve své oblasti tak, jako je Bůh dokonalý v té své.“ (Ellen Whiteová, The Paulson Letters, 374)

Skrze krev a službu Ježíše Krista jsme před Bohem představováni jako bezúhonní (Ju 24). To je možné jen proto, že Nevinný stojí na našem místě.

Aplikace

Proč může představa „svatého a bezúhonného“ života člověka zneklidňovat? Jak ti může vědomí toho, že Kristus je naším zástupcem, pomoci přijmout, že jsi také „svatý“? Jak by mělo tvé nové postavení před Bohem ovlivnit způsob tvého života?

Velké nebezpečí

“Kdo byli už jednou osvíceni a okusili nebeského daru, kdo se stali účastníky Ducha svatého⁵ a zakusili pravdivost Božího slova i moc budoucího věku,⁶ a pak odpadli, s těmi není možno znovu začínat a vést je k pokání, protože znovu křížují Božího Syna a uvádějí ho v posměch. (Žd 6,4–6)

Osobní studium

Autor Listu Židům (tradičně ztotožňovaný z Pavlem) se zaměřuje nejen na teologické pochopení Kristovy oběti, ale vysvětluje také některé z jejích praktických důsledků. Na několika místech nám ukazuje, co se stane, když někdo tuto oběť ignoruje.

Před čím nás texty Žd 6,4–6 a 10,26–31 varují? Jaké druhy postojů popisují?

List Židům ukazuje, jak velkolepé je Boží spasení, jak se Bůh zjevil lidem a co udělal a dělá pro věřící. Existuje však problém, kterému se pisatel musel věnovat – nebezpečí, že Kristova oběť se postupně stane něčím, co bude považováno za samozřejmost.

Někteří z těch, kdo Boha odmítají, to dělají úmyslně. To znamená, že jejich život je stejný jako předtím i poté, co obdrželi evangelium (Žd 10,26–31). Je ovšem jen málo věřících, kteří by přímo odmítli Kristovu oběť. Přesto autor Listu Židům píše toto varování. Přehlížení a podceňování je velice nebezpečné v tom, že se často jedná o záluďný a velice pozvolný proces. Změna může být nepozorovatelná. Kristova oběť není dostatečně doceňována; tito lidé pak jednají jako Ezau, který nedokázal ocenit své prvorozenství (Žd 12,15–17). Kristova oběť by se pro nás nikdy neměla stát tak všední, že ji budeme považovat za nedůležitou. Pisatel nechce svým čtenářům nahánět strach, chce jim však ukázat důsledky toho, když se člověk odchýlí od Boha. Nechce, aby se taková věc stala. Proto věřící povzbuzuje, aby se „drželi“ všech dobrých věcí spasení (Žd 3,6.14; 10,23) a aby upřeli svůj pohled na Ježíše (Žd 12,2).

Aplikace

A co ty? Nemůže se ti stát, že si „zvykneš“ na úžasnou pravdu o kříži? Proč je to tak strašné, když se to stane? Jak se můžeš uchránit nebezpečí, před kterým List Židům varuje?

Podněty k zamyšlení

„S Kristem bylo naloženo tak, jak jsme si zasloužili my. A to proto, aby s námi mohlo být nakládáno tak, jak si zasloužil on. Byl odsouzen za naše hříchy, na kterých neměl žádný podíl, abychom my mohli být ospravedlněni jeho spravedlností, na které nemáme žádnou zásluhu. Podstoupil smrt, která měla stihnout nás, abychom získali život, který patří jemu. ‚Jeho jizvami jsme uzdraveni.‘ (Iz 53,5)“ (TV 12.13; DA 25)

„A díky Kristově smrti můžeme mít z jeho lásky plný užitek. Jedině proto, že Ježíš zemřel, můžeme s radostí očekávat jeho návrat. Jeho oběť je ústředním bodem naší naděje. K ní musíme upínat svoji víru.“ (TV 422; DA 660)

Otázky k rozhovoru

1. Někteří představu Ježíše jako oběti za naše hříchy nemají rádi. Domnívají se, že Pán Bůh je pak chápán jako krvežiznivý a pomstychtivý – tak jako pohanská božstva v minulosti. (Někteří dokonce tvrdí, že použitý jazyk obětního systému je odrazem těchto pohanských představ.) Proč je takové chápání kříže zhoubné? Jak nám pojmy smrt, oběť a krev pomáhají pochopit, jak závažný je hřích a jeho důsledky? Jak by nám toto poznání ceny hříchu mělo pomoci usilovat o Boží moc k odstranění hříchu z našich životů?
2. Někteří lidé zápasí v souvislosti se spasením s pojetím skutků. Jak nás může zaměření se na Kristovu zástupnou krev a na to, co pro nás udělal, ochránit od pasti spasení ze skutků? Vždyť co by mohly naše skutky přidat k tomu, co pro nás Kristus učinil tím, že za nás zemřel?
3. Ellen Whiteová napsala, že by bylo dobré, kdybychom každý den strávili hodinu přemýšlením o životě Ježíše, zvláště o jeho závěrečných scénách. Jak nám to může pomoci posílit náš vztah s Kristem a prohloubit naši vděčnost za to, co pro nás udělal?

Kristus, náš velekněz

Texty na tento týden

Ž 110,1.4; Žd 2,17.18; 3,6; 4,14–16; 5,5.6; 8,1.2; 9,24; 10,1–14; Ř 8,31–34; 1Tm 2,4–6

Základní verš

„Z toho, co bylo řečeno, plyne: máme velekněze, který usedl po pravici Božího trůnu v nebesích jako služebník právě svatyně a stánku, který zřídil sám Hospodin, a nikoli člověk.“ (Žd 8,1.2)

Po svém zmrtvýchvstání a vstupu do nebeské svatyně začal Kristus novou fází plánu vykoupení (Žd 2,17). Začal vykonávat kněžskou službu, aby zprostředkoval svoji dokonalou obět těm, kteří jsou vírou ospravedlněni jeho krví. Jeho kněžská služba má dvě fáze, které byly součástí obětního systému i v pozemské svatyni – každodenní bohoslužbu a každoroční Den smíření. Tento týden se budeme zabývat činy Ježíše během každodenních bohoslužeb a uvedeme si některé z praktických důsledků, které má tato Kristova činnost pro nás. Můžeme čerpat velkou útěchu ze skutečnosti, že Ježíš nyní stojí v Boží přítomnosti a předkládá zásluhy své oběti v náš prospěch. Poselství svatyně nabízí naději a povzbuzení i tomu nejslabšímu z jeho následovníků.

Náš velekněz

¹Zasedni po mé pravici, já ti položím tvé nepřátele za podnoží k nohám. ... ⁴Hospodin přísahal a nebude želeť: Ty jsi kněz navěky podle Malkisedekova řádu. (Ž 110,1.4)

¹Máme velekněze, který usedl po pravici Božího trůnu ²v nebesích jako služebník pravé svatyně a stánku, který zřídil sám Hospodin, a nikoli člověk. (Žd 8,1.2)

⁵Tak ani Kristus si nepřisvojil slávu velekněze sám, ale dal mu ji ten, který řekl: „Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil.“ ⁶A na jiném místě říká: „Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchisedechova.“ (Žd 5,5.6)

Osobní studium

List Židům nejzřetelněji z Nového zákona představuje Krista jako kněze. Starozákonní „páteř“ dopisu Židům obsahuje dva verše, které jsou citovány ze Žalmu 110. Verš první potvrzuje, že Kristus je vyvýšen nade všechno, protože usedl po pravici Boží. Toto téma, které zdůrazňuje Ježíšovo božství a úlohu Mesiáše, se v Listu Židům objevuje opakovaně (Žd 1,3; 4,14; 7,26; 8,1; 12,2). Žalm 110,4 je zmiňován, aby poukázal na to, že Malkisedek byl předobrazem Kristova kněžství (Žd 5,6).

Jakými způsoby naplnil Kristus Bohem zaslíbené kněžství podle řádu Malkisedekova? (Gn 14,18–20; Ž 110,4; Žd 7,1–3.)

Bible nám neposkytuje mnoho informací ohledně Malkisedeka. Z informací, jež máme, vystávají pozoruhodné podobnosti s Ježíšem. Malkisedek byl králem města Salemu (Salem znamená „pokoj“, byl tedy „králem pokoje“). Jeho jméno znamená „Král spravedlnosti“, což odkazuje na jeho charakter. Je vytržen z historie, nedočteme se nic o jeho příbuzenské linii. Není zmíněno jeho narození ani smrt, a tak se zdá, jakoby neměl začátek ani konec. Je rovněž „knězem Nejvyššího Boha“. Malkisedekovo kněžství je také nadřazeno kněžství lévijskému (Žd 7,4–10). Malkisedek je tedy předobrazem Krista.

Kristus je ale ještě víc. Áron byl prvním veleknězem v Izraeli. Žd 5,1–4 popisuje idealizovaný áronovský velekněžský úřad. Velekněz obdržel pověření od Boha, byl představitelem lidu, konal prostřednickou službu před Bohem a přinášel oběti za lid. List Židům představuje Krista jako nového velekněze – kněze lepšího druhu, než byl dokonce Áron. Nejenže naplňuje požadavky Áronova kněžství, ale zdokonaluje je. Ježíš nezhřešil, byl plně poslušný a nemusel přinést za sebe obět. Naopak, On sám byl obětí – tou nejdokonalejší možnou obětí.

Ježíš naplnil obě velekněžství – Árona i Malkisedeka – a to dokonalejším způsobem než kterýkoli z těchto kněží. Oba tyto typy potkaly svůj antityp v Kristu.

Aplikace

Ježíš Kristus, náš velekněz, je jistota našeho spasení. S ním po boku se nemusíme ničeho bát. Jak můžeš přijmout tyto úžasné pravdy, tak intenzivně popsané v Listu Židům, a přivlastnit si je – zvláště v dobách silného pokušení?

Obhájce a přímlovce

³¹Co k tomu dodat? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? ³²On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno? ³³Kdo vznese žalobu proti vyvoleným Božím? Vždyť Bůh ospravedlňuje! ³⁴Kdo je odsoudí? Vždyť Kristus Ježíš, který zemřel a který byl vzkříšen, je na pravici Boží a přímlová se za nás! (Ř 8,31–34)

Osobní studium

Kontext k Ř 8,31–34 tvoří výjev ze soudní síně, kde bychom si měli představit sami sebe. Jsou kladeny otázky: Kdo je proti nám? Kdo nás obviní? Kdo nás odsoudí? Z tohoto výjevu a otázek nám snadno může jít mráz po zádech. Jsme si moc dobře vědomi naší lidské nedokonalosti a hříšnosti!

Nemusíme se však bát. Zaslíbení, že nic a nikdo nás neoddělí od Boží lásky, je založeno na několika důležitých skutečnostech: (1) Bůh je s námi (verš 31), (2) Bůh vydal svého Syna za nás (verš 32), (3) Bůh nám daroval všechno (verš 32) a (4) ospravedlňuje nás (verš 33). Ježíš Kristus je po našem boku. Ježíš je odpovědí na naše obavy z odsouzení. On za nás zemřel, byl vzkříšen a nyní se za nás přímlová v nebeské svatyni po pravici Boha (verš 34).

Pokud někdo jde tak daleko, že za druhého ochotně položí život, můžeme si být jeho láskou jisti. Ujištění z Ř 8,31–39 je ve skutečnosti popisem vlastností Boha, ve kterého věříme. Když pochopíme, že náš Bůh nás miluje natolik, že nic nemůže zmařit jeho záměry, které s námi má (verše 35–39), soudní síň se stává místem radosti a jásotu. Tuto pravdu máme popsanou ještě jasněji v 1J 2,1.2. Řecké slovo „parakletos“ znamená „právní pomoc“ nebo „obhájce“ – tedy někoho, kdo se objevuje, aby podpořil někoho jiného jako „přímlovce“. Ježíš je naším Obhájcem. On nás hájí, protože jinak by byl náš případ beznadějný. Náš Obhájce je „spravedlivý“, což nám dává jistotu, že Otec odpoví na Kristovu přímlovu. Kristus jako spravedlivý Obhájce se přímlová za ty, kteří zhrěšili. On sám, který nikdy nezhrěšil, nabízí sám sebe místo nich.

Aplikace

Jak můžeš lépe prožít úžasnou pravdu, že tě nic nemůže odloučit od Boží lásky? Jak se toto zaslíbení pro tebe může stát motivací k životu, jaký si Bůh přeje – na rozdíl od toho, jaký možná žiješ nyní?

Prostředník

⁴Aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu. ⁵Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, ⁶ který dal sám sebe jako výkupné za všechny, jako svědectví v určený čas. (1Tm 2,4–6)

Osobní studium

Kristus je prostředníkem mezi Bohem a člověkem. Skrze Kristovu roli prostředníka je spasení a pravda k dispozici všem (1Tm 2,4). Zásadní otázkou pro nás je, zda využijeme toho, co nám Kristus nabízí – bez ohledu na naše postavení, rasu, osobnost nebo skutky v minulosti.

„Prostředník“ je termín starého řeckého obchodního a právního světa. Je to někdo, kdo vyjednává nebo má roli rozhodčího mezi dvěma stranami, urovnává neshody či nachází společné řešení, aby bylo dosaženo společného cíle a mohla vzniknout smlouva nebo dohoda.

Kristus jako prostředník je spojen s novou smlouvou (Žd 8,6; 9,15; 12,24). On vykonal smíření. Přestože hřích zničil důvěrné společenství mezi Bohem a lidmi a mohl vést ke zničení lidstva, Kristus přišel a toto spojení obnovil. To je význam smíření. Kristus je spojovacím článkem mezi Bohem a lidstvem. Díky němu se můžeme těšit z plného smluvního vztahu s Pánem.

Když o Ježíši píše Pavel jako o „člověku Kristu Ježíši“, vyjadřuje tím, že byl zároveň lidskou i božskou bytostí (1Tm 2,5). Spasení a prostřednická služba jsou obě ukotveny právě v Ježíšově lidství a v jeho dobrovolné oběti. Tím, že byl člověkem i Bohem, mohl Ježíš spojit nebe a zemi poutem, které nemůže být nikdy zlomeno.

„Ježíš Kristus přišel, aby spojil konečného člověka s nekonečným Bohem, aby spojil zemi plnou hříchu a porušení zákona s nebem.“ (1ST 253)

Aplikace

Ježíš Kristus pro tebe koná v nebi prostřednickou službu. Co ti to říká o tvé důležitosti v Božích očích? Jak by tato pravda měla ovlivnit způsob tvého života a to, jak jednáš s ostatními?

Mocný velekněz

17Proto musel být ve všem jako jeho bratří, aby se stal veleknězem milosrdným a věrným v Boží službě, a mohl tak smířit hříchy lidu. 18Protože sám prošel zkouškou utrpení, může pomoci těm, na které přicházejí zkoušky. (Žd 2,17.18)

Kristus však jako Syn je nad celým Božím domem. A tímto Božím domem jsme my, pokud si až do konce zachováme smělou jistotu a radostnou naději. (Žd 3,6)

14Protože máme mocného velekněze, který vstoupil až před Boží tvář, Ježíše, Syna Božího, držme se toho, co vyznáváme. 15Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu. 16Přistupme tedy směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas. (Žd 4,14–16)

Vždyť Kristus nevešel do svatyně, kterou lidské ruce udělaly jen jako napodobení té pravé, nýbrž vešel do samého nebe, aby se za nás postavil před Boží tvář. (Žd 9,24)

Osobní studium

Co texty v Žd 2,17.18; 3,6; 4,14.15; 7,24–28; 8,1–3 říkají o Kristu a jeho službě velekněze?

Ježíš je „mocný velekněz“ (Žd 4,14). Je nadřazený všem velekněžím a vládcům na zemi. Bible připisuje Ježíši řadu vlastností, které souvisejí s jeho rolí velekněze:

1. Je milosrdný a věrný. Tyto dvě vlastnosti – milosrdenství a věrnost (Žd 2,17) – odpovídají Kristově roli prostředníka, protože je to On, kdo nám dává dary (je milosrdný) a je oddaný svému Otci i nám (je věrný).
2. Ježíš s námi má soucit (Žd 2,18; 5,2.7). Žil jako člověk, proto ví, co potřebujeme. Můžeme mu důvěřovat, protože je soucitným a dokonalým Pomocníkem. Přesto ale není ve stejné situaci jako my, protože je „bez hříchu“ (Žd 4,15).
3. Ježíš jako velekněz není ve společenství věřících (jako byl Mojžíš). On je nad námi. Jako Syn je nad domem svého Otce (Žd 3,6). Kristus se těší plné autoritě mezi svatými.
4. Božský původ Ježíše mu nedal žádná výlučná práva. Byl pokoušen jako my (Žd 4,15). Pokušení, která prožil v judské poušti, ukazují, že byl pokoušen v oblasti fyzické, duševní i duchovní (Mt 4,1–11).
5. Kristus vchází do nebeské svatyně, staví se před Boží tvář „za nás“ (Žd 9,24) a přimlouvá se (Žd 7,25). Díky Bohu máme Zástupce, který se objevuje u soudu na našem místě.

Aplikace

Ježíš se staví v nebi před Boží tvář za nás. Co to znamená? Jak ti tato úžasná pravda může poskytnout ujištění a pocit bezpečí?

Jediná oběť

¹V zákoně je pouze náznak budoucího dobra, ne sama jeho skutečnost. Proto stále stejné oběti, přinášené každoročně znovu a znovu, nemohou nikdy dokonale očistit ty, kdo s nimi přicházejí. ²Kdyby ti, kdo je přinášejí, neměli už vědomí hříchu, protože byli jednou provždy očištěni, dávno by byly tyto oběti přestaly. ³Ale těmito oběťmi se hříchy naopak každoročně připomínají, ⁴neboť krev býků a kozlů není s to hříchy odstranit. ⁵Proto Kristus říká, když přichází na svět: „Oběti ani dary jsi nechtěl, ale dal jsi mi tělo. ⁶V zápalné oběti ani v oběti za hřích, Bože, jsi nenašel zalíbení. ⁷Proto jsem řekl: Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli, jak je o mně v tvé knize psáno.“ ⁸Předně říká: „Oběti ani dary, oběti zápalné ani oběti za hřích jsi nechtěl a nenašel jsi v nich zalíbení“ – totiž v takových, jaké se oběťují podle zákona. ⁹Potom však řekne: „Zde jsem, abych konal tvou vůli.“ Tak ruší první, aby ustanovil druhé. ¹⁰Tou vůlí jsme posvěceni, neboť Ježíš Kristus jednou provždy obětoval své tělo. ¹¹Každý kněz stojí a koná denně bohoslužbu, znovu a znovu přináší tytéž oběti, ale ty nikdy nemohou navždy zahladit hříchy. ¹²Kristus však přinesl za hříchy jedinou oběť, navěky usedl po pravici Boží ¹³a hledí vstříc tomu, „až mu budou nepřátelé dáni za podnoží jeho trůnu“. ¹⁴Tak jedinou oběť navždy přivedl k dokonalosti ty, které posvěcuje. (Žd 10,1–14)

Osobní studium

Jak již bylo zmíněno v minulých lekcích, zásadní účel služeb v pozemské svatyni bylo zjevit – v symbolech, typech, proroctvích – smrt a velekněžskou službu Ježíše. Hřích je něco příliš děsivého, proto nemohl být vyřešen pouhou smrtí zvířat (přestože i tato smrt je smutná a nešťastná). Namísto toho všechna tato vylitá krev měla ukazovat na jediné řešení hříchu – smrt samotného Ježíše. Jak hrozný je hřích, to ukazuje skutečnost, že jeho poražení vyžadovalo smrt toho, který byl roven Bohu (Fp 2,6). Tak nás z hříchu vykoupil.

Jak text v Žd 10,1–14 dává do kontrastu účel a dílo služeb pozemské svatyně se smrtí a velekněžskou službou Ježíše?

V těchto verších zaznávají některé klíčové pravdy.

1. Smrt všech zvířat nebyla dostatečná, aby vyřešila problém hříchu. „Neboť krev býků a kozlů není s to hříchy odstranit“ (Žd 10,4). Zvířecí oběti pouze ukazují na řešení, nebyly řešením samy o sobě. Řešením byl Ježíš, jeho smrt a potom jeho služba za nás v nebeské svatyni.
2. Kristova smrt je dostatečná. Zvířecí oběti musely být stále znovu opakovány, den po dni, rok po roce. Ježíšova smrt byla postačující jednou provždy, aby přikryla hříchy celého lidstva. Bůh tuto klíčovou pravdu potvrdil tím, že vnitřní opona pozemské svatyně byla po Ježíšově smrti nadpřirozenou silou roztržena (Mt 27,51).

Aplikace

Rozhlédni se po světě a podívej se na zkázu způsobenou hříchem, bolest, ztráty, strach a beznadějí. Jak se můžeš učit v každém okamžiku lpět na Ježíši jako jediném řešení problému hříchu ve tvém vlastním životě?

Podněty k zamyšlení

„Odvratte se od satana a od činění jeho vůle. Postavte se po boku Ježíše, přijměte za své jeho vlastnosti. Budte jako On horliví, berte se za věc trpících a ztrápených. Člověk, kterému bylo mnoho odpuštěno, bude mnoho milovat. Ježíš je soucitným přímělníkem, milosrdným a věrným veleknězem. On, Král slávy, rozumí člověku, který je pokoušen satanem – vždyť On sám byl vystaven útokům satanových svodů.“ (CHE 160)

„Skrze víru v Ježíšovu krev mohou všichni získat dokonalost v Kristu. Můžeme žádat o posvěcení, můžeme se těšit z Boží přízně. Nemusíme si dělat starosti, jak vypadáme před Bohem – důležitý je Kristus, náš Zástupce.“ (2SM 32.33)

Otázky k rozhovoru

1. *Přečtěte si Žd 2,17. Proč bylo nutné, aby se Ježíš stal člověkem a trpěl, než se mohl stát naším veleknězem?*
2. *Přemýšlejte o citátu Ellen Whiteové, zvláště nad větou: „Nemusíme si dělat starosti, jak vypadáme před Bohem – důležitý je Kristus, náš Zástupce.“ Jak nám toto pomáhá porozumět předcházející části citátu, kdy Ellen Whiteová mluví o „získání dokonalosti v Kristu Ježíši“?*
3. *List Židům vyjadřuje velice jasně skutečnost, že Kristova oběť byla obětí „jednou provždy“ (Žd 10,10), dostatečnou obětí pro problém hříchu. Jakým způsobem můžeme mít v životě tendenci chtít „přidávat“ něco k této oběti? Proč je to tak nebezpečné?*

Předadventní soud

Texty na tento týden

Da 7; Ř 14,10–12

Základní verš

„Království, vladařská moc a velikost všech království pod celým nebem budou dány lidu svatých Nejvyššího. Jeho království bude království věčné a všechny vladařské moci ho budou uctívat a poslouchat.“ (Da 7,27)

V Listu Židům je mnohokrát představeno, že Ježíš po vzkříšení začal novou etapu činnosti pro lidstvo. Stal se naším veleknězem v nebeské svatyni. Vidění v Da 7 a 8 ukazují, že v určitém bodě v historii tato nebeská činnost Krista vstoupila do nové fáze – soudu. Někdy se mu také říká „eschatologický Den smíření“. Eschatologický, protože se týká doby konce; Den smíření, protože byl předznamenán obřadem Dne smíření v pozemské svatyni.

V Da 7 – kapitole, na kterou se zaměříme tento týden – je představen sled království, jež jsou symbolizována čtyřmi zvířaty. Tento text je paralelou k Da 2, kde je představen Babylon, Médo-Persie, Řecko a Řím.

Soud je dobrou zprávou, protože Pán Bůh pracuje pro svůj lid. Před celým vesmírem vynáší rozsudky v náš prospěch a umožňuje nám vstup do Kristova věčného království. Naplňuje tak všechny naše naděje.

Vidění a soud

⁹Viděl jsem, že byly postaveny stolce a že usedl Věkovitý. Jeho oblek byl bílý jako sníh, vlasy jeho hlavy jako čistá vlna, jeho stolec – plameny ohně, jeho kola – hořící oheň. ¹⁰Řeka ohnivá proudila a vycházela od něho, tisíce tisíců sloužily jemu a desetitisíce desetitisíců stály před ním. Zasedl soud a byly otevřeny knihy. ¹¹Tu jsem viděl, že pro ta troufalá slova, která roh mluvil, viděl jsem, že to zvíře bylo zabito, jeho tělo zničeno a dáno k spálení ohněm. ¹²Zbylým zvířatům odňali jejich vladařskou moc a byl jim ponechán život do určité doby a času. ¹³Viděl jsem v nočním vidění, hle, s nebeskými oblaky přicházel jakoby Syn člověka; došel až k Věkovitému, přivedli ho k němu. ¹⁴A byla mu dána vladařská moc, sláva a království, aby ho uctivali všichni lidé různých národností a jazyků. Jeho vladařská moc je moc věčná, která nepomine, a jeho království nebude zničeno.“ (Da 7,9–14)

Osobní studium

Potom, co Daniel viděl čtyři šelmy, zpozoroval další roh, který se objevil mezi rohy čtvrté šelmy. Tento „malý roh“ se stal hlavním nepřítelem Boha a jeho svatých. Potom byla náhle Danielova pozornost obrácena od tmavé země k jasnému nebeskému soudnímu dvoru (Da 7,9–14). Výjev soudu je ústředním bodem celého vidění a týká se dvou klíčových osob – Věkovitého a Syna člověka. Jsou zde také andělé, svědkové soudu. Výjev se odvíjí ve třech krocích: prvním je soudní scéna (verše 9.10), potom dopad soudu na mocnosti šelem na zemi (verše 11.12), a konečně přenesení nadvlády a království na Syna člověka (verše 13.14).

Bůh Otec je vykreslen jako majestátný Věkovitý, moudrý a důstojný soudce. „Syn člověka“ je zástupcem lidstva, je to sám Kristus. Ježíš toto pojmenování použil mnohokrát, když odkazoval k sobě, a nejméně dvakrát jasně poukázal na souvislost s Da 7 (Mt 24,30; 26,64).

V tradičním židovském chápání je až do dnešní doby nebeský soud, při němž jsou otevřeny knihy, chápán jako součást Dne smíření. Tento významný starozákonní svátek je proto nejpřirozenějším předobrazem pro tuto scénu v nebeském chrámu. Syn člověka – nebeský velekněz – přichází k Věkovitému. V Da 7,10 je poukázáno na to, že „byly otevřeny knihy“. Knihy mají u nebeského soudu důležitou roli. V Bibli se objevuje několik knih, jež mají „nebeský původ“ – „kniha života“ (Ž 69,29; Fp 4,3; Zj 3,5; 13,8; 17,8), „pamětní kniha“ (Mal 3,16), kniha „skutků“ (Zj 20,12) a Boží „kniha“ (Ex 32,32.33; Ž 56,9).

Aplikace

Představ si, že jsi souzen Bohem. Vše, co jsi kdy udělal, je zkoumáno před soudem. Kdybys měl být souzen podle záznamů, podle svých činů či dobrých skutků, jakou naději bys měl? Co je tvou jedinou nadějí před soudem?

Princip soudu

Až přišel Věkovitý a soud byl předán svatým Nejvyššího; nadešla doba a království dostali do držení svatí. (Da 7,22)

Osobní studium

Přečti si Gn 3,8–19. Co Bůh činí, než vysloví rozsudek?

Představa vyšetřujícího soudu je biblická. Boží soudní proces často zahrnuje fázi vyšetřování a zkoumání. První případ je zaznamenán v Gn 3, kde Bůh provádí vyšetřování před tím, než vynese rozsudek (Gn 3,8–19). Boží jednání s Kainem (Gn 4), Bábelem (Gn 11) a Sodomou (Gn 18,19) vychází ze stejného principu. Bůh jedná tak, jak to vyžaduje od izraelských soudců – tedy „pátrá, zkoumá a dobře se vyptává“ (Dt 13,15; 19,18).

Vyšetřování vyžaduje obezřetnost a čestnost. Často je veřejné. Bůh umožňuje ostatním, aby se sami přesvědčili o tom, co dělá. Když tedy Bůh pronáší rozsudek – ať už spasení, nebo zatracení – diváci mají jistotu, že Boží jednání je to nejlepší. To je důvodem, proč při nebeském soudu v Da 7 budou „otevřeny knihy“. Nebude to kvůli Bohu, aby si lépe vzpomněl, ale kvůli nebeským bytostem, které jej obklopují a jež – na rozdíl od Pána Boha – všechny věci nevědí.

A jak dopadne soud pro svaté? (Da 7,22)

„Skutečnost, že Boží lid stojí před Pánem ve špinavém šatu, by měla všechny, kdo se hlásí k jeho jménu, vést k pokoře a hlubokému zpytování srdce. Ti, kteří skutečně očišťují své duše poslušností pravdy, budou mít o sobě to nejskromnější mínění... I když si máme být vědomi našeho hříšného stavu, spoléhejme na Krista jako na naši spravedlnost, naše posvěcení a vykoupení. Nedokážeme reagovat na satanovy žaloby proti nám. Jen sám Kristus nás dokáže účinně obhájit. Je schopen umlčet žalobce argumenty založenými ne na našich zásluhách, ale na jeho vlastních.“ (5T 471.472)

Aplikace

Jak ti slova Ellen Whiteové pomáhají pochopit, proč je soud dobrou zprávou?

Čas soudu

²Potom jsem v nočním vidění viděl, hle, čtvrté zvíře, strašné, příšerné a mimořádně mocné. Mělo velké železné zuby, žralo a drtilo a zbytek rozšlapávalo svýma nohama. Bylo odlišné ode všech předešlých zvířat a mělo deset rohů. ⁸Prohlížel jsem rohy, a hle, vyrostl mezi nimi další malý roh a tři z dřívějších rohů byly před ním vyvráceny. Hle, na tom rohu byly oči jako oči lidské a ústa, která mluvila troufale. ⁹Viděl jsem, že byly postaveny stolce a že usedl Věkovitý. Jeho oblek byl bílý jako sníh, vlasy jeho hlavy jako čistá vlna, jeho stolec – plameny ohně, jeho kola – hořící oheň. ¹⁰Řeka ohnivá proudila a vycházela od něho, tisíce tisíců sloužily jemu a desetitisíce desetitisíců stály před ním. Zasedl soud a byly otevřeny knihy. ... ²¹Viděl jsem, že ten roh vedl válku proti svatým a přemáhal je, ²²až přišel Věkovitý a soud byl předán svatým Nejvyššího; nadešla doba a království dostali do držení svatí. ... ²⁵Bude mluvit proti Nejvyššímu a bude hubit svaté Nejvyššího. Bude se snažit změnit doby a zákon. Svatí budou vydáni do jeho rukou až do času a časů a poloviny času, ²⁶avšak zasedne soud a vladařskou moc mu odejmou, a bude úplně vyhlazen a zahuben. (Da 7,7–10.21.22.25.26)

Osobní studium

Jak se bude odehrávat soud podle Da 7,7–10.21.22.25.26?

Ve vidění soud přichází jako Boží odpověď na troufalost rohu a vrcholí předáním království Božím svatým. Bible popisuje soud, který se odehrává během doby, kdy stále existuje moc rohu (Da 7,8.9). Až poté je rohu odebrána nadvláda. Po ukončení soudních procesů budou všechna království vyhlazena (verš 26).

Soud se tedy musí odehrát před druhým příchodem. Je to tzv. předadventní či vyšetřující soud, který začíná někdy po „čase, časech a polovině času“ (verš 25). Kdy dojde k určení, kdo obdrží odměnu nebo trest, kdy proběhne soud?

Svatí dostanou odměnu v době Kristova příchodu, což předpokládá, že už v té době nad nimi soud proběhl. Ostatní lidé společně se zlými mocnostmi budou souzeni během tisíciletí, tedy předtím, než Bůh vykoná poslední soud (Zj 20).

Proč Bůh potřebuje soud? Copak Pán nezná „ty, kdo jsou jeho“ (2Tm 2,19)?

Náš vševědoucí Bůh zná svůj lid. Nepotřebuje soud, aby mohl rozhodnout, kdo bude spasen. Předadventní soud spíše ukazuje, že Soudce je spravedlivý, když spasí svůj lid. Když se budeme snažit porozumět smyslu soudu, musíme mít na paměti skutečnost velkého sporu, jehož existence je v těchto verších naznačena. Svědky soudu jsou nebeské bytosti a andělské zástupy. Také tyto ostatní bytosti mají zájem na konečném výsledku plánu spasení.

Aplikace

„Pán zná ty, kdo jsou jeho.“ Jak si můžeš být jistý, že jsi jedním z „jeho“? Jakým způsobem můžeme získat jistotu (Ř 8,1)?

Až skončí soud

14A byla mu dána vladařská moc, sláva a království, aby ho uctivali všichni lidé různých národností a jazyků. Jeho vladařská moc je moc věčná, která nepomine, a jeho království nebude zničeno. ... 22až přišel Věkovití a soud byl předán svatým Nejvyššího; nadešla doba a království dostali do držení svatí. ... 25Bude mluvit proti Nejvyššímu a bude hubit svaté Nejvyššího. Bude se snažit změnit doby a zákon. Svatí budou vydáni do jeho rukou až do času a časů a poloviny času, 26avšak zasedne soud a vladařskou moc mu odejmou, a bude úplně vyhlazen a zahuben. 27Království, vladařská moc a velikost všech království pod celým nebem budou dány lidu svatých Nejvyššího. Jeho království bude království věčné a všechny vladařské moci ho budou uctívat a poslouchat. (Da 7,14.22.25–27)

Osobní studium

Přečti si znovu Da 7. Jaké jsou důsledky předadventního soudu?

1. Syn člověka je korunován. Dostává „vladařskou moc, slávu a království“ (Da 7,14).
2. Svatí dostávají království navěky (Da 7,22). Syn člověka a svatí mají velice blízký vztah. Když Syn člověka dostává své království, zve svaté, aby se k němu připojili. Jeho království je jejich královstvím (Da 7,27).
3. Vzpoura je poražena a zničena. Nepřátelé Božího lidu jsou souzeni. Malý roh válčí se svatými, je sám poražen a navždy vyhlazen (Da 7,25.26).
4. Je dokázána Boží spravedlnost. Protože soud v nebi je veřejný a andělé jsou přítomni vyšetřování týkajícího se lidstva, všichni uvidí, že Bůh je ve svých skutcích spravedlivý. Je schopen prosazovat obojí – lásku i spravedlnost. Na konci tedy bude Bůh sám obhájen a všichni uznají, že je spravedlivý a laskavý. Soud zajistí, že vesmír bude bezpečným místem po celou věčnost (Ž 51,4; Ř 3,4).

Výsledkem předadventního soudu je naplnění nadějí Boha, stejně jako věřících. Bůh touží zachránit svůj lid a zcela vymýtit hřích, a zároveň nenechat nikoho na pochybách ohledně své lásky a spravedlnosti. Touhou věřících je osvobodit se od hříchu a jeho útlaku v každé podobě a těšit se z věčného života v přítomnosti toho, kdo je miluje. Soud se tedy stává zárukou věčného a důvěrného vztahu mezi Bohem a jeho stvořením.

„Velký spor mezi dobrem a zlem skončil. Není už hříchu ani hříšníků. Celý vesmír je čistý. V celém nezměrném stvoření vládne soulad a štěstí. Od Boha, který všechno stvořil, proudí život, světlo a štěstí do všech stran nekonečného prostoru. Od nejmenšího atomu až po největší vesmírná tělesa, všechno živé i neživé, v nezkalené kráse a dokonalé radosti hlásá, že Bůh je láska.“ (GC 678; VDV 437)

Aplikace

Jak s Bohem prožíváš důvěrný vztah? Co pro tebe znamená naděje věčného života, který strávíš s Bohem, jenž tě miluje?

Sudiž mne, Hospodine...

¹⁰Proč tedy, ty slabý, soudíš svého bratra? A ty, silný, proč zlehčuješ svého bratra? Všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží. ¹¹Neboť je psáno: „Jako že jsem živ, praví Hospodin, skloní se přede mnou každé koleno a každý jazyk vyzná, že jsem Bůh.“ ¹²Každý z nás tedy sám za sebe vydá počet Bohu. (Ř 14,10–12)

Osobní studium

Z jakého důvodu by se podle Ž 96,11–13 mělo všechno stvoření radovat?

Proč žalmista říká: „Sudiž mne, Hospodine...“ (Ž 79; BK)? Důvod je jednoduchý. Soud znamená spasení: „Bože, pro své jméno mě zachraň, ujmi se mé pře svou bohatýrskou silou“ (Ž 54,3). Žalm 26 je naléhavou prosbou o právo a spravedlnost. David úžasně vyjádřil myšlenku, že Bůh, Soudce, je vždy po boku svého věrného lidu a že jeho soud je žádoucí (Ž 26,1.2; 35,24; 43,1; 54,3). Soud totiž zahrnuje ospravedlnění.

Ohrožuje předadventní soud naši jistotu spasení? Ne, protože výsledek tohoto soudu je zaručený – ve prospěch spravedlivých (Da 7,22).

Boží role při soudu posiluje naši jistotu – naše hříchy jsou odpuštěny. Při soudu jde o naše spasení. Soud není dobou, kdy se Bůh rozhoduje, zda nás přijme nebo odmítne. Je spíše dobou, kdy Bůh potvrzuje naši volbu, zda jsme jej opravdu přijali nebo ne, volbu, kterou zjevujeme svými skutky. Věřícímu tedy soud přináší jistotu.

Přečti si Ř 14,10–12 a 2K 5,10. Jak by realita soudu měla ovlivnit způsob našeho života?

Oddělování spravedlnosti a soudu není biblické učení. Spravedliví jsou na soudu obhájeni a jejich hříchy jsou zahlazeny. Právě proto je pro ně soud motivací k věrnému a zodpovědnému životu. Jistota spasení je provázána touhou žít dobrý život a morálně se chovat. Protože Bůh toho pro nás tolik udělal, máme jej rádi a snažíme se vyjádřit tuto lásku věností ve všem, o co nás žádá.

Aplikace

Věřící bratr či sestra vyjádří svůj strach z Boha a zvláště ze soudu. Jak můžeš tomuto člověku pomoci porozumět dobré zprávě o soudu a získat jistotu v otázce spasení?

Podněty k zamyšlení

„Pán, který přebývá v nebeské svatyni, soudí spravedlivě. Ve svém lidu, zápasícím v hříšném světě s pokušením, nachází větší zalíbení než v zástupech andělů kolem svého trůnu.“ (COL 176; PM 89)

„Satan přesně ví o hříších, k jejichž spáchání svádí lid Boží, a proto vznáší proti nim žaloby, tvrdě, že svými hříchy se připravili o Božskou ochranu a že má právo je zahubit. Praví, že si právě tak jako on zaslужují, aby byli vykázáni z přízně Boží... Následovníci Kristovi sice hřeší, avšak nepoddávají se nadvládě satanských nástrojů. Kají se ze svých hříchů, hledají Boha v pokoře a lýtosti a božský Obhájce za ně prosí. Ten, jenž nejvíce zakouší jejich nevěrnost, jenž zná jejich hříchy i jejich pokání, praví: „Potresciž tě Hospodin, ó satane. Dal jsem život za tyto duše. Jsou vyryty na dlaních mých rukou. Mohou mít povahové nedostatky, mohou chybit ve svém usilování; činí však pokání a já jim odpouštím a přijímám je.““ (PK 588.589; PK 387.388)

Otázky k rozhovoru

- 1. Kde se objevily první otázky ohledně Boží spravedlnosti, zákona a cti? V nebi, nebo na zemi? Jaké jsou důsledky vašich odpovědí – zvláště v souvislosti s porozuměním tomu, proč je vůbec nutný nebeský soud?*
- 2. Církev adventistů sedmého dne hlásá poselství o soudu už mnoho let. Přesto se Kristus ještě nevrátil. Jak bychom měli reagovat na to, že se nám někdy zdá tato doba příliš dlouhá? Proč je tak důležité, abychom měli na paměti, že jako lidé máme velmi omezené chápání samotného času?*
- 3. Mnoho křesťanů věří biblickému pojetí soudu. Jak však propojení soudu a svatyně pomáhá vyjasnit klíčové pravdy ohledně povahy soudu a jistoty, která z toho pro nás vyplývá?*

Nebeská svatyně a Den smíření

Texty na tento týden

Da 8,9–14.23–25; 9,24–27; Lv 16,16

Základní verš

„Řekl mi: ‚Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti.‘“
(Da 8,14)

V tabulce je znázorněno, jak soudní scéna z Da 7 (kterou jsme studovali v minulé lekci) je stejnou událostí jako očištění svatyně v Da 8,14.

Daniel 7	Daniel 8	Výklad
Lev	—	Babylon
Medvěd	Beran	Médo-Persie
Levhart	Kozel	Řecko
Čtvrtá šelma Malý roh	Malý roh	Řím – pohanský Řím – papežský
Předadventní soud	Očištění svatyně	Eschatologický Den smíření
Předání království svatým (Druhý příchod)		Druhý příchod a doba po něm

Tento týden budeme studovat Da 8. Budeme se zabývat problémem konfliktu mezi malým rohem a Bohem, ale také tím, jak s tím souvisí očištění svatyně, které začalo roku 1844.

Útok malého rohu

⁹Z jednoho z nich vyrazil jeden maličký roh, který se velmi vzmáhal na jih a na východ i k nádher-
né zemi. ¹⁰Vzmohl se tak, že sahal až k nebeskému zástupu, srazil na zem část toho zástupu, totiž
hvězd, a rozšlapal je. ¹¹Vypjal se až k veliteli toho zástupu, zrušil každodenní oběť a rozvrátil pří-
bytek jeho svatyně. ¹²Zástup byl sveden ke vzpouře proti každodenní oběti. Pravdu srazil na zem
a dařilo se mu, co činil. ¹³Slyšel jsem, jak jeden svatý mluví. Jiný svatý se toho mluvícího otázal: „Jak
dlouho bude platit vidění o každodenní oběti a o vzpouře, která pustoší a dovoluje šlapat po sva-
tyni i zástupu?“ ¹⁴Řekl mi: „Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně sprá-
vedlnosti.“ ... ²³Ke konci jejich kralování, až se naplní míra vzpurných, povstane král nestoudný,
který bude rozumět hádankám. ²⁴Bude zdatný svou silou, a nejen svou silou, bude přinášet neoby-
čejnou zkázu a jeho konání bude provázet zdar. Uvrhne do zkázy zdatné a lid svatých. ²⁵Obezřetně
a se zdarem bude jeho ruka lstivě jednat; ve svém srdci se bude vypínat, nerušeně uvrhne do zkázy
mnohé. Postaví se proti Veliteli velitelů, avšak bude zlomen bez zásahu ruky. (Da 8,9–14.23–25)

Osobní studium

Moc malého rohu zasahuje do uctívání „velitele zástupu“ (verš 11, srovnej s Joz 5,13–15). Ruší „každodenní oběť“ (v hebrejštině je použito slovo „tamid“, které znovu a znovu odkazuje ke každodenní obětní službě v pozemské svatyni). Protože každodenní oběť ve svatyni vykonával kněz, často velekněz, malý roh se snažil uzurpovat roli (vele)kněze – chtěl velet svým vlastním falešným „zástupům“ a zrušit „každodenní oběť“. V kontextu historických souvislostí byla (během údobí papežského Říma) zatemněna Kristova velekněžská služba. Malý roh si tedy uzurpuje odpovědnosti nebeského Kněze a přerušuje nepřetržitou bohoslužbu. Chová se jako další „velitel zástupu“, vede náboženskou válku proti božskému nebeskému Princí, jeho svatyni a jeho lidu. Je o něm řečeno, že bude „zdatný svou silou, a nejen svou silou“ (Da 8,24). Jeho působení odhaluje válku ve vesmíru, která je vedena ve dvou rovinách – pozemské a nebeské.

Malý roh následuje po beranovi (Médo-Persii) a kozlu (Řecku). Z historického hlediska musí být tedy identifikován jako Řím, který se objevuje po království Médo-Perském (Da 8,20) a Řecku (Da 8,21). Přestože zpočátku byl malý roh císařským Římem, větší důraz je položen na papežský Řím, na který je vidění hlavně zaměřeno.

Jak už bylo zmíněno, slovo „každodenní“ (tamid) odkazuje ke Kristově stálé kněžské zprostředkovatel-
ské službě v nebeské svatyni (Žd 7,25; 8,1.2). „Zrušení každodenní oběti“ lze vidět v historické skutečnosti, že římský papežský systém v průběhu dějin přesunul prvořadou pozornost věřících z Krista a jeho oběti na prostřednickou roli svatých, každodenní oběť přinášenou církví a na kněze zprostředkovávající lidem odpuštění. Tím sami křesťané zdeformovali obraz svého Spasitele a zatemnili tak kněžskou a prostřednic-
kou službu, kterou Ježíš Kristus koná pro hříšníky v nebeské svatyni.

Aplikace

Nikdo z nás není imunní vůči nebezpečí, že si budeme hrát na Boha. Jak můžeš, jakkoli nepatrně, této pasti podlehnout i ty?

Jak dlouho?

Slyšel jsem, jak jeden svatý mluví. Jiný svatý se toho mluvícího otázal: „Jak dlouho bude platit vidění o každodenní oběti a o vzpouře, která pustoší a dovoluje šlapat po svatyni i zástupu?“ (Da 8,13)

Osobní studium

Jako se beran i kozel rozmáhali, a potom byli zničeni (Da 8,4.7.8), tak se rozmáhala i moc malého rohu (Da 8,9–11). Vystává tedy otázka: Jak dlouho bude trvat vidění?

I když tato otázka v Da 8,13 směřuje k několika činnostem malého rohu (možná těch nejhorších), míří především na délku celého vidění. V Písmu je otázka „Jak dlouho?“ vždy žádostí, aby přišla změna. Pokládá ji Bůh nebo jeho proroci lidem (Ex 10,3; Nu 14,27; 1Kr 18,21). Je také ale pokládána Bohu jeho lidem (Ž 94,3; Zj 6,10) či vyslovena Hospodinovým andělem (Za 1,12). Otázka „Jak dlouho?“, v Da 8,13 a 12,6 je nářkem nad neustálým utrpením, úpěnlivou prosbou o změnu a voláním po Božím soudu. Taková otázka vyjadřuje očekávání, že Bůh nakonec zvítězí. V Za 1,13 odpovídá Hospodin „slovy dobrými, slovy útěšnými“. Také odpověď na otázku v Da 8,13 přichází ihned: Obnovení škody způsobené malým rohem se začne odehrávat po době „2 300 večerů a jiter“ (verš 14). Jakmile pochopíme stav lidstva a prorockou dobu, ve které žijeme, nemůžeme zůstat zticha. Volání „Jak dlouho?“ se musí šířit. Když se rozhlédneme po našem světě, je možné neprosit Pána, aby přišel a uvedl nový svět, „ve kterém přebývá spravedlnost“? Ačkoli Bůh pro nás nyní pracuje, jak je zaslíbeno v Da 8,14, přejeme si, aby udělal konec vládě zla a vrátil se ve slávě, jak zaslubuje.

Aplikace

V jakých situacích ses už ptal Boha: „Jak dlouho?“ Jak si uchovááš jistotu, že Pán Bůh má vše ve svých rukou, jakkoliv neutěšené se mohou zdát tvé současné vyhlídky a bez ohledu na to, „jak dlouho“ trvá řešení věci, které bys rád viděl jinak?

Obnovení svatyně

Řekl mi: „Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti.“ (Da 8,14)

Osobní studium

Sousloví „večery a jitra“ připomíná jazyk příběhu stvoření, kde rozděluje jednotlivé dny (Gn 1,5.8...). Vyplývá z něj, že Bůh zakročí proti ničivému působení malého rohu a jeho zástupu. Stvořitel způsobí změnu okolností (což je vlastně odpovědí na otázku v Da 8,13). Text v Da 8,14 zmiňuje, že „svatyně dojde spravedlnosti“ (bude očištěna). Termín „dojít spravedlnosti“ (z hebrejského slovesného kořene *cdk*) má tři základní významy. (1) Ve vztahovém kontextu se překládá jako „vrácení“ (Iz 10,22), (2) v kontextu svatyně potom jako „očištění“ (Jb 4,17; 25,4) a (3) v soudním kontextu jako „ospravedlnění“ (Jb 34,5). Stejně sloveso je použito i pro Boží intervenci na soudu, když jsou spravedliví ospravedlněni, resp. prohlášeni za spravedlivé (1Kr 8,32; Iz 50,8).

Slovo „svatý“, jež je použito v Da 8,14 (a často je překládáno jako „svatyně“), je také spojováno se svatým lidem (Da 12,7). Z Da 8,24 jednoznačně můžeme vyvodit, že moc malého rohu v Da 7 útočí na Boží „svatý“ lid.

Očištění „svaté“ (neboli „svatyně“) v Da 8,14 tedy zahrnuje řešení všech problémů zmíněných v předcházející otázce. Bude nejen souzen malý roh, ale svatyně bude očištěna a Boží lid i svatyně dojdou spravedlnosti. Je to podobné tomu, co se dělo o Dni smíření (jak je zaznamenáno v Lv 16.20 a 30).

Aplikace

Svět by se měl dozvědět, že podle Da 8,14 přijde spravedlnost a že nyní je čas přijmout spasení, které je nám nabídnuto v Ježíši. Jak jsi ochoten se o tuto dobrou zprávu dělit s těmi, které potkáváš?

Den smíření v Danieli 8

Tak vykoná smírčí obřady za svatyni pro nečistotu Izraelců, pro jejich přestoupení a všechny jejich hříchy. Stejně bude postupovat při stanu setkávání, který stojí u nich, uprostřed jejich nečistot. (Lv 16,16)

Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti. (Da 8,14)

Osobní studium

Cílem útoku malého rohu je Boží nebeská svatyně a jeho lid. Jaká je jejich budoucnost? To je otázka, která je položena v Da 8,13. Ospravedlnit Boha, jeho jednání, a vrátit svatyni i Božímu lidu jejich oprávněné postavení však může jen Den smíření. Právě obřadní Den smíření obsahuje stejnou kombinaci témat, která nacházíme ve vyvrcholení vidění v Da 8 – představy svatyně, očištění svatyně a lidu, soudu a stvoření.

V Da 8 nacházíme také několik pojmů, které odkazují ke Dni smíření. Slovo svatý či svatyně (kodeš) propojuje Da 8,14 s Lv 16, kde se objevuje v popisu svatyně (Lv 16,2.3.16.17.20.23.33). To, že „svatý“ získává své oprávněné místo, připomíná Den smíření, kdy je „svatý“ očištěn od provinění, nečistoty a hříchů (Lv 16,16). Typické je také použití symbolického jazyka u zvířat – berana a kozla („chlupatý kozel“ je zmíněn v Da 8,21, kozel za hřích v Lv 16,5).

Boj malého rohu v náboženské rovině je potlačen Božím zásahem, jenž je proveden v kontextu eschatologického Dne smíření. Vlášda malého rohu je u konce a Božímu lidu, pravé bohoslužbě i svatyni je vráceno jejich postavení. V konečném důsledku je ospravedlněn sám Bůh. Ve Dni smíření Bůh představuje, jak je spravedlivý ve svém jednání a soudech, odpouštějící věrným a odsuzující nevěrné a vzpurné. Eschatologický Den smíření tedy potvrdí, že Bůh je spravedlivý, když zachraňuje i když trestá.

Aplikace

Text v Da 8,14 nám připomíná, že i po všech dlouhých staletích Pán na své sliby nezapomněl a že potrestá zlo a odmění své svaté. Jak se můžeš naučit spoléhat na tato zaslíbení, zvláště v době zkoušek? Vždyť jakou naději bys bez těchto zaslíbení měl?

Daniel 8 a 9

Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti. (Da 8,14)

²⁴Sedmdesát týdnů let je stanoveno tvému lidu a tvému svatému městu, než bude skoncováno s nevěrností, než budou zapečetěny hříchy, než dojde k zproštění viny, k uvedení věčné spravedlnosti, k zapečetění vidění a prorocství, k pomazání svatyně svatých. ²⁵Věz a pochop! Od vyjití slova o navrácení a vybudování Jeruzaléma až k pomazanému vévodovi uplyne sedm týdnů. Za šedesát dva týdny bude opět vybudováno prostranství a příkop. Ale budou to svízelné doby. ²⁶Po uplynutí šedesáti dvou týdnů bude pomazaný zahlazen a nebude již. Město a svatyni uvrhne do zkázy lid vévody, který přijde. Sám skončí v povodni, ale až do konce bude válka. Je rozhodnuto o pustošení. ²⁷Vnutí svou smlouvu mnohým v jednom týdnu a v polovině toho týdne zastaví obětní hod i oběť přídatnou. Hle, pustošitel na křídlech ohyzné modly, než se naplní čas a na pustošitele bude vyhlášeno rozhodnutí.“ (Da 9,24–27)

Osobní studium

Pojem vidění (v hebrejštině chazon) v otázce v Da 8,13 odkazuje k celému vidění v Da 8,3–14 (viz Da 8,1.2.15) a zahrnuje dobu Médo-Persie (beran), Řecka (kozol) a papežského Říma (malý roh). Když je jako délka vidění dáno „2 300 večerů a jiter“, měli bychom ho chápat jako údobí pokrývající dobu od Médo-Persie do konce času. Text opakovaně zdůrazňuje, že vidění se týká „doby konce“ (Da 8,17.19) a odehrává se „mnoho dnů“ (Da 8,26). Doslovných 2 300 dnů není zdaleka doba, která by pokrývala časový úsek vidění. Musíme tedy následovat příkladu z Ez 4,5.6 a Nu 14,34 a vykládat toto údobí jako 2 300 let pomocí principu „den = rok“.

Kdy však začíná 2 300 let? Bibliční učenci, jak židovští, tak křesťanští, vidí silnou souvislost mezi Da 8,14 a Da 9,24–27 – text dlouho považovaný za prorocství poukazující na příchod Mesiáše, Ježíše.

Přečti si Da 9,24–27. Co se děje v těchto verších? Jak souvisejí s Da 8,14?

Zatímco slovo „vidění“ (chazon) odkazuje na celé prorocství Da 8, další slovo – mare (jež je přeloženo také jako „vidění“) – poukazuje výslovně na „vidění o večerech a jitrech“ (Da 8,26). Je to právě toto „mare“ 2 300 večerů a jiter, kterému Daniel nerozuměl (Da 8,27). Všechno ostatní anděl vysvětlil.

O několik let později se stejný anděl – Gabriel – zjevil Danielovi a dal mu poselství, díky kterému mohl porozumět 2 300 dnům (Da 9,23). Prorocství sedmdesáti týdnů v těchto verších nám pomáhá pochopit prorockou dobu z Da 8,14. Je to slovní spojení „je stanoveno“ na začátku Da 9,24, jež je také překládáno jako „je vyděleno“ (ČSP) nebo „je odečteno“ (BK), které výslovně tvrdí, že sedmdesát týdnů je součástí delšího období 2 300 dní. Prorocství o sedmdesáti týdnech je tedy „vyděleno“ z delšího prorocství 2 300 dní z Da 8,14. To je počáteční bod prorockého období vylíčeného v Da 8,14 (detailnější popis je v části na pátek).

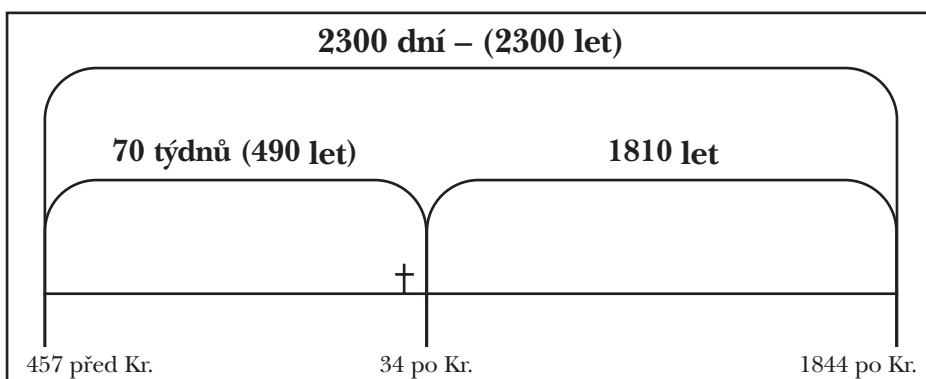
Aplikace

Co pro tebe osobně znamenají prorocství o 2 300 letech a 70 týdnech? Pokud by se tě někdo zeptal na jejich obsah, uměl bys je vysvětlit? A uměl bys říci, co tyto pravdy znamenají ve tvém životě?

Podněty k zamyšlení

V Da 9,24–27 je začátek sedmdesáti týdnů označen ve větě: „Od vyjití slova o navrácení a vybudování Jeruzaléma“ (Da 9,25). Kniha Ezdráš přináší zprávu o třech výnosech, které se týkaly Jeruzaléma a chrámu. Až třetí, o němž podává zprávu Ezd 7,12–26, je nejúčinnější. Perský král Artaxerxes I. vydal tento výnos v roce 457 před Kristem. Týká se jak rekonstrukce chrámu, tak znovuvystavení Jeruzaléma jako politického a správního centra (Ezd 7,25.26). Jen za tímto výnosem v Bibli následuje díkůvzdání, které chválí Boha za to, že ovlivnil krále (Ezd 7,27.28). Navíc jen pokud přijmeme rok 457 před Kristem jako výchozí bod sedmdesáti týdnů (to je 490 let), dojdeme k době Krista – Mesiáše z Da 9,25–27. Proroctví sedmdesáti týdnů tedy poskytuje informaci o události, která nám pomáhá určit začátek doby 2 300 večerů a jiter. Začíná v roce 457 před Kristem a končí po 2 300 letech v roce 1844 po Kristu.

K tématu si můžete přečíst kapitolu s názvem Tajemství svatyně a V přítomnosti Nejvyššího z knihy Velké drama věků.

Otázky k rozhovoru

1. Pokud je to možné, obstarejte si detailnější vysvětlení souvislostí mezi Da 8,14 a Da 9,24–27. Prostudujte si úzkou spojitost těchto textů. Co nám to říká o důležitosti proroctví z Da 8,14, které je tak úzce spojeno s významným proroctvím z Da 9,24–27?
2. Ellen Whiteová napsala: „Boží lid musí jasně a správně pochopit podstatu svatyně a vyšetřujícího soudu. Všichni se potřebují osobně seznámit s tím, co koná náš Velekněz, jinak nebudou schopni uchovat si víru, která je v této době tak důležitá, a zaujmout postoj, který podle Boží vůle zaujmout mají.“ (GC 488; VDV 319). Co tím myslela? Proč je tak důležité, abychom tyto skutečnosti pochopili?
3. Když mluvíme o historickém naplnění obrazu „malém rohu“ z proroctví z Da 7 a 8, nemůžeme se vyhnout tomu, abychom kromě nadčasových principů nezminili i konkrétní události či nábožensko-politické snahy. Jak máme zůstat věrní těmto pravdám, pojmenovat otevřeně to, co bylo a je v dějinách nesprávné, a přitom nezranit zbytečně jiné? Proč musíme ukázat, že naše znepokojení se týká systému, ne lidí v něm?

Naše prorocké poselství

Texty na tento týden

Da 12,4–7; Zj 10,9–11; 11,16–18; 13,3–5; 14,6.7.12; 18,4.5; Ex 20,11

Základní verš

„Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu. Volal mocným hlasem: ‚Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.‘“ (Zj 14,6.7)

Poselství o soudu z Da 7 a 8 nás přímo odkazuje k velkému sporu, který je vyličen ve Zj 12–14. Zde nacházíme poselství tří andělů, jehož součástí je téma stvoření, soudu a evangelia (Zj 14,6–12). Tyto verše představují Boží naléhavou a poslední výzvu k přípravě na Ježíšův druhý příchod.

Poselství prvního anděla je skutečně „věčným evangeliem“, protože je to stejná pravda, kterou kázali apoštolové, když lidem říkali, aby se „od těchto marných věcí obrátili k živému Bohu, který učinil nebe, zemi, moře a všechno, co je v nich“ (Sk 14,15; 4,24).

Skutečnost, že slovo evangelium se objevuje pouze na tomto místě v knize Zjevení, zdůrazňuje důležitost tohoto poselství. Musíme dbát na to, aby „evangelium“ bylo středem všech našich kázání a zvěstí o událostech poslední doby.

Doba zklamání

“A ty, Danieli, udržuj ta slova v tajnosti a zapečet’ tuto knihu až do doby konce. Mnozí budou zmateně pobíhat, ale poznání se rozmnoží.”⁵ Já, Daniel, jsem viděl toto: Hle, povstali dva další muži, jeden na tomto břehu veletoku, druhý na onom břehu veletoku,⁶ a ten se otázal muže oblečeného ve lněném oděvu, který byl nad vodami veletoku: „Kdy nastane konec těch podivuhodných věcí?“⁷ I slyšel jsem muže oblečeného ve lněném oděvu, který byl nad vodami veletoku. Zvedl svou pravicí i levicí k nebi a přísahal při Živém navěky, že k času a časům a k polovině, až se dovrší roztříštění moci svatého lidu, dovrší se i všechno toto. (Da 12,4–7)

⁹Řekl mi: „Vezmi jej a sněž; a naplní tvé břicho hořkostí, ale v tvých ústech bude sladký jako med.“

¹⁰Vzal jsem ten malý svitek z ruky anděla a snědl jsem jej; v mých ústech byl sladký jako med, ale když jsem ho snědl, naplnil mé břicho hořkostí. ¹¹A řekli mi: „Musíš znovu přinést proroctví mnohým lidem, národům, jazykům i králům.“ (Zj 10,9–11; ČSP)

Osobní studium

Přečti si Zj 10. Jaké je poselství anděla s knihou? Co znamená „znovu prorokovat“ či „znovu přinést proroctví“? (Zj 10,11; ČSP)

Obraz anděla připomíná popis Krista (Zj 1,13–16) a „muže ve lněném oděvu“ z Danielova posledního vidění (Da 10,5. 6; 12,5–7). To jsou fakta, ze kterých je možné odvodit, že se jedná o jednu osobu. V Da 12,6.7 „přísahal při Živém navěky“, když prorokoval o třech a půl rocích (1 260 letech). To je opakování klíčového proroctví z Da 7,25, které popisuje, jak bude Boží lid čelit velkému pronásledování. Toto proroctví je další pravdou, která je také opakována v Da 12,7.

Knihy Daniel měla být zapečetěna do konce času. Poté měla být otevřena a mnozí z ní měli získat znalosti (Da 12,4–9). Když skončila prorocká doba 1 260 let, nastal čas otevřít knihu pro další poznání. To je symbolizováno otevřenou knihou v ruce anděla ve Zj 10. Od té doby mělo být Danielovým proroctvím lépe rozuměno.

Zároveň Zj 10 ukazuje, že tato zkušenost nebude úplně příjemná. Když Jan snědl knihu, v ústech byla sladká, ale v žaludku mu zhořkla. Jan zde symbolicky zastupuje lid, který knihu Daniel přijal za vlastní. Věříme, že toto vyjádření bylo naplněno milleritským hnutím, které povstalo v první polovině devatenáctého století uprostřed velkého celosvětového zájmu o události poslední doby. Popisuje také hořké zklamání těch, kteří pochopili, že dlouhodobé proroctví v knize Daniel odkazuje k jejich době, ale ne tak, jak je původně chápali. Proroctví neoznamovalo Kristův návrat, ale začátek velké soudní scény z Da 7.

Po této hořké zkušenosti bylo Janovi řečeno: „Musíš znovu přinést proroctví mnohým lidem, národům, jazykům i králům“ (Zj 10,11; ČSP). To je naplňováno, když adventisté sedmého dne kážou „věčné evangelium“ světu.

Aplikace

Zklamání není křesťanům cizí, zvláště když nesprávně vykládají význam událostí. Zklamáním byla jistě i zkušenost učedníků mezi smrtí jejich Pána a jeho vzkříšením. Zklamání prožili millerité v roce 1844. Jak se můžeme vyrovnávat se zklamáním, aniž bychom ztratili víru? Jakých biblických zaslíbení se můžeš držet během vlastních osobních údobí, kdy prožíváš zklamání?

Bojte se Boha!

“Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu. ⁷Volal mocným hlasem: „Bojte se Boha a vzdějte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“ (Zj 14,6.7)

Osobní studium

Poselství prvního anděla nás vyzývá, abychom se báli Boha.

Slovo „bát se“ může být pochopeno dvěma způsoby. Zaprvé existuje strach, který se projevuje úctou a vážností. To je strach, ke kterému nás vyzývá první anděl. Ti, kdo se bojí Boha, jsou praví věřící (Zj 11,18). Bát se Boha znamená vzdávat mu čest (Zj 14,7), zachovávat jeho příkázání (Zj 14,12) a vzdávat slávu jeho jménu (Zj 15,4). Strach z Boha v poselství prvního anděla uznává Boha jako Soudce a Stvořitele a vyzývá nás, abychom jej jako takového uctívali.

Existuje však také strach ve smyslu obavy, že dříve nebo později bude Bůh soudit tento svět. Pro nevěrné je poselství o soudu poselstvím hrůzy. Proto někdy nazýváme trojandělské poselství jako Boží poslední varování světu. V samotném slově „varování“ je něco, co vzbuzuje strach – a když čteme o tom, co potká bezbožné, je to opravdu něco, čeho by se měli bát.

Nicméně pokud je milost k dispozici, Pán Bůh stále touží přivést ztracené k pokání. Strach z Boha by mohl být podnětem k tomu, aby jej začali hledat (Zj 11,13). Přestože vztah k Bohu, který vede ke spasení, je založen na lásce, lidé někdy potřebují určitou míru strachu, aby otevřeli své oči.

Aplikace

Víme, že „Bůh je láska“, a nic nezjevuje tuto lásku více než kříž. Také víme, že Bůh miluje tento svět, a musí jej velice bolet, když vidí, co hřích působí. Bůh lásky a spravedlnosti nebude věčně nečinně přihlížet a nechávat hřích nepotrestán. „Je hrozné upadnout do ruky živého Boha“ (Žd 10,31). Jak můžeme najít rovnováhu v pochopení Boží lásky k nám a pochopení jeho hněvu zaměřenému proti zlu, které nám všem tolik ublížilo?

Vzpouora národů a Boží moc

Volal mocným hlasem: „Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu...“ (Zj 14,7)

³A celá země v obdivu šla za tou šelmou; ⁴klekali před drakem, protože dal té šelmě svou moc, a klekali také před šelmou a volali: „Kdo se může rovnat té dravé šelmě, kdo se odváží s ní bojovat?“ ⁵A bylo jí dáno, aby mluvila pyšně a rouhavě a měla moc po čtyřicet dva měsíce. (Zj 13,3–5)

¹⁶Tehdy těch čtyřiaadvacet starců, kteří sedí na svých trůnech před Božím obličejem, padlo na tváře a klanělo se Bohu ¹⁷se slovy: „Děkujeme tobě, Pane Bože Všemohoucí, který jsi a kterýs byl, že ses chopil své veliké moci a ujal ses kralování! ¹⁸Národy se vzbouřily, ale přišel tvůj hněv, přišel čas soudu nad všemi mrtvými a čas odplaty pro tvé služebníky, proroky a svaté i pro všechny, kdo ctí tvé jméno, malé i veliké, přišel čas zkázy těch, kdo kazí zem.“ (Zj 11,16–18; B21)

Osobní studium

O jakém soudu mluví Zj 14,7?

Soud, který je zde vyhlášen, začíná před Kristovým návratem popsaným ve Zj 14,14–20. Je tedy stejným soudem jako předadventní soud v Da 7. Jeho počátek, který Da 8,14 ukotvuje v roce 1844, se kryje se skutečností, že trojandělské poselství vyzývá lidi, aby uctívali Boha a odvrátili se od šelmy a jejího „obrazu“. Tento „obraz“ se objevuje až po prorockých čtyřiceti dvou měsících – jako u proroctví o 1 260 dnech (protože se jedná o stejnou věc) – které skončily v roce 1798 (Zj 13,3–5.12–14). Když zaznívá poslední výzva ve Zj 14,6–12, dveře milosti jsou stále otevřeny, protože lidé jsou stále vyzýváni, aby se odvrátili od Babylonu a uctívali pravého Boha.

Co zahrnuje podle Zj 11,17.18 Boží soud?

Bůh reaguje na vzpouru národů tím, že zjevuje svou moc. Z perspektivy utlačovaných věřících, jejichž stálou úpěnlivou prosbou je volání po Božím soudu (Zj 6,10), měl soud již dávno proběhnout. Nicméně začíná v předpovězený čas a eschatologický Den smíření se odehrává přesně podle Božího plánu.

Text ve Zj 11,17.18 přináší krátký přehled Božího soudu. Začíná v nebi a je přinesen na zem, kde Bůh zničí zlé mocnosti, které sváděly lidstvo (Zj 19,2).

Aplikace

Při druhém příchodu Bůh odmění věrné (Zj 22,12), bude soudit mrtvé a vyhladí zlo (Zj 20,11–15). Až se to všechno odehraje, Boží charakter bude před celým vesmírem obhájen. Všichni se přesvědčí, že je ve všem svém jednání spravedlivý a nestranný. Prozatím je naším nesnadným úkolem držet se jej celým srdcem a celou myslí a věřit, že všechno nastane v Bohem určený čas.

Vzdejte čest Stvořiteli

„...poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“ (Zj 14,7)
V šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul.
Proto poželhal Hospodin den odpočinku a oddělil jej jako svatý. (Ex 20,11)

Osobní studium

Jádrem knihy Zjevení je bohoslužba. Zatímco drak, šelma z moře a šelma ze země (někdy nazývaní jako „falešná trojice“) spojí své síly, aby sjednotili svět k jejich uctívání (Zj 13,4.8.12.15; 14,9.11), Bůh vyzývá lidské pokolení, aby uctívalo Stvořitele (Zj 14,7). Ti, kteří neuctívají „obraz šelmy“, riskují ztrátu časného života (Zj 13,15; viz také Da 3), zatímco ti, kteří ho uctívají, ztratí věčný život (Zj 14,9–11).

Jakou roli budou mít podle Zj 14,12 Boží přikázání v závěrečném sporu?

Uctívání Boha je těsně spojeno s Božími přikázáními. Zj 13 a 14 jsou plné zmínek o deseti přikázáních: zobrazení šelmy jako „sochy“ (Zj 13,14.15; 14,9.11), modlářství (Zj 13,4.8.12.15; 14,9.11), rouhání (Zj 13,1.5.6), sobota (Zj 14,7), vražda (Zj 13,10.15) a cizoložství (Zj 14,4.8). Konečný zápas se odehraje „mezi Božími a lidskými přikázáními.“ (PP 188; OSU 72)

Od rozmachu evoluční teorie je pro nás obzvláště důležité zastávat stanovisko šestidenního stvoření. Toto učení je základem našeho uctívání Pána jako Stvořitele. Evoluce, včetně teistické evoluce (která tvrdí, že vychází z Bible), okrádá adventizmus o mnohé, za čím stojí. Bez stvoření je víra ve „věčné evangelium“ (stejně jako další učení – například sobota) narušena. Slovní spojení popisující Boha jako toho, který „učinil nebe i zemi a moře“, odkazuje k přikázání o sobotě (Ex 20,11). Sobota je hlavním předmětem sporu ohledně Božích přikázání. Liší se od ostatních přikázání v tom, že byla určena jako den pro bohoslužbu a je vhodná pro zkoušku věrnosti, protože nemůže být odvozena logickým myšlením. Zachováváme ji jen proto, že nám to Bůh přikázal. Stvoření jde také ruku v ruce se soudem. Slovní spojení „prameny vod“ ze Zj 14,7 odkazuje k potopě (Gn 7,11) a představuje Boha jako spravedlivého Soudce světa (2Pt 3,5–7).

Aplikace

Pravdy, které jako adventisté sedmého dne zastáváme, nebudou dávat smysl, pokud Boha nebudeme přijímat jako Stvořitele, který nám dal sobotu. Jak vážně ji bereš? Jak můžeš prožít hlubší zkušenost s Pánem skrze poslušnost přikázání o sobotě?

Vytrvalost svatých

Zde se ukáže vytrvalost svatých, kteří zachovávají Boží přikázání a věrnost Ježíši. (Zj 14,12)
⁴A slyšel jsem jiný hlas z nebe: „Vyjdi, lide můj, z toho města, nemějte účast na jeho hříších, aby vás nestihly jeho pohromy. ⁵Neboť jeho hříchy se navršily až k nebi a Bůh nezapomněl na jeho viny. (Zj 18,4.5)

Osobní studium

Druhé a třetí trojandělské poselství ze Zjevení jsou varováním všem, kteří nedbají na poselství prvního anděla. Pokud budou lidé pokračovat na své špatné cestě, zakusí Božích sedm posledních pohrom – „víno Božího rozhorlení“ (Zj 14,10), které bude vylito na ty, kteří zůstali v Babyloně.

V Bibli Babylon znamená vzpouru proti Bohu (Gn 11,1–9; Jr 50–51). Babylon se arogantně zmocňuje Božího místa a je nepřítelem Božího lidu. V Novém zákoně se Babylon stává symbolem pro Římskou říši (1Pt 5,13). V knize Zjevení je Babylon nábožensko-politickou mocností, jež je v opozici k Bohu a jeho lidu a snaží se ovládnout svět.

Zj 13,15–17 popisuje „babylonskou krizi“, kdy se mocnosti šelem ze Zjevení 13 spolu spojí v pronásledování Božího ostatku. Babylon je tedy symbolem spojení odpadlého křesťanství spolu se zkorumpovanými politickými mocnostmi světa. Trojandělské poselství vyzývá Boží následovníky, aby vyšli z Babylona a připojili se k věrnému a viditelnému Božimu ostatku poslední doby (Zj 18,4.5). Ano, v Babyloně je stále věrný ostatek a potřebuje slyšet poselství adventistů sedmého dne pro poslední dobu. Zj 14,12 jasně popisuje Boží věrný ostatek. „Vytrvalost“ či „trpělivost“ (BK) svatých nepopisuje až tak pasivní trpění nepřátelského jednání, ale spíše vytrvalé očekávání Krista. Věřící nejen zachovávají přikázání, ale také je zvěstují světu.

„Věrnost Ježíši“ znamená, že věřící zachovávají „víru Ježíši“ (ČSP), ale také že Ježíš věrně provází věřící. Konec trojandělského poselství směřuje naše oči na Krista. Skrze jeho zásluhy a jeho věrnost Boží lid dokáže vytrvat a zachovávat jeho přikázání. „Někteří mi píší a ptají se, zda je poselství o ospravedlnění z víry poselstvím třetího anděla, a já odpovídám: Je to vpravdě poselství třetího anděla.“ (1SM 372)

Aplikace

Ač jsou Boží přikázání zmiňována v souvislosti s poslední krizí (Zj 14,12), Ellen Whiteová podotýká, že ospravedlnění z víry je poselstvím třetího anděla. Jak ti to pomáhá porozumět, proč se musíš v otázce spasení spoléhat jen na Ježíše, který je naší nadějí a provede nás poslední krizí?

Podněty k zamyšlení

„Ze všech, kdo se hlásí ke křesťanství, by měli být adventisté sedmého dne na prvním místě ve vyvyšování Krista před světem. Volání třetího anděla vyzývá k představování pravdy o sobotě. Tato pravda má být zvěstována spolu s ostatními obsaženými v tomto prorockém; nesmí však být opomenut nádherný střed přitažlivosti – Ježíš Kristus. U Kristova kříže se setkává pravda a milosrdenství, spravedlnost a pokoj si zde dává políbení. Hříšník musí hledět na Golgotu, s prostou vírou malého dítěte musí důvěřovat zásluhám Spasitele, přijmout jeho spravedlnost, věřit jeho milosti.“ (GW 156.157)

K tématu poselství prvního anděla si můžete přečíst z knihy Velké drama věků kapitoly s názvy Zaslíbení návratu, USA 1844 – očekávání Kristova příchodu, Nenaplněná očekávání a Adventní hnutí v Evropě. Pro poselství druhého anděla pak kapitoly Další zkouška víry, Tajemství svatyně, V přítomnosti Nejvyššího. K poselství třetího anděla kapitoly Nezměnitelná Boží vůle a Obránci pravdy.

Otázky k rozhovoru

1. *Varování hrají v naší společnosti i v každodenním jednání člověka s člověkem důležitou roli. Ve většině případů varování přináší užitek tomu, komu je adresováno. Jak můžeme představit závažné varování trojandělského poselství způsobem, který zjeví úžasnou naději, jež je jeho součástí?*
2. *Žádný věroučný výrok či nauka adventistů sedmého dne nedává s jakoukoli evoluční teorií v pozadí smysl. Evoluce je „kyselinou“ – rozpustí vše, čeho se dotkne. Zvláště se to týká trojandělského poselství ze Zj 14, jehož hlavním tématem je stvoření a vykoupení. (Vždyť kdo by chtěl uctívat Boha, který tvoří tímto způsobem?) Proč nesmíme jako církev nikdy dovolit evoluční teorii vniknout do našeho učení?*
3. *Trojandělské poselství ze Zj 14 je v Církvi adventistů sedmého dne ceněným „majákem“. Představuje základ Božího poselství pro poslední dobu, které máme zvěstovat. Přestože mnoho členů církve o trojandělském poselství slyšelo a znají ho, někteří mohou mít stále otázky týkající se toho, co skutečně znamená. Jak byste krátce vysvětlili význam posledního Božího volání světu a co pro nás prakticky znamená?*
4. *Jeden známý výrok říká: „Zdravá životní perspektiva vyžaduje zdravou dávku strachu“. Myslíte si, že se tento princip týká i křesťanského života?*

Vesmírný konflikt a Boží charakter

Texty na tento týden

Ez 28,12–17; 36,23–27; Jb 1,6–12; Za 3,1–5; 1J 4,10; Ř 3,21–26; Fp 2,5–11

Základní verš

**„A od oltáře jsem slyšel hlas: ‚Ano, Pane, Bože všemohoucí, pravé a spravedlivé jsou tvé sou-
dy.‘“ (Zj 16,7)**

Adventisté sedmého dne chápou realitu skrze biblické pojetí „velkého sporu“ mezi Kristem a satanem. Tento spor bychom mohli také nazvat jako „velký příběh“, který se klene nade vším a pomáhá nám vysvětlit náš svět a věci, jež se v něm dějí.

Jádrem tohoto sporu je svatyně, která představuje stále se opakující téma, jež se prolíná od začátku do konce dějinami spasení: Vykoupení lidstva skrze smrt Ježíše. Když správně pochopíme poselství o svatyni, pomůže nám to lépe chápat Boží charakter, na který satan útočí od počátku velkého sporu v nebi.

Tento týden se budeme zabývat některými z milníků ve velkém sporu mezi Kristem a satanem, jež zjevují pravdu o Božím charakteru a odhalují satanovy lži.

Vzpouora v nebi

¹²*Lidský synu, začni žalozpěv nad týrským králem. Zapěj o něm: Toto praví Panovník Hospodin: Byl jsi věrným obrazem pravzoru, plný moudrosti a dokonale krásný.* ¹³*Byl jsi v Edenu, zahradě Boží, ozdoben všemi drahokamy: rubínem, topasem, jaspisem, chrysolitem, karneolem, onyxem, safírem, malachitem a smaragdem...* ¹⁴*Byl jsi zářivý cherub ochránce, k tomu jsem tě určil, pobýval jsi na svaté hoře Boží, procházel ses uprostřed ohnivých kamenů,* ¹⁵*na svých cestách jsi byl bezúhonný ode dne svého stvoření, dokud se v tobě nenašla podlost.* ¹⁶*Pro množství tvých obchodů se tvé nitro naplnilo násilím a ty jsi zhřešil. I skolím tě, srazím z hory Boží, cherube ochránce... (Ez 28,12–16)*

Osobní studium

Dvacátá osmá kapitola knihy proroka Ezechiele hovoří o soudu, který Bůh vynáší nad starověkým týrským králem. Jeho hlavním problémem, o kterém mluví první polovina této kapitoly, byla neuvěřitelná pýcha a snaha „hrát si na boha“, i když byl jen pouhým stvořením. Druhá část kapitoly však pokročí ještě dále a představí nám postavu, která je v pozadí každé takové pyšné vzpoury proti Bohu. Na obrazu pyšného krále je zde představena daleko mocnější nebeská bytost, která se ve své pyše postavila proti Bohu podobně jako onen starověký král. Její popis nám naznačuje, že nemůže jít už jen o pouhého pozemského monarchu.

Tato bytost je popsána jako pomazaný „zastírající cherub ochránce“ (Ez 28,14; ČSP), což může odkazovat na místo v pozemské svatyni, kde dva cherubové „svými křídly zastírali příkrov“ (Ex 37,7–9). Nebeská bytost se také procházela uprostřed ohnivých kamenů „na svaté hoře Boží“ (Ez 28,14) a uprostřed „Edenu, zahrady Boží“ (Ez 28,13). Obě tyto věty patří do symbolického jazyka svatyně. Ozdoba z drahokamů, která je popsána ve verši 13, obsahuje devět kamenů, jež nacházíme také na náprsence kněžského oděvu (Ex 39,10–13).

Poté, co je v textu popsána neobyčejná nádhera tohoto cheruba, je v dalších verších vyličen jeho morální pád. Sláva mu stoupla do hlavy. Krásou mu zpyšnělo srdce. Jeho moudrost a jeho „obchody“ – jež pravděpodobně odkazují k jeho pomluvám, které se týkaly Božího charakteru a vedly k rozvíření vzpoury – jej přivedly k násilí.

Podobným způsobem je napsána i čtrnáctá kapitola knihy proroka Izajáše. Zde nejprve zaznívá soud nad babylonským králem, který však svým životem a postoji slouží v následujících verších jako ilustrace onoho cheruba, který se v nebesích postavil proti Bohu. V Iz 14,12–15 je popsán „syn jitřenky“ (tento pojem církevní Otec Jeroným přeložil do latiny jako Lucifer – světloňoš; pochází z latinských slov lux – světlo a fero – nesu), který padá z nebe na zem. To ukazuje na jeho nadpřirozený původ. Další pojmy jako „trůn nad Božími hvězdami“, „Hora setkávání“ na nejzazším Severu či „Nejvyšší“ ukazují, že se jedná o nebeskou bytost. Zatímco ve verších 12 a 13 je použit minulý čas, verš 15 je psán v čase budoucím. Tato změna signalizuje, že napřed byl pád z nebe na zem (Iz 14,12), ale někdy v budoucnu dojde k druhému pádu, ze země do „šeolu“ (hrobu). Tento text tedy není odkazem k nějakému babylonskému králi, ale k satanovi.

Aplikace

Dokonalá bytost stvořená dokonalým Bohem padne do hřichu. Co ti to naznačuje o realitě svobody ve vesmíru? Co ti tato svoboda zjevuje o Božím charakteru?

Satan obviňuje Boha

“Nastal pak den, kdy přišli synové Boží, aby předstoupili před Hospodina; přišel mezi ně i satan. ⁷Hospodin se satana zeptal: „Odkud přicházíš?“ Satan Hospodinu odpověděl: „Procházel jsem zemi křížem krážem.“⁸Hospodin se satana zeptal: „Zdalipak sis všiml mého služebníka Jóba? Nemá na zemi sobě rovného. Je to muž bezúhonný a přímý, bojí se Boha a vystříhá se zlého.“⁹Satan však Hospodinu odpověděl: „Cožpak se Jób bojí Boha bezdůvodně? ¹⁰Vždyť jsi ho ze všech stran ohradil, rovněž jeho dům a všechno, co má. Dílu jeho rukou žehnáš a jeho stáda se na zemi rozmohla. ¹¹Ale jen vztáhni ruku a zasáhni všechno, co má, hned ti bude do očí zlořečit.“¹²Hospodin na to satanovi odpověděl: „Nuže, měj si moc nade vším, co mu patří, pouze na něho ruku nevztahuj.“ A satan od Hospodina odešel. (Jb 1,6–12)

¹Potom mi ukázal velekněze Jósua, jak stojí před Hospodinovým poslem, a po pravici mu stál satan, aby proti němu vznesl žalobu. ²Hospodin však satanovi řekl: „Hospodin ti dává důtku, satane, důtku ti dává Hospodin, který si vyvolil Jeruzalém. Což to není oharek vyrvaný z ohně?“³Jósua totiž, jak stál před poslem, byl oblečen do špinavého šatu. ⁴A Hospodin se obrátil k těm, kteří tu před ním stáli: „Svlékněte z něho ten špinavý šat.“ Jemu pak řekl: „Pohled, sňal jsem z tebe tvou nepravost a dal jsem tě obléci do slavnostního roucha. ⁵Řekl jsem: Vstavte mu na hlavu čistý turban.“ Tu mu postavili na hlavu čistý turban a oblékli mu šat. Hospodinův posel stál při tom. (Za 3,1–5)

Osobní studium

Po svém pádu z nebe se satan pokusil zkeslit a pomluvit Boží charakter. Tak to dělal i v Edenu (Gn 3,1–5) – uprostřed první „svatyně“ na zemi. Satan přenesl vzpouru, jež měla svůj původ v nebeské svatyni, dolů do pozemské „svatyně“ v Edenu. Poté, co začal komunikovat s Evou skrze hada, zasel do její mysli představu Boha, který je ochuzuje o něco, co by pro ně mohlo být dobré, který nechce dát něco, co by měli mít. Tímto lstivým způsobem překroutil Boží charakter.

Pád Adama a Evy dosadil dočasně na trůn tohoto světa satana. Několik biblických textů naznačuje, že satanovi se znovu podařilo získat přístup k nebeskému dvoru, ale již v roli „vládce tohoto světa“ (J 12,31) – tedy toho, kdo ovládá tento svět, ale nevlastní jej (podobně jako zloděj).

Jak je velký spor odhalen v Jb 1,6–12 a Za 3,1–5?

Tyto verše představují pohled druhé strany velkého sporu – tedy Boha. Satan osočuje Joba, že slouží Bohu ze zistných důvodů a podle principu „pokud budu dobrý, Bůh mi bude žehnat“. Obviňuje Joba, že neslouží Bohu, protože Bůh je toho hoden, ale protože je to v jeho vlastním zájmu. Naznačuje, že jakmile bude jasné, že služba Bohu nepřinese požehnání, tak se Job své víry vzdá. Ellen Whiteová píše, že v případě velekněze Jósua (Za 3,1–5) a jiných věřících (Zj 12,10) satan „obviňuje věřící, snaží se dokázat, že jsou v beznadějném stavu. Ukazuje před Bohem na jejich chyby a nedostatky.“ (COL 167; PM 84)

V obou těchto případech se však jedná o Boží spravedlnost. Za obviňováním je otázka, zda Bůh je nebo není ve svém jednání spravedlivý a nestranný. Je Bůh spravedlivý, když zachraňuje hříšníky? Je spravedlivý, když prohlašuje nespravedlivé za spravedlivé? Pokud je spravedlivý, měl by hříšníky potrestat, pokud je milostivý, odpustí jim. Jak ale může být obojí?

Aplikace

Pokud by byl Bůh pouze Bohem spravedlnosti, jaký by byl tvůj osud a proč by sis ho zasloužil?

Ospravedlnění skrze Kristovu krev

V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy. (1J 4,10)

²¹Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky, ²²Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdíl: ²³všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; ²⁴jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši. ²⁵Jeho ustanovil Bůh, aby svou vlastní smrtí se stal smírnou obětí pro ty, kdo věří. Tak prokázal, že byl spravedlivý, když již dříve trpělivě promíjel hříchy. ²⁶Svou spravedlnost prokázal i v nynějším čase, aby bylo zjevné, že je spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo žije z víry v Ježíše. (Ř 3,21–26)

Osobní studium

Bůh nenechal od samotného počátku nikoho na pochybách, že vyvrátí satanova obvinění a prokáže svou lásku a spravedlnost. Spravedlnost žádá, aby byla zaplácena cena za hřích lidstva. Jeho láska se snaží znovu přivést lidstvo do společenství s ním. Jak se v Bohu podle 1J 4,10 a Ř 3,21–26 může propojovat obojí?

Boží charakter lásky a spravedlnosti byl zjeven nejplněji ve smrti Krista. Bůh nás miloval a poslal svého Syna, aby se stal obětí za naše hříchy (1J 4,10; J 3,16). Tím, že vzal sám na sebe trest za porušení zákona, prokázal Bůh svou spravedlnost: požadavky zákona musely být naplněny – a byly naplněny na kříži v osobě Ježíše.

Tímto skutkem spravedlnosti Bůh zároveň mohl zjevit svou milost a lásku, protože Ježíšova smrt byla zástupná. Zemřel na našem místě, zemřel za nás – a tak tuto smrt nemusíme podstoupit my. To je úžasným obsahem evangelia – Bůh na sebe vzal trest, který vyžadovala spravedlnost, trest, který oprávněně náležel nám.

Text v Ř 3,21–26 je biblickým klenotem k tématu Boží spravedlnosti a vykoupení v Ježíši Kristu. Kristova oběť je projevem Boží spravedlnosti, protože „je spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo žije z víry v Ježíše“ (Ř 3,26).

Kristova smrt odkazuje na princip svatyně. Jeho smrt je dokonalou „smírnou obětí“ (Ř 3,25). Kristovo poslání tedy bylo symbolicky vyjádřeno službou v pozemské svatyni.

Aplikace

„Nepadlé světy vesmíru s velkým zájmem sledovaly, co Bůh udělá. Očekávaly, že obyvatele země vyhladí... Bůh však svět nezničil, ale poslal svého Syna, aby jej zachránil... Když už se zdálo, že satan zvítězí, přišel Boží Syn s poselstvím Otcovy milosti.“ (DA 37; TV 23.24) Jak ti tento citát představuje Boží charakter?

Ospravedlnění na soudu

⁵Necht' je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši: ⁶Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, ⁷nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka ⁸se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. ⁹Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, ¹⁰aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – ¹¹a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán. (Fp 2,5–11)

Osobní studium

Boží soud je dobrou zprávou pro všechny z nás, kdo v něho věříme a jsme mu věrní – i když „nedokážeme reagovat na satanova obvinění proti nám“ (5T 472). Soud však není jen pro nás. Slouží také tomu, aby byl Bůh obhájen před celým vesmírem.

Jak je Boží charakter představen v Ž 96,10.13; 2Tm 4,8; Zj 16,5.7; 19,2?

Boží charakter bude zjeven v jeho soudu. Nakonec bude zjeveno celému lidstvu totéž, co Abrahamovi: „Což soudce vši země nejedná podle práva?“ (Gn 18,25) Různé fáze soudu s odhalením záznamů z otevřených knih zajišťují, že andělé (v rámci předadventního soudu) a spravedliví (během milénia) budou ujištěni, že Bůh je ve svém jednání s lidmi spravedlivý a byl milosrdný v každém případě.

Jakou úžasnou událost vykresluje text ve Fp 2,5–11?

Verše 9–11 popisují vyvýšení Krista. Dvě hlavní linie v textu vyjadřují myšlenku, že Ježíš je Pán. Před ním se skloní „každé koleno“ (verš 10). Pokleknutí (na kolena) znamená, že člověk uznává autoritu, před níž se sklání. Tím, že se skloníme na kolena, vyjadřujeme Kristu úctu, uznáváme ho jako nejvyšší svrchovanost ve svém životě. Rozměr této úcty je univerzální. Věta „na nebi, na zemi i pod zemí“ odkazuje na všechny žijící bytosti: v nebi, žijící na zemi a vzkříšené mrtvé. Ti, kdo budou vyjadřovat úctu, nejsou omezeni jen na spasené. Každý uzná Boží panství, dokonce i ti, kteří budou ztraceni. (2) Každý vyzná, že Ježíš je Pán (verš 11). Nakonec všichni uznají Boží spravedlnost, která se projevila ve vyvýšení Krista jako Pána. Celé stvoření ocení Boží charakter jako spravedlivý a věrný. Dokonce i satan, úhlavní nepřítel Krista, uzná Boží spravedlnost a pokloní se před nadvládou Krista. (Podrobněji popisuje tuto událost Ellen Whiteová v knize Velké drama věků na str. 432.433.)

Aplikace

Premýšlej o tom, že až skončí velký spor, všechny inteligentní bytosti ve vesmíru, včetně satana i ztracených, uznají Boží spravedlnost. Přestože je to složité pro pochopení, co ti to odhaluje o Božím charakteru?

Vesmírná podívaná

²³Opět posvětim své veliké jméno, znesvěcené mezi pronárody, jméno, které jste vy uprostřed nich znesvětili. I poznají pronárody, že já jsem Hospodin, je výrok Panovníka Hospodina, až na vás ukáží před jejich očima svou svatost. ²⁴Vezmu vás z pronárodů, shromáždím vás ze všech zemí a přivedu vás do vaší země. ²⁵Pokropím vás čistou vodou a budete očištěni; očistím vás ode všech vašich nečistot a ode všech vašich hnusných model. ²⁶A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstraním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. ²⁷Vložím vám do nitra svého ducha; učiním, že se budete řídit mými nařízeními, zachovávat moje řády a jednat podle nich. (Ez 36,23–27)

Osobní studium

V Kázání na hoře vyslovuje Ježíš tato úžasná slova: „Ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích“ (Mt 5,16). Kristus tak představuje princip který (přestože může být snadno nepochopen) nalézáme v celé Bibli. Říká, že jako následovníci Krista můžeme našimi skutky Bohu vzdávat slávu nebo přinášet hanbu.

Jak chtěl Bůh podle Ez 36,23–27 obhájit své jméno ve starém Izraeli?

Tento text obsahuje jednu z klasických pasáží o proměně, kterou Bůh chce učinit ve svém lidu. Očistí ho (verš 25) a daruje mu nové srdce a nového ducha (verš 26). Tak se stanou svatým lidem, který bude poslouchat Božích rady a příkázání. Bůh chce ospravedlnit a posvětit věřící, aby svými životy mohli ukazovat, kým je a co dělá (verš 23).

Klíčovým prvkem obhájení Božího charakteru před vesmírem je kříž. „Satan pochopil, že byl odhalen. Nepadlí andělé i celý vesmír měli možnost sledovat jeho jednání. Sám se projevil jako vrah. Prolil krev Božího Syna, a tím se připravil o náklonnost nebeských bytostí.“ (DA 761; TV 489)

Zároveň jsou Kristovi následovníci „podívanou světu, andělům i lidem“ (1K 4,9). To znamená, že naše jednání vidí nejen ostatní lidé, ale také nebeské bytosti. Jaké svědectví přinášíme? Našimi životy můžeme zjevovat „nebeským vládám a mocnostem... mnohotvarou moudrost“ Boha (Ef 3,10).

Aplikace

Co představuješ svým životem jiným lidem a andělům? Je to podívaná, kde je oslavován Bůh, nebo kde jása satan – obzvláště proto, že se prohlašuje za následovníka Ježíše?

Podněty k zamyšlení

„Na světě byl Ježíš dokonalým představitelem Otce, jeho charakter i život vyvrátily satanovo překroucení Božího charakteru. Satan obvinil Boha z vlastností, které má sám. Nyní na Kristu viděl pravý Boží charakter. Ježíš představoval soucitného, milosrdného Otce, který nechce, aby kdokoli zahynul, ale přeje si, aby všichni přišli k němu a obdrželi věčný život.“ (1SM 254)

„Kristovo poslání, jež jej povolalo od Božího trůnu k tajemství golgotského kříže, se bude více a více odhalovat myslí těch, kteří jej následují. Bude vidět, že v Kristově oběti nachází zdroj i podstatu poslání lásky.“ (IHP 319)

K tématu si můžete přečíst z knihy Na úsvitu dějin kapitolu s názvem Původ zla.

Podněty k rozhovoru

- 1. Existuje mnoho křesťanů, kteří popírají existenci satana a považují jej za pouhou starobylou pověru primitivních lidí hledajících vysvětlení zla a utrpení ve světě. Přemýšlejte o tom, jak velký podvod představuje tento názor. Co nám to říká o tom, jak mocně jsou někteří křesťané ovlivněni modernizmem a sekularizmem? Co jako adventisté sedmého dne můžeme udělat, abychom nebyli stejně oklamáni? Co by se stalo s poselstvím o velkém sporu bez skutečného satana?**

Svatyně a křesťanský život

Texty na tento týden

Žd 10,19–25

Základní verš

„Máme-li tedy tak velikého kněze nad celým Božím domem, přistupujme před Boha s opravdovým srdcem a v plné jistotě víry, se srdcem očištěným od zlého svědomí a s tělem obmytým čistou vodou.“ (Žd 10,21.22)

V Listu Židům se oddíl textu o křesťanské víře střídají s pasážemi o křesťanském životě. Teologie tedy má praktické důsledky. Obsah víry vede k praktickému prožívání víry. Autor Listu Židům – poté, co vykreslil velkolepý teologický obraz Krista jako naší Oběti a Velekněze (Žd 7,1–10.18) – povzbuzuje a nabádá věřící, aby tyto pravdy v životě prakticky prožívali. Toto vybídnutí vidíme zejména v Žd 10,19–25. Tento biblický text je v řečtině jednou dlouhou větou. Tvoří ji dvě základní pravdy, které vedou ke třem radám. Každá z nich je přací větou a obsahuje jeden aspekt z dobře známé trojice – víru, naději a lásku.

Tento týden budeme studovat verše v Žd 10,19–25 a praktické dopady těchto veršů pro náš křesťanský život.

Prístup do nebeské svatyně

¹⁹Protože Ježíš obětoval svou krev, smíme se, bratří, odvázat vejít do svatyně ²⁰cestou novou a živou, kterou nám otevřel zrušením opony – to jest obětováním svého těla. ²¹Máme-li tedy tak velkého kněze nad celým Božím domem, ²²přistupujme před Boha... (Žd 10,19–22)

Osobní studium

K čemu mají podle Žd 4,16; 6,19.20 a 10,19–21 věřící přístup? Jaký dopad má tato naděje pro tvůj život a víru?

Věřící mají duchovní přístup do nebeské svatyně, k Božímu trůnu. Můžeme vejít do blízkosti Boha, protože náš „přístup“ je umožněn krví Krista a tím, že v náš prospěch přijal roli velekněze. Naše duše má kotvu, Ježíše Krista, který je v přítomnosti Boha (Žd 4,14–16; 6,19.20). Kristus vstoupil do svatyně první – jako nebeský velekněz (Žd 6,20). Při této inauguraci seděl Kristus na nebeském trůnu – to je obraz, který ukazuje na jeho postavení krále (Zj 3,21). Skutečnost, že náš Zástupce je v přítomnosti Otce, je pro nás dobrou zprávou. Není to pouhý pozemský kněz, který je sám hříšný, kdo slouží v náš prospěch. Máme lepšího Kněze. Nic neodděluje Otce od Syna. Protože je Kristus dokonalý a bezhříšný, není důvod, aby Boží svatost v nebeské svatyni před Ježíšem, naším veleknězem, zakrývala opona (Žd 10,20).

„Jak máme chápat přímlovnou službu? Je zlatým řetězem, který spojuje smrtelného člověka s trůnem věčného Boha. Člověk, za kterého Kristus zemřel, aby jej spasil, se dožaduje trůnu Božího a jeho prosby se ujímá Ježíš, který jej vykoupil svou vlastní krví. Náš velekněz pokládá svou spravedlnost na stranu upřímného žadatele a modlitba Krista se mísí s modlitbou lidského prosebníka.“ (MK 78)

To je úžasné ujištění o tom, že můžeme mít blízké společenství s Otcem – a to díky tomu, co pro nás Kristus udělal a dělá!

Aplikace

Přemýšlej o tom, co pro tebe znamená, že se Ježíš za tebe přimlouvá v nebi. Proč tuto přímlovnu nutně potřebuješ?

Opravdové a očištěné srdce

Přistoupíme před Boha s opravdovým srdcem a v plné jistotě víry, se srdcem očištěným od zlého svědomí a s tělem obmytým čistou vodou. (Žd 10,22)

Osobní studium

Když chceme přistoupit před Boha, jaké podmínky podle Žd 10,22 musíme splnit?

1. Přistoupit s opravdovým srdcem. Srdce je naší nehlubší existencí, jsou to naše myšlenky, pohnutky, emoce, vůle i náš charakter. Bůh chce, abychom byli upřímní. Srdce se však může stát upřímným pouze tehdy, pokud je očištěno. To neznamená, že jsme dokonalí, ale že usilujeme o to, abychom zjevovali Kristův charakter.
2. Přistoupit v plné jistotě víry. Díky Kristu a jeho oběti nemusíme mít žádný důvod k obavám, že nezískáme přístup k Bohu.
3. Přistoupit se srdcem očištěným od zlého svědomí. Očištění srdce má proběhnout „kropením“ (ČSP). To je symbolický jazyk svatyně, který odkazuje ke kropení izraelského lidu krví, když putovali v poušti (Ex 24,8; Lv 8,23.24). Toto kropení Izraelce sice rituálně očišťovalo, ale nemohlo očistit jejich svědomí (Žd 9,9.13). Očišťování v pravé svatyni v nebi je však očišťováním svědomí věřících krví Krista (Žd 9,14). Ospravedlnění kajícího hříšníka je symbolizováno tímto očištěním. Můžeme mít čisté svědomí, protože nám bylo odpuštěno.
4. Přistoupit s tělem obmytým čistou vodou. To může být narážka na křesťanský křest, ale také to můžeme chápat v duchovnějším smyslu jako „očištění křtem vody a slovem“ (Ef 5,26) – tedy jako čtení Bible a aplikace poznanych principů v našich životech.

V Jk 4,6.7 apoštol zápasí s postojem „dvojitý tvář“ u svých posluchačů. Patrně ztratili soustředěnost na Boha. Dělalí kompromisy a byli v bezprostředním nebezpečí. Používá proto jazyk, který je jazykem čistoty ve svatyni. Přiblížení člověka k Bohu je možné, jen pokud dojde k jeho očištění.

Aplikace

Mělo by být zřejmé, že jen Pán Bůh může očistit naše srdce. Jaká bolestivá rozhodnutí musíš udělat, abys Bohu umožnil toto dílo milosti ve tvém životě vykonat?

V plné jistotě víry

Přistupujme před Boha s opravdovým srdcem a v plné jistotě víry... (Žd 10,22)

Osobní studium

Přečti si znovu Žd 10,19–25. Jedno téma se objevuje znovu a znovu – je jím „jistota“ (Žd 10,22). Jistota může znamenat smělost, odvahu či nebojácnost, která v Novém zákoně popisuje náš nový vztah s Bohem. Původně toto slovo označovalo otevřenost v řeči. To by v kontextu Žd 10,22 mohlo znamenat, že člověk může svobodně přistupovat k Bohu v modlitbě. Tento druh otevřenosti v našem vztahu s Bohem přináší radostnou jistotu. Důvodem a předmětem naší jistoty je, že máme velekněze v nebi, skrze něhož máme přístup do Boží přítomnosti. Tento přístup je neomezený a nebrání v něm nic, kromě nás samých a našich špatných rozhodnutí. Máme otevřené pozvání ke vstupu do nebeské svatyně.

Odkud pochází tato jistota? Není z nás. Svůj původ má v uznání, že Ježíšova krev nám zajistila přístup do Boží přítomnosti.

V Listu Židům jsou další verše, které mluví o jistotě a důvěře: Žd 3,6.14; 4,16; 6,11; 11,1. Jaký typ jistoty popisují tyto verše?

Jistota a důvěra nás neukotvují v nás samých, ale jen v Kristu. Nezáleží na tom, kdo jsme my, ale kdo je náš Prostředník. Je zajímavé, že neexistuje zmínka o tom, že by věřící měli méně než „plnou jistotu“ (Žd 10,22). Nová cesta, kterou otevřela provždy Ježíšova smrt, vede k plné jistotě.

Jsou dvě cesty, jak získat křesťanskou jistotu a ve víře si ji udržet. Jedna je skrze víru samou (Ef 3,12); druhá je skrze věrnou křesťanskou službu ostatním (1Tm 3,13). Oba aspekty jsou nezbytné a důležité. Také v Listu Židům jdou jistota víry a pobídka ke křesťanskému způsobu života ruku v ruce. Křesťanský život nikdy není oddělen od křesťanské víry.

Aplikace

Které věci v životě jsou výzvou pro tvoji důvěru v Boha a plnou jistotu v jeho dobrotu? Jak se můžeš uchránit před nebezpečím pochybností a nejistoty?

Naděje – buď vytrvalý a pevný

Držme se neotřesitelné naděje, kterou vyznáváme, protože ten, kdo nám dal zaslíbení, je věrný. (Žd 10,23)

Osobní studium

Najdi si následující verše. Co mají všechny společné? V čem by měli věřící vytrvat?

Žd 3,6

Žd 3,14

Žd 4,14

Žd 6,18

Žd 10,23

Kromě jistoty spasení je důležité vytrvat a udržovat naději, která nám všem byla dána. V Listu Židům je slovní spojení „držme se“ naléhavou výzvou. Zdá se, že některým tehdejším věřícím proklouzávala křesťanská víra a naděje mezi prsty. Apoštol je povzbuzoval, aby se jich pevně drželi. Naději si můžeme přivlastnit, protože není založená na nás, ale na Ježíši a na tom, co pro nás udělal. Ve chvíli, kdy zapomeneme na tuto zásadní pravdu, ztratíme i jistotu.

Uvedené verše nás vyzývají, abychom byli pevní od počátku (Žd 3,14) až „do konce“ (Žd 3,6,14; 6,11). Držet se „neotřesitelné naděje“ poukazuje na neměnnou a neochvějnou víru. Bez ohledu na okolnosti naše naděje zůstává stejná, naše odevzdání se Bohu neměnné, protože můžeme věřit, že je věrný a vykoná to, co slíbil.

Bůh je bezesporu věrný svému slovu. Splnil zaslíbení dané Abrahamovi a Sáře (Ř 4,19–21), splnil zaslíbení Kristova prvního příchodu (Ga 3,19) a splní i svůj slib, že se vrátí (Žd 12,26). Největší Boží zaslíbení je však zaslíbení věčného života, které dal ještě před začátkem času (Tt 1,2; 1J 2,25).

Boží věrnost je stálá. Dokonce „jsme-li nevěrní, on zůstává věrný, neboť nemůže zapřít sám sebe“ (2Tm 2,13). Naše nevěrnost ani nevíra nezmění Boží záměr, který s námi má. Jeho zaslíbeními neotřesou naše morální poklesky. Jeho zaslíbení budou pro nás stále dostupná, protože věrnost je součástí jeho božské přirozenosti.

Aplikace

Je snadné nechat se znechutit svými hříchy. Jak můžeš tyto hříchy nejen překonat, ale zároveň se nevzdat, když znovu selžeš? Proč se musíš pevně držet Božích zaslíbení obzvláště tehdy, když jsi selhal?

Povzbuzujme se k lásce

²⁴Mějme zájem jeden o druhého a povzbuzujme se k lásce a k dobrým skutkům. ²⁵Nezanedbávejte společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku, ale napomínejte se tím více, čím více vidíte, že se blíží den Kristův. (Žd 10,24.25)

Osobní studium

Zatímco výzva v Žd 10,23 je zaměřena na osobní postoj, verš 24 se týká společenství věřících. Na své cestě s Kristem nekráčíme sami. Měli bychom mít stálý zájem jeden o druhého.

Láska člověka k člověku je tradiční součástí křesťanského jednání (J 13,34.35; Ga 5,13). Láska k druhému ale není něco přirozeného. Spojení „mějte zájem“ naznačuje soustředěné a pečlivé zaměření na druhé. Jsme vybízeni, abychom věnovali pozornost našim spoluvěřícím a poznávali, jak se vzájemně můžeme podnítit k lásce a k dobrým skutkům. Naneštěstí je snadnější dráždit a provokovat jiné než je povzbuzovat ke křesťanské lásce. Spojme se tedy v našem úsilí, abychom byli našemu společenství co nejvíce prospěšní.

Přečti si Žd 10,24.25. Co mají „láska“ a „dobré skutky“ společného se „společnými shromážděními“?

List Židům zdůrazňuje, že lásku k druhým můžeme vyjádřit v křesťanských shromážděních. Pokud někdo pobožnosti nenavštěvuje, jak a kdy potom může naplnit Kristův zákon lásky? Někteří lidé se mohou domnívat, že mají „dobré“ důvody křesťanská shromáždění nenavštěvovat. Autor Listu Židům však klade otázku, zda tímto důvodem nakonec nemůže být jejich vlastní lhostejnost. Pokud člověk chce, vždy si najde důvody, proč nenavštěvovat sbor či jiná křesťanská shromáždění. Tyto důvody však blednou v konfrontaci s důvodem, proč do shromáždění chodit – abychom byli požehnáním pro ostatní.

Tento problém se stává naléhavějším s blížícím se Kristovým příchodem. Na začátku Žd 10,19–25 autor připomíná věřícím, aby se přiblížili Bohu v nebeské svatyni; na konci těchto veršů jim připomíná, že se blíží den Páně. Kristův příchod by měl vždy být nejdůležitější pohnutkou křesťanského chování.

Aplikace

Koho ve svém sboru chceš povzbudit slovy, skutky nebo jen svou přítomností? Pokud zrealizuješ tento úmysl, můžeš v životech lidí způsobit mnoho dobrého a sám také obdržíš požehnání.

Podněty k zamyšlení

„Prostředník ve své funkci i díle značně převýšil v důstojnosti a slávě typické pozemské kněžství... Spasitel se měl stát Prostředníkem – měl stát mezi Nejvyšším a jeho lidem. Tímto byla otevřena cesta, pomocí které může provinilý hříšník najít přístup k Bohu skrze prostřednickou službu někoho jiného. Hříšník nemohl přijít sám za sebe, se svou vinou a pouze se svými zásluhami. Jen Kristus mohl poskytnout oběť, která mohla dostat požadavkům Božího zákona. Byl dokonalý a neposkvrněný hříchem. Byl bez vady a poskvrny. Kdyby poskytnuté opatření nemělo tak nesmírnou cenu, neznali bychom velikost hrozných následků hříchu.“ (2SP 11)

„Víra ve smírcí oběť a přímou službu Krista nám pomůže, abychom byli pevní a nepohutelní uprostřed pokušení, která na nás doléhají.“ (7aBC 484)

Otázky k rozhovoru

1. *Pročtete si List Židům. Kde jsme v této knize vyzýváni, abychom jednali určitým způsobem, který přímo vyplývá z naší víry?*
2. *Povídejte si o tom, že máme plný přístup k Bohu. Co to znamená? Jak by to mělo ovlivnit naše životy – obzvláště v dobách pokušení nebo v dobách znechucení nad naším duchovním stavem?*
3. *Jaký je rozdíl mezi jistotou víry a arogantním postojem?*
4. *Přemýšlejte o větě z citátu Ellen Whiteové v pátečním oddílu: „Kdyby poskytnuté opatření nemělo tak nesmírnou cenu, neznali bychom velikost hrozných následků hříchu.“ Co nám tato věta říká o tom, jak hrozný je hřích, a o „nesmírné ceně“, která musela být zaplácena? Jak chápeme výraz „nesmírná cena“? Jak nám skutečnost, že Ježíš je Stvořitelem, pomáhá pochopit tuto úžasnou pravdu? A když to chápeme, mohou naše životy zůstat nezměněny? Je možné tyto pravdy znát, a přitom je nechtít předávat druhým?*
5. *Jak můžeme rozvíjet duchovní přátelství, v němž se budeme navzájem povzbuzovat k lásce a k životu naplněnému dobrými skutky? Jaký duchovní užitek máš ze „společných shromáždění“? Co by ti scházelo, kdybys nemohl uctívat Boha s ostatními věřícími ve sboru?*

Použité zkratky

Biblické překlady

Standardně je v lekcích Průvodce studiem Bible používán Český ekumenický překlad. Pokud je použit jiný překlad, je u odkazu verše uvedena následující zkratka:

B21	Bible, překlad 21. století
ČSP	Český studijní překlad
BK	Kralická Bible

Díla Ellen Whiteové

Zkratka	Anglický název
AH	<i>The Adventist Home</i>
COL	<i>Christ's Object Lessons</i>
CHE	<i>Christian Education</i>
MK	<i>That I May Know Him</i>
SM	<i>Selected Messages</i>
MR	<i>Manuscript Releases</i>
GC	<i>The Great Controversy</i>
GW	<i>Gospel Workers</i>
IHP	<i>In Heavenly Places</i>
PK	<i>Prophets and Kings</i>
PP	<i>Patriarchs and Prophets</i>
SG	<i>Spiritual Gifts</i>
SP	<i>The Spirit of Prophecy</i>
ST	<i>Sermons and Talks</i>
T	<i>Testimonies for the Church</i>

Zkratka	Český název
NUD	<i>Na úsvitu dějin</i>
PM	<i>Perly moudrosti</i>
PK	<i>Proroci a králové (1993)</i>
PP	<i>Patriarchové a proroci (1969)</i>
VDV	<i>Velké drama věků</i>

Další materiály

Zkratka	Anglický název
BC	<i>The SDA Bible Commentary</i>
RH	<i>Advent Review and Sabbath Herald</i>

Západy slunce jsou uváděny pro zeměpisnou délku 15° a šířku 50°, jsou převzaty z webové stránky: <http://calendar.zoznam.sk>.

Sbírky ve 4. čtvrtletí 2013

Misijní sbírky

V posledním čtvrtletí roku 2013 jsou prostředky z misijních sbírek sobotní školy určeny pro náklady spojené s činností církve v oblasti knižní evangelizace, pečovatelské služby a dobrovolnictví na všech úrovních církevní činnosti. Jejich práce je stále velmi potřebná všude ve světě a byla již součástí činnosti prvních učedníků Ježíše Krista.

Na závěr každého roku je část sbírky 13. soboty určena na podporu činnosti oddělení knižní evangelizace a část na provoz Domu pro seniory ve Zlíně. Pokrýt všechny náklady tohoto zařízení není snadná záležitost, přestože se spojují příjmy z několika zdrojů (poplatky klientů, dotace státní správy, osobní dary a příspěvek naší církve).

Sbírka modlitebního týdne

V sobotu 9. listopadu proběhne sbírka modlitebního týdne. Finanční prostředky z této sbírky jsou určeny na projekty globální misie v celém světě.

Na odvodech do světového misijního fondu se jednotlivá sdružení podílejí v roce 2013 takto:

České a Moravskoslezské sdružení	100 %
Slovenské sdružení	90 %

Sbírka 13. soboty

Finanční prostředky ze sbírky 13. soboty jsou určeny na podporu projektů v jednotlivých odděleních církve na celém světě.

Ve 4. čtvrtletí 2013 jsou finanční dary určeny pro Transevropskou divizi (TED) se sídlem v Hertfordshire (Velká Británie). Tvoří ji země: Alandy, Albánie, Bosna-Hercegovina, Chorvatsko, Jižní Kypr, Dánsko, Estonsko, Faerské ostrovy, Finsko, Řecko, Island, Maďarsko, Grónsko, Irsko, ostrov Man, Litva, Lotyšsko, Černá Hora, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Srbsko, Slovinsko, Švédsko, Makedonie a Velká Británie.

Celkový počet sborů v této divizi je 1 165, počet členů 81 934 a počet obyvatel je 202 879 000.

Více informací naleznete postupně na www.casd.cz (aktuality-filmy ke stažení).

V roce 2013 všechna sdružení odvádějí na tento účel 90 %. Ostatní prostředky (10 %) jsou určeny na podporu Domu pro seniory (viz shora), část je určena na zabezpečení práce knižních evangelistů skrze nadační fond.

Sbírka darů 13. soboty proběhne 28. prosince 2013.

Edvard Miškej, hospodář Česko-Slovenské unie